

Kızıl Bayrak

15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete

28 Ekim '96, Sayı:31 Fiyatı: 50 000 TL. (KDV d.)

Kapitalist Yağmaya Karşı Birleşik Direniş!

**Komünist hareket
parti olmanın eşliğinde
Yıldönümünde durum
değerlendirmeleri**

● Orta Sayfa

Üç maymunlar ülkesinde aydın onurunu korumanın bedeli Oya Gökbayrak, Şanar Yurdatapan, Yaşar Kemal... Sıra kimde?

Düşünce ve ifade özgürlüğü temel bir haktır. Bu hakkın gaspedildiği yerde insanlık onuruna tecavüz edilmektedir. En iğrenç insan hakları ihlallerinin sıradanlaştığı Türkiye’de özgür ve bağımsız düşünce yasaktır. Düşündüğünü söylemek, söylediğini yapmak suçtur.

Haklar ve Özgürlükler Platformu Dönem Sözcüsü Oya Gökbayrak, yazar Yaşar Kemal, insan hakları savunucusu Şanar Yurdatapan, vicdani redçi Osman Murat Ülke, gazeteci Kutlu Esendemir... Görmeyen, duymayan, konuşmayan üç maymunlar ülkesinde devletin gözünde çibandılar. Belkemicsiz, onursuz, tepkisiz yaşamayı red ettiler. Kaderlerini kendi elleriyle belirlediler. Ancak suçlu ilan edilmeleri, kovuşturulmaları, tutuklanmaları da yetmedi. Onların şahsında somutlanan insanlık değerleri pislige bulanmalı, çamurla sıvanmalıydı.

Cumartesi anaları eyleminin öncülerinden olan Oya Gökbayrak kamuoyunda devrimci kimliğiyle tanınıyordu. Defalarca gözaltına alınmasına, işkenceden geçirilmesine

rağmen ona boyun eğdirilemedi. Kokuşmuş devlet için pislikten bol ne var? Boğazına kadar battığı çamurdan Oya’ya sıçratarak, tüm yaşamı bu pislik düzenine karşı mücadele içerisinde geçen bir insanın değerlerini kirletmeye çalıştı. Uyuşturucu komplosuyla Oya şahsında tüm devrimcileri karalayabileceğini sandı. Oysa polisin pis elleri Oya’nın tekerlekli sandalyesine eroini yerleştirirken, o zafer işaretiyle devrimci değerleri asla çiğnetmeyeceğini muştuluyordu.

Aydın onuru ve sorumluluğunun bedeli giderek ağırlaşmaktadır. Savaşı red ediyor ve askerliğe karşıysanız, tıpkı Osman Murat Ülke gibi “Halkı askerlikten soğutmak” suçundan tutuklanmayı göze almalısınız. Askeri cezaevinde hücre cezasına çarptırılmaya hazır olmalısınız. Zindanda üniforma giymeyi red etmeyi sürdürüyorsanız katıksız hücre cezasını (sadece ekme) da göğüsleyebilmelisiniz. Eğer sermayenin faşist diktası altında “cezaevleri ölüm kusuyor” deme cürretini gösteriyorsanız, sizi *Leman* dergisi yazı işleri müdürü Kutlu

Esendemir gibi 1 yıl hapis cezası beklediğini bilmelisiniz. Şanar Yurdatapan gibi sanatınızı düzenin hizmetine vermeyi red ediyorsanız, “müzik yoluyla bölücülük propagandası” gerekçesiyle cezaevine gönderilmeyi göze almalısınız. Sermaye düzeninin yalan seferlerine dahil olmaktansa yalan seferlerini teşhir etmeyi tercih ediyorsanız Yaşar Kemal gibi “yayın yoluyla halkı ırk ve bölge farklılığı gözeterek, açıkça kin ve düşmanlığa tahrik etme” suçuyla yargılanma kaderini de paylaşmak zorundasınız.

Bugün faşist baskı ve zulme göğüs gererek onurunu kirletmeyen aydınlarımız toplumda küçük bir azınlıktır. Oysa insanın düşünmesi ve kendisini özgürce ifade etmesi onurlu aydınlara özel bir erdem değildir. En temel bir insanlık kriteridir. Kapitalist barbarlığın insanlığı ne denli çürüttüğüne örnek olarak hep Hitler döneminin Alman halkı gösterilir. Naziler Yahudilerin önce yakalarına yıldız takma zorunluluğu getirmiş, ardından süre avı başlatmış, nihayetinde de topyekün soykırıma girişmiştir. Alman halkı buna ses çıkarmayarak suç ortaklığı yapmıştı.

Peki sormak gerekir; insanlar peşpeşe “düşünce suçluları” olarak kovuşturulduğu, mahkum edildiği ve zindanlara sürüldüğü bugünün Türkiye’de sermaye iktidarının bu faşist uygulamalarına karşı ses çıkaran kitleler nerede? Bu ülkede her gün devrimciler, muhalifler

katlediliyor, yargısız infazlara kurban gidiyor, kaybediliyor, gözaltında işkencelerden geçiriliyor. Peki neredede katil sermaye devletini protesto edenler? Türkiye’nin bir mahallesinde “eşcinseller olmayanlar camlarına Türk bayrağı assın!” kampanyası başlatılıyor. Salt farklı bir cinsel tercihleri olduğu için insanlık dışı muameleyle maruz kalan insanlar evlerinden zor yoluyla sürülmeye çalışılıyor. Evinden çıkmamakta direnenleri saptamak ve hedefli saldırılara konu etmek için işaret sistemi uygulanıyor. Peki nerede, bu Hitler faşizminin Yahudilere yıldız takma uygulamasının bir benzeridir diyen, tepkilerini gür sesle dile getiren insanlar?

Türkiye çelişkilerin ülkesidir. Bir yandan her yeni gün yeni bir “düşünce suçu” davasıyla başlıyor. Başta devrimciler olmak üzere faşist sermaye rejimine muhalif olan insanlar direniş destanları yazıyor. Diğer yandan toplum ezikliğe, sinmişliğe, onursuzluğa halen daha tahammül ediyor!

Oysa susmak onaylamaktır! Susmak insanlık suçuna ortak olmaktır! Ya bu düzene rağmen düşünceceğiz, kapitalist barbarlık düzenini sorgulayacağız ve onu aşmak/yıkarak için harekete geçireceğiz! Ya da köle kaderimize razı olarak, bu düzenin pislğinde boğulacağız! Başka yol yoktur!

Kızıl Bayrak

15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete
Sayı:31 • Fiyatı:50 000 TL. (KDV. dahil)
EKSEN Basım Yayın Ltd.Şti.
Sahibi ve Y. İşl. Md: Gonca Dönmezer

Adres: Kazım İ. Gürkan Cd.
Hamam Sk. Yavuz İşhanı 2/11
Cağaloğlu/İSTANBUL

Baskı:
SERLER Matbaacılık
İSTANBUL

Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49

Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No:33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

853. Sok. Bilen İşhanı No:27/604, Konak/İZMİR
Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sk. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5 Sıhhiye/ANKARA
Tel-Fax 0 (312) 229 40 19

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı, Vakıf İşhanı Kat:3 No:306
ADANA, Tel: 0 (322) 351 36 84

Alemdar Cd. Erdoğanlar İşhanı. No: 4 Kat: 6
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92

Kızıl Bayrak'tan

Herşey parti için! Herşey kızıl bayrağı yeni Ekim’lerde dalgalandırmak için!

Merhaba. Yeni sayıyı hazırladığımız son 15 gün içerisinde yine toplantılar, yayın durdurma cezaları, gözaltılar birbirini izledi. *Ekim Gençliği*’nin yayını durduruldu. Gazetemizin son sayısı toplatıldı. Yeliz Çabuk ile Bülent Laçın isimli çalışanlarımız devrimci faaliyetleri sırasında gözaltına alındı.

19-20 Ekim eylemleri sırasında tüm yurtçapında işçiler ve kamu çalışanları alanlara çıktı. 1 Mayıs’tan sonra emek cephesini sessizliğini nihayet yırtması, kitlesel bir tarzda alanlara çıkması özel bir önem taşıyor. Bu önemin bilincinde olarak, değişik illerdeki mitinglere sıkı bir tarzda hazırlandık. Sınıfa devrimci politika ve şiarlarımızı taşımak, onlarla devrimci bir buluşma yaşamak için özel bir çaba harcadık. Eylem izlenim ve değerlendirmelerimizi sayfalarımızda bulacaksınız.

Yaşadığımız 2 gözaltının da, bu eyleme hazırlık ve ona müdahale süreci içerisinde

gerçekleşmesi boşuna değil. Sermayenin faşist düzeni, sınıf çalışmamızın kapsam ve düzeyinin giderek artmasından, kendimizi sınıf içerisinde politik bir güç olarak hissettirmeye başlamamızdan ciddi bir rahatsızlık duyuyor.

Oysa komünist hareketin parti niteliği eşliğini zorladığı şu aşamada bizi hiç bir güç adımlarımızı daha da sıklaştırmaktan, her geçen gün hedefimize daha fazla yaklaşmaktan alıkoyamayacaktır. İhtilalci komünist işçi partisinin inşası bugün devrimci bir sınıf hareketi yaratmanın en yakıcı halkasıdır. Bu görev, bugün tüm ağırlığıyla komünistlerin omuzlarındadır.

Bu bilinç bize yalnızca muazzam bir sorumluluk yüklemekle kalmıyor, bize muazzam bir güç, muazzam bir irade ve muazzam bir devrimci coşku da veriyor. Bugün herşey parti içindir! Herşey sosyalizmin ve devrimin kızıl bayrağını yeni Ekimlerde dalgalandırmak içindir!

Emekçi kitle hareketinin yeni çıkışı

KESK'in düzenlediği ve bazı işçi sendikalarının destek verdiği "Ekonomik ve Demokratik Haklar" mitingleri emekçi kitle hareketinde yeni bir çıkışın ifadesi oldu. Ülke çapında on kentte onbinlerce emekçi yeniden alanlara çıktı. Bu, 1 Mayıs'ı izleyen 6 aylık durgunluk döneminin ardından emekçi kitle hareketinin yeni bir eylemlilik sürecine girdiğini gösteriyor.

1 Mayıs'taki provakasyon ve onu izleyen karşı-devrimci kampanyanın düzlediği zeminde faşist rejim baskı ve terörü arttırarak kitlelerin alanlara çıkışını engellemeye çalışmıştı. Aylarca süren durgunluk bunda belli bir başarı sağladığını somut olarak gösterdi. Fakat bu durum uzun süreli olamazdı. Sermayenin işçi sınıfına ve emekçilere yönelik genel iktisadi ve sosyal saldırılarının aralıksız sürdüğü bir ortamda uzun süreli bir durgunluk mümkün olamazdı.

19-20 Ekim eylemleri 1 Mayıs sonrası yaratılan bu havanın artık kırıldığını işaretlemektedir. **Coşku ve kitlesel geçen eylemlere işçi hareketinin ileri kesimlerinin katılımı da önemli bir gelişmedir.** Aynı şekilde Valiliğin yasağına rağmen İzmir'de binlerce emekçi Konak Meydanı'na inme kararlılığı gösterebilmiştir. Eylemlerin bir başka önemli yönü de alanlara politik bir havanın egemen olmasıydı. Bu, sözü Refahiyol hükümeti ve onun nemaları gaspı etrafında evirip çeviren kürsüdeki konuşmalardan çok, kitlelerin attığı sloganlardan yansımaktaydı.

Politik bir havanın egemenliği kamu çalışanlarını son Nisan eylemlerinde de gözlenmişti. Bu, emekçi hareketinin bu kesiminde oluşan belirgin politizasyonun bir göstergesidir. Bununla birlikte 19-20 Ekim mitinglerine egemen bu havanın gerisinde, katılımcı kitlelerin kamu emekçileri ve işçilerin en ileri kesiminden oluşuyor olması gerçeği vardır. Rejimin yarattığı sinmişlik havasının ilk kez kırıldığı bir eylemde, katılımcı kitlelerin, politik bilinci ve duyarlılığı olan en ileri kesimlerle sınırlı olması son derece doğaldır. Fakat bizzat bu olgunun kendisi önemli bir başka gerçeğin de göstergesidir. Kamu emekçilerinin en ileri kesimlerini oluşturan bu kitle bugün onbinlerle ifade edilebiliyorsa, bu onun gerisinde yüzbinleri bulabilecek bir eylem potansiyeli bulunduğu da açık bir işarettir. Kaldı ki kamu çalışanları kesiminde bu çapta bir potansiyelin varlığını geçmiş

eylem süreçleri zaten göstermiştir.

Kuşku yok ki bugünün Türkiye'sinde bu büyük bir mücadele potansiyelidir. Bu potansiyel, bugünkü koşullarda sermayenin faşist baskı ve yasak rejimiyle topluma egemen kılmaya çalıştığı edilgenlik ve teslimiyetin kırılmasında, iktisadi ve sosyal saldırıların göğüslenmesinde önemli bir rol oynayabilir.

Bu son eylemlerin hemen tümünde gözle görülür biçimde öne çıkan sloganlar bu kanıyı ayrıca güçlendiriyor. Eylemlerde bir yandan sermayenin güncel iktisadi ve siyasi saldırılarına karşı şiarlar yükseltilirken, öte yandan bu çerçevede birleşik bir mücadele isteği açık biçimde dile getirilmiştir. Ve bu hiç de kürsü yönlendirmesiyle değil, tam tersine, buna rağmen, yani taban inisiyatifiyle olmuştur. Aynı konuda bir başka önemli nokta, katılımcı kitlelerin komünistler ve devrimciler tarafından atılan temel politik şiarlara zorlanmadan karşılık vermeye açık yatkınlığı olmuştur.

Son eylemler genel grev şiarının yeniden kitlesel bir yaygınlık göstereceğini ortaya koyuyor. "İşçi-Memur Elele Genel Greve!", "Geliyor Geliyor, Genel Grev Geliyor!", "Sokağa, Eyleme, Genel Greve!" gibi sloganlar eylemlerde sık sık ve büyük bir coşkuyla atılmıştır. Bu, sermayenin tüm emekçi sınıfı ve tabakaları hedefleyen saldırılarına karşı birleşik bir direniş bilinci ve isteğinin yeniden öne çıktığının göstergesi olmak bakımından özel bir önem taşıyor. Bu bilincin ve isteğin kitlelerin daha geri kesimlerine doğru yaygınlaştırılmasına çalışılmalıdır. Bu şiarlar yaygınlaştığı ölçüde işçi ve emekçi hareketine yeni bir hava, yeni bir soluk, bir güç ve güven duygusu gelecektir.

Fakat geçmiş deneyimlerin ışığında bu konuda burada bir hususa da dikkat çekmek istiyoruz. Geçmişte sendika bürokratları, genel grev isteğini ve sermayenin saldırılarının püskürtmeyi başarmada genel bir eylemin zorunluluğunu, dönemselsel ya da bölgesel eylemlerden kaçınmanın, edilgen bir bekleyişi egemen kılmanın bir aracı olarak da kullanabilmişlerdi. Bu nedenlerdir ki, bu gerçekte son derece önemli, geniş işçi ve emekçi kitleleri üzerinde ajitasyon etkisi büyük sloganları kullanırken, özellikle şu evrede, "Sokağa, Eyleme, Genel Greve!" biçiminde olanını öne

çıkarmalıyız. Zira bu slogan, başarılı bir genel greve ancak, farklı kesimlerin farklı zamanlarda sergileyecekleri, birbirini izleyen ve besleyen bir eylemler silsilesinin ardından, bu tür bir eylemlilik süreci içerisinde güç, deneyim ve moral kazanılarak ulaşılabileceğini ortaya koyan bir içeriğe sahip.

Eylem kadar önemli olan, hatta bir noktada ondan da önemli olan örgütlenmedir. Kuşkusuz kitlelerin hareketliliği onların örgütlenmesini son derece kolaylaştırır. Fakat burada sorun bu değildir. Kamu emekçileri kitlesel bir hareketliliği yıllardır yaşıyorlar. Fakat buna rağmen bugün hala çok büyük ölçüde örgütsüzdürler. Yüzbinlerce üyesi bulunan bir KESK gerçeği karşısında bu iddia ilk bakışta şaşırtıcı görünüyor. Oysa söylenen tümüyle doğrudur. **KESK bu haliyle bürokratik bir örgütlenmedir ve geniş üye kitlesinin sendikalarıyla ilişkileri son derece zayıf, cılız ve şekilsizdir.** Bu, tepki ve hoşnutsuzluğun çok özel bir tarzda yoğunlaştığı dönemler dışında, bu geniş üye kitlesinin harekete geçirilemeyeceğini de açıklamaktadır. Son 19-20 Ekim eylemlilikleri, başarılı bir ön hazırlığın, buna yönelik örgütlenme girişimlerinin, somut sonuçlarını eylemde nasıl ortaya koyduklarına iyi bir örnek olmuştur. 13 Eylül'deki girişimlerin fiyaskosuyla 19-20 Ekim eylemlerinin belirgin başarısı arasındaki büyük fark buradan kaynaklanmaktadır. Tüm bilgiler ilk defa eylem öncesinde az-çok ciddi bir hazırlık faaliyeti yürütüldüğünü göstermektedir.

Ne var ki belli eylem dönemleri vesilesiyle bu başarının gösterilmesi de kendi başına anlamlı değildir. Önemli olan hareketin kalıcı bir güçlü örgütsel yapıya kavuşturulmasıdır. Güçlü yapı ise devrimci bir çizgide sürekli bir taban çalışması, taban inisiyatifi ve bu tabana dayalı örgütlenme ile mümkün olabilir. Son eylemliliklerin başarısında taban inisiyatifinin, tabandaki öncü ve devrimci kamu çalışanlarının yürüttükleri gayretli ön çalışmaların tayin edici bir rol oynaması da bunu kanıtlamaktadır.

Fakat KESK'e egemen reformist sol akımların çizgisi bu tür bir yapılanmanın gerçekleştirilmesine engeldir. Nitekim halihazırda kamu çalışanları hareketinin en temel zaafı, reformist sol akımların bu hareket üzerindeki etkisi ve denetimidir. 19-20 Ekim

eylemleri reformist solun bu etki ve denetimini bir kez daha açıkça göstermiştir. **Bu başarıda hareketin halihazırdaki geri düzeyini ve barışçıl bir çerçevedeki seyrinin elbette önemli bir rolü var. Fakat sorun buna indirgenirse, devrimci hareketin kaba zaafı da gözardı edilmiş olur.** Geleneksel devrimci akımlar işçi ve emekçi hareketi içerisinde çalışmaktan, emekçi platformları ve eylemlilikleri içerisinde yer almaktan gitgide daha çok uzaklaşıyorlar. Varoşların abartılı ve aldatıcı çekiciliği bu eğilimi besliyor ve meydan gitgide daha çok reformist akımların engelsiz etkinliğine kalıyor. Hatta denebilir ki, çok sınırlı çabalar dışında, son eylemlerde meydan tümüyle reformist akımlara bırakılmıştır. Devrimci-demokrat gruplar bir emekçi hareketliliğinden ilk defa bu denli uzak kalabilmişlerdir. Faşist terörün kitlelerde yarattığı sinmişlik havasını kırmada önemli bir rol oynayacağı önden belli olan bir eylem karşısında bu tür bir ilgisizliği anlamak ve açıklamak gerçekten güçtür.

Komünistler, geleneksel devrimci gruplar şahsında gitgide çizgileşen bu uzaklığa ve ilgisizliğe aldırmadan, işçi ve emekçi hareketi içindeki reformist sol çizgiye karşı devrimci çizginin gerçek temsilcileri olarak öne çıkmalıdırlar. 19-20 Ekim eylemliliklerine yaptıkları ve gerçekte oldukça sınırlı kalan müdahalelerinin somut deneyimlerini de bu bakış açısıyla irdelemelidirler. Son eylemliliklerin başarısında tabandaki öncü unsurlardan gelen inisiyatif ve gayretin tayin edici bir rol oynadığını söyledik. Reformistler yönetim kademelerini tutuyor, oysa mücadele dinamizmi bu taban öğelerinden kaynaklanıyor. Reformist parti ve akımlarla mevcut durumda bağları olsun olmasın, tabandaki bu unsurlar gerçekte devrimci çizgiye, bu çizgide hareket etmeye ve örgütlenmeye daha yatkındırlar. **Bu gözlem nesnelse eğer, ki birçok açık belirti bunun böyle olduğunu gösteriyor, bu durumda, bu tabanla buluşmayı ve birleşmeyi hedefleyen bir çalışma tarzı ortaya koymak, buna uygun bir politik hat izlemek güncel bir sorumluluk olarak duruyor önümüzde.**

Kızıl Bayrak

19-20 Ekim Mitingleri ve Sınıf Hareketine Devrimci Müdahale Görevleri Üzerine

Türkiye çapında 10 ilde gerçekleşen 19-20 Ekim "Ekonomik ve Demokratik Haklar Mitingleri"nde onbinlerce işçi ve emekçi alanlara çıktı. Uzun bir sessizlik döneminin ardından yapılan bu eylemler 1 Mayıs sonrası ilk kitlesel emekçi gösterileri oldular.

Eylemler KESK ve işçi sendikaları tarafından ortak düzenlenmişti. Ancak katılım ve inisiyatif açısından değerlendirildiğinde KESK'in organizasyonda başı çektiği görülebiliyordu. Eğitim-Sen, SES gibi kamu emekçileri sendikaları tüm yurt çapında mitinglerde kendilerini özel bir tarzda hissettirdiler. Bunda kuşkusuz kamu emekçileri sendikalarının tabanındaki devrimci kamu çalışanları ve onların uzun bir süredir yürüttükleri "grevli, toplu-sözleşmeli sendika hakkı" mücadelesinin dinamizmi önemli bir rol oynamaktadır.

Türk-İş, DISK ve Hak-İş mitinglere ancak sınırlı bir katılım sağlayabildiler. Mitinge katılan işçi sendikaları kortejleri hem zayıftı, hem de işçi kitlelerine mücadele coşkusu ve kararlılığından ziyade büyük bir huzursuzluk, arayış ve beklenti hakimdi. Konuşmalara dikkatle kulak kabartılıyor, çevredeki pankartlar inceleniyor, atılan sloganlar anlaşılmaya çalışılıyordu.

Miting boyunca "Zorunlu Tasarruf Gaspına Hayır!", "Özelleştirmelere Hayır!", "Savaşa Değil Eğitime Bütçe!", "Yağma Yok!", "Yeni İller Yasasına Hayır!"... gibi sloganlar geniş bir katılım sağladı. Ancak (özellikle de İstanbul üzerinden söylenecekse) esas coşkuyu yaratan ve tüm alanlara yayılan şiarlar: "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!", "İşçi-Memur Elele Genel Greve!", "Yaşasın Sınıf Dayanışması!", "Zafer Direnen Emekçinin Olacak!" oldular.

Buradan şu sonuç çıkarılabilir: Emekçi kitlelerde ekonomik ve demokratik haklarının gasplarına karşı yaygın bir öfke ve direniş isteği var. Ancak sözkonusu hoşnutsuzluk sınıf hareketindeki tıkanıklıkla birleştiğinde gerçek bir mücadele kararlılığına dönüşmüyor. Bugün işçi ve emekçi yığınlar yoğun bir çıkış arayışı içerisinde. Yıllardan bu yana sermayenin topyekün saldırısına mevzi direnişlerle karşı koymaya çalıştılar/çalışıyorlar. Ancak sendikal bürokrasinin kiskacında peşpeşe yenilgiler yaşamaktan da kurtulamıyorlar. İşte bu tıkanıklığı aşma isteği kendisini mitinglerde sınıf dayanışmasını ve topyekün saldırılara karşı birleşik direniş vurgulayan şiarların gücüyle açık bir tarzda ortaya koydu. Geçmiş yıllara nazaran güç ve yaygınlığından epey yitiren genel grev şiarının yeniden yükselmesi de bu çıkış isteğini anlatmaktadır. 19-20 Ekim mitinglerinde sloganlar üzerinden yansıyan bir diğer olumluluk, "Savaşa Değil, Eğitime Bütçe!" ve "Yaşasın

Halkların Kardeşliği!"nin tüm illerde yaygın bir tarzda atılması ve tüm kitle tarafından sahiplenilmesi oldu. Başta işçi sınıfı olmak üzere, emek cephesinin sömürgeci kirli savaşa karşı cepheden tutum alması politik, devrimci bir sınıf hareketinin yaratılması açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bugün işçi ve emekçi yığınların bu soruna ilişkin duyarlılıkları daha da geliştirilerek aktif bir tavra dönüştürülmelidir. "Savaşa Değil Eğitime Bütçe!" gibi talepler "Kirli Sömürgeci Savaşa Son!", "Kürt Halkının Kendi Kaderini Tayin Hakkı!" gibi istemlerle birleştirilmelidir.

Kamu çalışanlarının, işçilerin ve zayıf bir katılımı da olsa öğrenci gençliğin aynı eylem alanlarında buluşması, ortak şiarlar etrafında birleşebilmesi ortak bir direniş hattının örülmesinin imkanlarına işaret ediyor. Ekonomik alanda özelleştirme saldırısı, politik alanda siyasal hak ve özgürlükler sorunu tüm ezilen emekçi kesimlerin sermayeye karşı birleşik mücadelesi için yeterli bir zemin sunuyor. Devrimci öncünün üzerine düşen görev, sınıfın ve emekçi kitlelerin kendiliğinden bir tarzda dile getirdikleri istemlere daha bilinçli ifadeler kazandırmak ve devrim-iktidar mücadelesiyle bağlarını kurabilmektir.

Kamu çalışanları hareketinde tabandan gelen dinamizm, sınıf hareketindeki çıkış arayışları ve tüm emek cephesini harekete geçirebilecek yakıcı ortak sorunların varlığı, işçi sınıfının başını çektiği devrimci-militan bir emekçi hareketinin yaratılması için son derece zengin imkanlar anlamına gelmektedir. Ancak mitingler bir kez daha gösterdi ki, geleneksel devrimci hareket yalnızca sınıfın sorunlarına duyarsız değil, aynı zamanda işçi hareketinin sunduğu imkanları değerlendirmekten de uzaktır.

Denebilir ki devrimci cepheden mitinglerde gerek bir etkinlik gösteren bir tek komünistler oldu. Gösterilere temsilci düzeyinde katılan geleneksel devrimci hareketin bıraktığı boşluğu ise reformistler doldurdu. EP ayrı bir pankart açmamasına rağmen politik varlığını en fazla hissettiren yapıydı. "İş, Ekmek, Özgürlük" platformlarıyla,

burjuva demokrasisini aşmayan mücadele perspektifleriyle sınıfın güncel istem ve taleplerini en gerisinden sahiplenen EP, İP, ÖDP gibi reformist partiler, bugün için kendiliğinden mücadele dinamikleri üzerine oturmaya çalışmaktadırlar. Bunu başardıkları oranda ise, devrimci bir sınıf hareketinin yaratılması önünde güçlü bir barikata dönüşecekleri bugünden açıktır. İçinden geçtiğimiz dönemde en basit demokratik, ekonomik hakları tutarlılıkla savunmak bile ancak sermayeye cepheden karşı karşıya gelmeyi göze almakla olanaklıdır. Ne var ki reformistler, sadece iktidar ve devrim perspektifine uzaklıklarıyla değil, sermayenin faşist rejimi karşısındaki liberal, yasal konumlanışlarıyla da düzen içidirler. Düzenin terörü karşısında sinmeye, geriye çekilmeye mecburdurlar.

KESK'e ve işçi sendikalarına eylem kararları aldırın taban basıncı giderek büyümektedir. Kendilerine dipsiz bir sefalet dayatılan, ardi ardına gelen saldırılarla en ağır hak gasplarına uğrayan işçi ve emekçiler mücadele kanallarını aramakta ve zorlamaktadırlar. 1 Mayıs'tan sonra ilk kitlesel işçi-emekçi gösterileri olarak yaşanan 19-20 Ekim mitinglerinin ve onu izleyen eylem takviminin sınıf hareketinde bir canlanmaya yolaçağı muhtemeldir.

Tabandaki mücadele dinamiklerinin arttığı bir evrede sendika bürokrasinin manevraları, sınıfın eylem isteğinin önüne geçmeye yeterli olmayacaktır. Önümüzdeki dönemde sendika bürokratları yeni eylem kararları almak ve uygulamak zorunda kalacaklardır. Böylesi bir süreçte sınıfın mücadele dinamiklerinin kimin tarafından kucaklanacağı işçi hareketinin seyri açısından belirleyicidir. Alan reformistlere kaldığı sürece, bu parti ve odaklar hareketin başına geçebilir. Ancak sınıf hareketine yeni bir soluk ve ufuk getiremeyecekleri gibi, ekonomik ve demokratik görevlerle sınırlı mücadele eksenleriyle onu çok kısa sürede yeni bir tıkanıklıkla yüzyüze bırakacaklardır.

İşçi sınıfında yeni bir ivmelenme, ancak sermaye düzenini cepheden hedef alan devrimci mücadele

kanallarına aktıldığında sınıf hareketindeki tıkanıklığı aşabilecektir. Aksi takdirde canlanmanın kendisini yeni ve giderek de çürütücü olan bir tıkanıklığa bırakması kaçınılmazdır. Ekonomik ve demokratik hak istemleri etrafında başlayan eylem süreci bu açıdan ele alınmalıdır.

Komünistler olarak devrimci önderlik görevlerimizi yerine getirmemiz bugün büyük ölçüde sınıfın kendiliğinden bir tarzda ortaya çıkardığı güncel taleplere bilinçli ifadeler kazandırmak ve doğru bir tarzda siyasal-stratejik hedeflere bağlayabilmekle olanaklı olacaktır. Bir yandan sınıfın ekonomik taleplerine sahip çıkılmalı, diğer yandan siyasal hak ve özgürlükler uğruna mücadeleye somut politikalar etrafında devrimci bir içerik kazandırılmalıdır. Reformizmle bu alanda etkili bir ideolojik mücadele yürütülmelidir. Ancak bundan daha önemlisi reformizmi bizzat politik gücümüzle sınıf içerisinde teşhir ve tecrit edebilmektir.

Önümüzdeki dönemde genel grev-genel direniş ajitasyonu yaygınlaştırılmalıdır. "Kapitalist Yağmaya Karşı Birleşik Direniş!" ve "İşçi-Memur Elele Genel Greve!" şiarından hareket ederek sınıf ile kamu çalışanları hareketini aynı zeminde birleştirecek bir mücadele hattı zorlanmalıdır. Tabanın bu doğrultudaki istek ve arayışları somut biçimler altında örgütlenerek harekete geçirilmelidir. Sınıf dayanışması doğrultusunda ortak ziyaretler, basın açıklamaları vb. düzenlenerek, kamu ve işçi hareketindeki öncü, sınıf bilinçli unsurların bir araya gelebileceği doğal platformlar oluşturulmalıdır. Benzer tartışma ve mücadele platformları özelleştirme saldırısı, kirli savaş vb. gibi ortak gündemler çerçevesinde de işlevli olacaktır. Mitinglerde aktivasyonları ve mücadelecilerle dinamikleri ile dikkat çeken eğitim emekçilerinin bu durumu, öğrenci gençlik hareketi ile sınıf hareketi arasında somut bağlar kurmanın olanağına çevrilmelidir.

Çıkış arayışlarının hızlandığı evrelerde sınıfa güçlü bir devrimci alternatifin varlığını canlı ve kuşatıcı bir tarzda hissettirmek özel bir önem taşımaktadır. İçinde bulunduğumuz dönemde sınıf içerisinde etkin bir sosyalizm ajitasyon ve propagandasının yanısıra, parti propagandası da yaygınlaştırılmalıdır. Sınıfın önderlik boşluğunun ancak sınıfın devrimci öncüsü rolünü oyanacak olan bir ihtilalci illegal komünist partisi ile aşılabileceği propagandasına ağırlık verilmelidir. Yalnızca devrimci propaganda ve ajitasyonlarımızla değil, sınıf çalışmasındaki ısrarımız, politik müdahalelerimizdeki gücümüz, kuşatıcılığımız ve öncü sınıf militanlığımızla partiyi inşa görevi ve komünist hareketin ayrı düşünülmemeyeceği fikrini işçilerin kafasında somutlayabilmeliyiz.

Eylem alanlarından... Eylem alanlarından... Eylem alanlarından... Eylem alanlarından...

- KESK, TÜRK-İŞ ve DİSK'ten sendikalar kitlelere birlikte çağrı yaptılar. KESK öncesinde ciddi sayılabilecek bir taban çalışması yaptı. Bir çok sendika şubesi mitinge bir hafta kala duyurularını işyerlerine asmaya, radyolar aracılığıyla çağrılar yapmaya başlamıştı.
- Mitinge katılım yaklaşık 7000 kişi civarındaydı.
- Mitinge işçi sendikalarından önemli sayılabilecek bir katılım vardı. Özellikle Harb-İş (80-100 kişi) ve TÜMTİS (120-150 kişi) kitlesel katılım sağladı. Bu iki kortejin yanı sıra Birleşik Metal, Nakliyat-İş ile Genel-İş'in kortejleri (yaklaşık 40-50 kişilik kortejleriyle) oldukça canlı, coşkulu ve hareketliydi. Bu durum alanda işçilerin sayılarından daha fazla bir etki oluşturmalarını sağlıyordu. Dev Maden-Sen (DİSK), Tez Koop-İş ve Basın-İş (Türk-İş) mitinge katılan işçi sendikaları arasındaydı.
- Bu katılım ve canlılık alanda "İşçi-memur elele, genel greve!" sloganının yoğun ve kitlesel biçimde atılmasıyla somutlandı. Aynı şekilde, "Geliyor, geliyor genel grev geliyor!" ve "Sokağa, eyleme, genel greve!" sloganları yoğun olarak atıldı.
- Afyon, Çankırı, Kayseri, Nevşehir, Niğde ve Konya'lı işçi ve emekçiler Ankara'daydı.
- KESK'in Ankara'daki organizasyon komitesi İstanbul'da yaşananın tersine miting öncesi tartışmalarda siyasi grupların pankart açmasını yasakladığını ilan etmişti. Bu yüzden *Ankara Devrimci-Yurtsever-Sosyalist Basın Platformu* mitinge ortak pankartla katılma kararı aldı. Böylece Ankara'da, devrimciler ideolojik platformlarındaki farklılıklara rağmen ortaklaşılın noktalarda birlikte hareket etmenin ve en önemlisi tabanda sıcak bir yakınlaşmayı sağlamanın adımlarını attılar. Platform korteji düzenliliği, canlılığı ile dikkat çekiyordu. 110 kişilik kitlesiyle ve tüm alana yayılan devrimci şiarlarıyla hem işçi ve emekçilerin hem de siyasal polisin ilgisini üzerine topladı. Birlikte hareket edilebileceğinin ve aynı zamanda ayrı ayrı platform üyelerinin kendi politik çalışmalarını yapabileceğinin kitleye gösterilmesi çok olumlu bir etki yarattı. Bir çok işçi ve emekçi devrimci hareketlerin birlikte davranmasını olumlu bulduklarını, bunun özledikleri bir şey olduğuna söylüyorlardı.

- Mitinge genel olarak reformist-pasifist bir anlayış rengini verdi. Devrimci siyasal çalışma ve etki neredeyse Platform'u oluşturan güçlerin müdahalesiyle sınırlı kaldı. Kürsüyü kullananların büyük çoğunluğu ekonomik hak taleplerini aşmayan ve "Tasarrufların geri ödemesi için kaynak var mı, yok mu?" ekseninde dönüp duran konuşmalar yaptılar. Bu konuşmalarda neredeyse tek siyasal tema Refahiyol Hükümeti'nin yalancılığı ve ikiyüzlülüğüydü.
- Komünistler olarak, alana mümkün olan her türlü aracı kullanarak politikalarımızı taşıdık. Platform'un kararı nedeniyle pankart açmadık. Bu miting için özel olarak hazırlanmış olduğumuz bildiri ve SSK'nın Özelleştirilmesi, İller İdaresi Yasası, Mezarda Emeklilik konularını işleyen broşürümüz çok ilgi gördü. İşçi ve emekçiler yaptığımız çalışmadan çok olumlu etkilendiler. (1800 bildiri, 300 kadar da broşür dağıtıldı.) Kortejler alana girdiğinde ise yoğun bir şekilde kuşlama yaptık. Özgür Gelecek gazetesi de bir bildiri ile eyleme müdahale etti. Diğer devrimci yapılar ise Platform sınırları dışında bir çalışma yapmadılar.
- Broşürlerimizi alan işçi ve emekçilerden oldukça olumlu izlenimler edindik. İşçi ve emekçiler, bu tür materyallerin işlerine çok yaradığını ifade ediyorlardı. Öyleki, kendisine aldıktan sonra arkadaşlarına iletmek üzere bizden fazla sayıda broşür/bildiri alan işçiler oldu. Tümtis kortejinden işçiler Kızıl Bayrak imzasını görünce bildirilerimize daha çok ilgi gösterdiler. Bu kortejde süreç içerisinde belli bağlar kurduğumuz AŞTİ grevci işçileri vardı.
- Eylemde İran'lı sığınmacılar da bir bildiri dağıtarak dayanışma çağrısı yaptılar. Türkiye'li emekçilerin haklı mücadelelerini desteklediklerini ilan ettiler.

En çok atılan sloganlar:

"Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Geliyor geliyor genel grev geliyor!", "Sokağa eyleme genel greve!", "İşçi memur elele, genel greve!", "Söz yetki karar çalışanlara!", "İller yasına hayır!", "Paralı eğitime hayır!", "AŞTİ işçisi köle/yalnız değildir!", "Tasarruflarımız gasp edilemez!", "Nemalar geri ödensin!", "Savaşa değil, eğitime bütçe!", "Devlet güdümlü sendikaya hayır!", "Hacı, bacı dediler nemaları yediler!", "Yaşasın iş ekme özgürlük mücadelemiz!"

20 Ekim / KOCAELİ:

- Kocaeli'nde çağrısını KESK, DİSK ve Türk-İş'in yaptığı mitinge yaklaşık 200 kişilik bir katılım oldu.
- Mitinge devrimci hareketlerin hiçbir etkinliği yoktu. Reformist gruplar ise küçük gruplarla eyleme dahil olmuşlardı.
- Miting bir hak arama ve protesto eyleminden daha çok şenlik hava-

sında geçti.

- Yer yer "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!", "Yaşasın Halkların Kardeşliği!", "Zafır Direnen Emekçilerin Olacaktır!" sloganları da atılmış olmasına rağmen, mitingin politik atmosferini ekonomik talepler ve icazetçi bir yaklaşım belirledi.

19 Ekim / İSTANBUL :

- Eyleme katılım 4000'nin üzerindeydi. Ağırlıklı olarak KESK'e bağlı kamu emekçi sendikalarından katılım sağlanmıştı. İşçi sendikalarından katılım ise belli sendika ve şubelerin katılımı ile sınırlıydı. Bu sendika ve şubeler de, zaten hareketliliğin içerisinde sürekli yer alan ve yüzü eyleme dönük bir niteliğe sahipti.
- Tuzla deri işçilerinin eyleme katılım düzeyi oldukça iyiydi. Belli bir kitlesellikle geldikleri eyleme, devrimci bir coşku ve atmosfer kattılar. Devrimci şiarları yükselten deri işçileri eylem boyunca sloganlarına ara vermediler.
- Eyleme, direnişte olan HYATT otel işçileri, YKM işçileri de katıldılar.
- Devrimci hareketin eyleme ilgisi son derece sınırlıydı. Bazı çevreler eyleme hiç katılmazken, katılanların büyük çoğunluğu ise üç-beş kişiyle ve sadece dergi/kurum isimlerinin yazılı olduğu pankartlarla katıldılar.
- Kızıl Bayrak ise eyleme belli bir hazırlık ve ilgiyle yaklaştı. Politik ve teknik hazırlık anlamında belli eksikliklere rağmen iyi bir performans sağlandı. Ancak alana taşıdığımız kitlenin sayıca azlığı bizim için temel bir zayıflık alanı oldu. 30 kişilik kortejimiz ve bazı kamu emekçi sendikalarındaki yoldaşlarımızla sınırlı bir katılım sergileyebildik. Ancak bu sınırlı katılıma rağmen eylemde belli bir etki alanı yaratabildik. Kızıl Bayrak imzalı iki pankart ("Kurtuluş Yok Tek Başına! Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!" ve "Kapitalist Yağmaya Karşı Birleşik Direniş!"), bildiri, kuşlarımız, dövizlerimizle müdahale ettiğimiz eylemde kitlenin ilgisiyle karşılaştık. Ayrıca alanda tuttuğumuz yer avantajını da

- kullanarak sloganlarımızı kitleye duyurmak ve onlarla ortaklayabilmek şansını da bulduk. Özellikle alana girişimiz sırasında, bizden önce alanda yerleşmiş olan emekçi kortejlerinin gösterdikleri ilgi ve sloganlarımıza sağladıkları katılım önemliydi. "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!", "Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!" ve "Zafır Direnen Emekçinin Olacak!" sloganlarını burada önemli bir kitle desteği ile atmak şansı bulduk. Eylemin ilerleyen aşamalarında da özellikle kamu emekçi sendikalarının kortejlerinden sloganlarımıza katılımlar oldu.
- Eylemin genel olarak havası coşkuluydu. Çoğunlukla ekonomik ve demokratik istemleri şiarlaştıran sloganlar atıldı. Zorunlu tasarruf ve nema gasplarına, özelleştirmelere, iller idare yasasına vb. saldırılara karşı tepkiler bu sloganlarla ifade buldu. Bunların yanı sıra komünistlerin de etkisiyle "Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!", "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!" vb. temel şiarlarda atıldı. Zindanlarla ilgili sloganlarımızda alanda büyük destek gördü. "Zindanlar Yıkılsın! Tutsaklara Özgürlük!" sloganımız gerek yürüyüş esnasında, gerekse alanda kitle tarafından atıldı.
- HADEP, SİP, ÖDP kortejleriyle katıldılar. EP ise pankartsız katılım sağladı.
- Eylemde Kürt sorununa ilişkin konuşma ve sloganlar geçmiş eylemlere oranla daha belirgin bir hal almıştı. Kürsüden yapılan hemen hemen tüm konuşmalarda kirli savaş politikaları teşhir edildi. "Yaşasın Halkların Kardeşliği!" ve "Kirli Savaşa Son!" sloganları yankı buldu.

Eylem alanlarından...

- Katılım 1800-2000 civarında oldu.
- Zonguldak dışında Alaplı, Bartın, Amasra, Ereğli, Karabük ve Kastamonu'dan gelen ve çoğunluğunu Eğitim-Sen'in oluşturduğu kamu emekçileri eylemin ana gövdesiydi.
- GMİS çağrı metnine imza atmadan destek vereceğini açıklamasına rağmen, kitlesini getirmek için kayda değer bir çaba ortaya koymadı. Ancak maden işçilerinin öncü unsurları büyük oranda eyleme katıldılar ve yürüyüş kortejinin önlerinde yerlerini aldılar.
- Eylem açık bir reformist hava içinde geçti. Sendika kortejleri ekonomik taleplerle sınırlı sloganlar attılar. ÖDP, İP, EP ve CHP pankart açtılar. (ÖDP çeşitli ilçe örgütleri pankartları altında 200 kadar, EP 50 kadar, İP ise 20 kadar insan yürüttü.)
- Alandaki tek devrimci kortej üniversiteli gençliğin kortejiydi. Karaelmas Üniversitesi (50 kişi) ve Alaplı Meslek Yüksek Okulu öğrencileri (25-30 kişi) ardarda yürüdüler. Canlı ve oldukça politik bir gençlik kitlesiydi bu yürüyen. "Zindanlar Boşalsın; Tutsaklara Özgürlük!", "Devrimci Tutsaklar Onurumuzdur!", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür!", "Kırlı Savaşa Hayır!" gibi devrimci şiarları 19 Ekim Zonguldak Mitingi'nde bu kortejler haykırdı.

En çok atılan sloganlar:

"Susma Sustukça Sıra Sana Gelecek!", "Nemalar Hakkımız Söke Söke Alırız!", "Paralı Eğitime Hayır!", "Sadaka Değil, Toplu Sözleşme!", "Devlet Güdümlü Sendikaya Hayır!", "Sürgünler Baskılar Bizleri Yıldırılmaz!"

Kızıl Bayrak
Bursa
Bürosu
Açılıyor!

TİSK Saldırı Hazırlığında

1997 yılında kamu kesiminde yapılacak olan toplu sözleşmeler için patronlar şimdiden harekete geçtiler. 1995 yılı TİS sürecinde yaşanan grevlerin, mücadelelerin yeniden gündeme gelmesini önlemek istiyorlar. Bu amaçla devlet planlama teşkilatına (DPT) alınması gereken önlemleri içeren önerilerini bir rapor halinde sundular.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)'in hazırladığı bu rapora göre, Ekonomik Sosyal Konsey'in acilen toplanarak çalışma hayatının esaslarını bu konseyde görüşmesi ve uzlaşmanın sağlanması gerekiyor. İşveren, sendikacı ve devlet temsilcilerinden oluşan bu konseyin işçi sınıfı yararına kararlar almayacağı çok açık. Bu konseyde alınacak kararların işçi sınıfına dayatılması ve toplumsal uzlaşma demagojisiyle uygulanmasının daha kolay olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, sendika bürokratlarının satış sözleşmelerini imzalaması, "konsey

kararıdır" diye perdelenmeye ve taban baskısından kurtarılmasına hizmet edecektir.

TİSK'in '97 yılı TİS'lerinin genel esaslarının bu konseyde belirlenmesi önerisini, ücret artışlarında işletmelerin özel şartlarının dikkate alınması ve her işyeri için ayrı TİS'lerin yapılması önerisi takip etmektedir. Böylece yaklaşık 700 bin kamu işçisinin kitlesel gücünü ve birliğini parçalamak ve herbirinin kendi işletmesinin "koşullarına" uygun ücrete razı olmasını istemektedir. Bu öneri, örtülü olarak işyeri sendikacılığının savunulmasından başka bir şey değildir. İşçi sınıfını atomize etmek ve sınıf dayanışmasının örgütlenmesini engellemek için gündeme getirilmektedir. Ayrıca, geçmiş TİS görüşmelerinde işçilerin alt sınır olarak talep ettikleri enflasyon oranındaki ücret artışı talebinin bile baştan reddi anlamına gelmektedir. Nitekim, TİSK aynı

raporda; "Ücret artışlarında enflasyon oranı değil, işletmenin ekonomik durumu esas alınmalı, artışlar ılımlı seviyede tutulmalıdır." görüşünü de dile getirmişti.

TİSK'in bu isteklerinin kamu kesiminde uygulanması başarılırsa, özel sektörde daha katmerlisini uygulamanın da önü açılmış olacaktır. Bu nedenle bu saldırı planı yalnızca kamu işçilerini ilgilendirmiyor.

İşçi ve emekçilerin, sermayenin çıkarları için fedakarlık yapması, buna karşı çıkanların da şiddetle bastırılması, sermaye devletinin temel politikasıdır. Önümüzdeki dönem sermaye ile işçi sınıfı arasındaki mücadelenin daha da keskinleşeceğini anlayan devlet, yeni terör yasaları ile kendi cephesini sağlamlaştırmakta, yeni saldırı planları ile engelleri azaltma peşindedir. İşçi ve emekçilerin de vakit geçirmeksizin buna karşı hazırlık yapması gerekmektedir.

GMİS satışa hazırlanıyor

GMİS, 17. dönem TİS görüşmelerine az bir süre kala işçiler arasında bir anket çalışması yapmaktadır. Söz konusu girişim ilk bakışta, toplu sözleşmeye doğru örgütlü kitlesiyile uyumlu bir şekilde bu sürece başlamak niyeti taşıyan demokratik bir sendika görüntüsü vermektedir. Ancak görüntü gerçeğe karşılaştırıldığında ve anket formunun içeriğine bakıldığında bunun tam bir aldatma anlamına geldiği görülecektir. Asıl amaç TİS görüşmeleri sürecinde satış sözleşmesini meşrulaştırmak ve sınıfın mücadelesinin önüne ket vurmaktır.

Anket formunun ikinci sayfasında yer alan sunuş bölümü, GMİS bürokratlarının niyeti konusunda yeterli açıklıklar sunmaktadır. "Amacımız" diyerek başlayan paragraf şöyle devam etmektedir. "üyelerimizin daha ileri haklar elde edebileceği, enflasyona yenik düşmeyeceği, ekonomik ve demokratik haklarını alarak, insanca çalışıp, insanca yaşayabileceği, işimizi, işyerimizi ve geleceğimizi güvence altına alacağımız koşulları yaratacak bir sözleşme yapabilmektir" Bir demagojiden öteye gidemeyen bu paragrafın GMİS bürokratlarının gerçekliğiyle düşünürsek doğrusu şu olmalıdır. "Amacımız, sendika yöneticilerinin maaşlarına enflasyon üzerinde zam, yeni talan alanları, işçilerin susmaları kaydıyla bir satış sözleşmesi yapabilmektir". Paragrafın devamında şöyle diyor bürokratlar; "sendikal mücadelenin en zor dönemlerinden biri toplu sözleşme sürecidir." Bürokratlar için zorluk bir satış sözleşmesini işçilere nasıl kabul ettirecekleri, nasıl koltuklarını koruyacaklarıdır. Ve işte bürokratlar bu zorluklarla karşı karşıya iken kendilerinin rahatça at oynatmalarına

engel olabilecek büyük korkularına geliyoruz. "Bu dönemde sendikalar ve yöneticiler hedef alınır. İşçi sınıfının birlik ve bütünlüğü bozulmak istenir. Sermaye çevreleri ve karanlık güçler devreye girerek, sendikalar ve sendikacılar ve işçiler arasında sorun yaratmaya çalışırlar.. Hedef saptırmak isterler" vb. GMİS bürokratları, bir yandan hazırladıkları satış sözleşmesini işçilere kabul ettirmeye uğraşırken, diğer yandan kendilerine engel olabilecek ve "karanlık güçler" olarak tanımladıkları sınıf bilinçli öncü işçileri, komünistleri ve devrimcileri sınıftan uzak tutmaya çalışmaktadırlar. Hergün "sermaye çevreleriyle" kadeh tokuşturan, sermaye devletinin işçi sınıfına dönük saldırılarına (özelleştirme, mezarda emeklilik, taşeronlaştırma vb.) destek veren, Maden-Koop'ta yarattıkları borç batağını işçilere fatura eden, Mengen barikatlarında işçileri satan kendileri değilmiş gibi. Onlar maskelerinin altındaki sınıf işbirlikçisi yüzlerinin gösterilmesinden, bürokratik çıkarlarının zedelenmesinden korkmaktadırlar. Engel olmak istedikleri asıl şey, sınıf bilinçli devrimci işçilerin ve komünistlerin inisiyatif ve müdahaleleri sonucu

Zonguldak işçi sınıfı üzerindeki hakimiyetlerini yitirmeleridir. Zonguldak işçisinin sendika bürokrasisinin ihanet çemberini yarıp aşmasıdır.

Bürokratlar, satış sözleşmesini bozacak olan sınıfın eyleminin örgütlenmesini baltalamak için ellerinden geleni ardlarına koymuyorlar. Komünistleri ve devrimcileri sınıftan "karanlık güçler" olarak yalıtıma çalışırken, "Bütün oyunları bizim örgütlülüğümüzü ve gücümüzü kırmaktır. Böylece kötü bir sözleşme yapmamızı sağlayacaklardır." sözleriyle de satış sözleşmelerini meşrulaştırmak istemektedirler.

Bürokratların yapmaya çalıştıkları tamamen sınıfın kendi öz çıkarlarına yönelik mücadelesini engellemeye yöneliktir. Maden işçileri bürokratların daha şimdiden ilan ettikleri satış sözleşmesine karşı bağımsız inisiyatifini geliştirmelidir. Satış sözleşmesine hazır olunmalıdır. Maden işçisi sermaye devletinin ve sendika bürokratlarının bu ortak çabasına karşı etkin bir mücadele için daha bugünden taban örgütlülüklerini oluşturmalıdır, sermaye iktidarına karşı çetin bir kavgaya hazırlanmalıdır.

Kapitalizmin kâr hırsı nedeniyle her gün onlarca, her yıl binlerce insan ölüyor “Trafik terörü” kader mi?

Günümüzde toplumsal yaşamın düzenlenişi tamamiyle kapitalizmin çıkarları çerçevesinde şekillendirilmektedir. Temel belirleyen kapitalist sınıfın kâr, azami kâr hırsıdır. Kapitalist kâr temel ekseninde düzenlenen toplumsal yaşamda insanın can sağlığı ve güvenliği diye bir şeyden söz etmek mümkün değildir.

Bunu görebilmek için yaşadığımız coğrafyaya şöyle bir dönüp bakmak yeterli olacaktır. Emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda kıskırtılan savaşlarda hergün yüzlerce insan ölüyor. Yoksulluk ve sefaletten, sokaklarda açlıktan ölen insan sayısı her geçen gün daha da artıyor. Yine iş kazalarında hergün onlarca işçi yaşamını yitiriyor.

Bunlara bir de bedavadan gelen bir başka ölüm nedenini ekleyebiliriz: Hergün “trafik terörü” nedeniyle onlarca insan yaşamını yitiriyor. (Türkiye’de trafik kazalarında ölenlerin sayısı yıllık 5-6 bin kişiyi buluyor.) Ve bu kademeli olarak artan kanıksanıyor. Tüm öteki toplumsal sorunlarda olduğu gibi bu da ciddi olarak sorgulanmıyor. Kitlelerin bilinci sermaye sınıfının çıkarları doğrultusunda şekillendiği için, kurulu düzen bu sorunda da gerçek bir sorgulamaya tabi tutulmuyor. Sorumluluk dikkatsiz ve eğitimsiz sürücülerle sınırlı sayılıyor. Bu yönü var, fakat gerçekte bu tali kalıyor. Trafik terörüne karşı anlamlı tepkiler de gelmiyor değil. Fakat bu çok sınırlı ve kendiliğinden geliyor. Örneğin Gebze’ye bağlı Darıca semtinde halk, trafik ölümlerinin önlenmesi için üst geçit talebiyle protesto eylemleri yapıyor. (Elbette buna benzer başka örnekler de var.) Orada halk kendiliğinden de olsa, altyapı yetersizliğini kavriyor.

Fakat toplumun genelinde bu kavrayışı görmek mümkün değil. Bir çoğumuz belediye şoförlerinin yolculara çok kaba davranışlarına tanık olmuşuzdur. Fakat bunun nedenleri üzerine hiç düşünülmemiş müdür? Veya mesleği şoför olanların genelde sinirli ve alkol bağımlısı olduğunu? Siz şehrin bir yerinden diğerine yolculuk ederken trafik sıkışıklığı ve kalabalıktan sıkıntılar yaşıyorsunuz. Bunun üzerinden, sürekli o savaş alanında (şehir trafiğinde) çalışmak durumunda olan sürücülerin durumunu anlamak zor olmasa gerek. Neden psikolojik dengelerinin sarsıldığını da...

Türkiye’nin kapitalist düzeninde toplu taşımacılık esasta karayolları taşımacılığı üzerinden gerçekleşiyor. Bu kapitalistler için kârlı bir yatırım alanı olduğundan dolayı böyle oluyor. Karayollarına dayalı bireysel taşımacılık teşvik edilip yaygınlaştırılarak, hem otomobil sektörü için hem de petrol tüketimi için kârlı bir alan (pazar) oluşturuluyor. Söze başlarken de söylediğimiz gibi, bu sorunda belirleyici olan kapitalistlerin cebine girecek kar miktarıdır. Trafikteki aşırı yığılma ve bunun sonucu ortaya çıkan trafik ölümleri onları ilgilendirmez. Sermayelerini insan cesetleri üzerine yükselttikleri için, ciddi önlemler alma gereği bile duymazlar. Onlar sermayelerini büyütme hırsıyla yanıp tutuşurken, insanlar ölmesin diye altyapıya kaynak mı arayacaklar?

Kuşkusuz sermaye sınıfı ve onun devleti zaman zaman belli girişimlerde bulunurlar. Değişik yerlere yeni üst geçitler kurmak, yolları genişletmek için yeni çalışmalar yapmak, ek köprüler inşa etmek gibi... Bunlar daha çok göstermeliktir ve tepkileri yatıştırmaya yöneliktir. Böyle girişimlerle devletin üzerine düşeni fazlasıyla yaptığı görüntüsü yaratılmak istenir. “Ama şu eğitimsiz ve dikkatsiz sürücüler yok mu?” demeye getirilir. Kapitalist propagandanın manüpülasyon mekanizması burada da işler.

Kapitalistler için kanlı bir pazar haline gelmiş olan trafik sorununun çözümü kuşkusuz bu sistemin işleyiş yasaları ve mantığı içinde olamaz. Bireysel yaşamı değil, toplumsal kolektif yaşamı esas alan, insan sağlığı ve refahını herşeyin üzerinde tutan bir toplumsal üretim ve ilişkiler ortamında, bu sorun da diğer sorunlar gibi gerçek çözümüne kavuşacak ve böylece bedavadan ölümler de ortadan kalkacaktır. Çünkü o zaman üretim de, bölüşüm de toplumsal olacak, toplum yaşamı ve paylaşımı ortaklık üzerine yükselecektir.

Dersim’e sefer olur, zafer olmaz!

Dersim’de 2 yıl önce başlayan gıda, giyecek, ilaç ambargosu ve seyahat yasakları her geçen gün ağırlaşarak sürüyor. Önce dağ köyleri, sonra ilçe merkezleri, şimdi de il merkezinin kenar mahalleleri bu uygulamaya tabi edildi. Bunlar, sömürgeci sermaye devletinin “bitti, bitirdik” demagogilerinin yalan olduğunun en açık kanıtlarıdır.

Dersim’li Kürt halkının çoğunluğu Alevidir. Devlet, bu dinsel kimliği kendi kirli politikalarına zemin yapmak istemiştir. Dersim’lileri kendi yanına çekmek için PKK’yı sünni bir örgüt olarak sunmaya çalışmıştır. Ancak bu politika da istenen başarıyı sağlamamıştır. Kürdistan’ın diğer bölgelerinden farklı olarak Dersim bölgesinde koruculuk sistemi bir türlü hayat bulmadı. İhbarcılık, itirafçılık kurumsallaştırılmadı. Dersim’li Kürt halkı geleneksel olarak sola ve sosyalizme eğilim duymuş, sermaye devleti açısından hep çıban başı olarak görülmüştür. Bölgenin coğrafi yapısının gerilla savaşı için uygun olması ve devletin bu bölgede bir türlü hakimiyet kuramaması sonucunda, bölgenin tamamen insansızlaştırılması gündeme getirilmiştir. Bu başarılabilsen, devlet Dersim’de kimyasal silahlar dahil her türlü kirli savaş tekniklerini rahatlıkla uygulayabilecektir. Köy boşaltmalar, orman yakmalar, ambargolar, seyahat yasakları hep bu amaca hizmet etmektedir. “PKK’nın lojistik desteğini kesmek” demagogisinin arkasındaki uygulamaların en önemli amacı budur.

Dersim’de uygulanan kirli savaş yöntemleri Türkiye kamuoyunda hızla demokratik bir tepki olabilmektedir. Çünkü Dersim halkının gerek devrimci hareket, gerekse de reformist hareket ile sıkı ve gelişkin bağlantıları vardır. Kürdistan’ın diğer bölgelerindeki vahşetlerin büyük bir bölümü medya tarafından gündeme getirilmezken, bu bölgede yaşananları gizlemek mümkün olmamaktadır.

Ambargo uygulamasının 2. yılını doldurduğu 12 Ekim günü Ankara Güvenpark’ta eylem yapan muhtarlar burjuva medya yer vermek zorunda kalmıştır. Dersim konulu dizi yazılar yayınlanmış, pek çok uygulama kınanmak zorunda kalmıştır. Yine bölge milletvekilleriyle TV programları hazırlanmış, acil çözüm çağrıları yapılmıştır. Devlet erkani ise muhtarların eylemini, PKK ve diğer

örgütlerin propogandası olarak yorumlamış ve kirli savaş uygulamalarını savunmuştur. Tunceli valisi Atıl Özgelgen muhtarları hedef gösteren açıklamalar yapmıştır. 1994 yılında ise heyette bulunan, biri muhtar iki kişi sömürgeci sermaye devletinin kontra güçleri tarafından işkence ile katledilmişti.

Devlet tarafından tam bir sömürgeci ablukaya alındığı halde teslim alınamayan Dersim’deki uygulamaların tek açıklaması var: Dersim halkını bölgeyi terke zorlamak, bölgeyi insansızlaştırmak. Bütün yollarda kontrol noktaları 24 saat kimlik ve üst araması yapmaktadır. Askeri yetkililerin düzenlediği kamelerde yazılı olmayan hiçbir gıda, ilaç, giysi, sigara vb.’nin kent merkezinden çıkışına izin verilmemekte, el konmaktadır. Yollarda seyahat de izne bağlıdır. Operasyon gerekçesiyle bazı yollar tamamen kapalıdır. Merkeze giriş çıkış için komşu il sınırlarına geçmek ve ana yolları kullanmak gerekmektedir. Bugüne kadar toplam 287 köy boşaltılmış, evler tahrip edilerek yağmalanmıştır. Büyük ormanlık alanlar devlet tarafından yakılmış, yangın ihbarı yapma yasağı bile konulmuştur. İlçe ve köylere ulaşım durma noktasına geldiği için şoförler araçlarını satmak durumunda kalmışlardır. Esnaf bankalardan aldıkları kredileri ödeyemez duruma gelmişlerdir. Yaayla yasağı nedeniyle hayvancılık durma noktasına gelmiştir. Tarım üretimi çökmüştür.

Sağlık sorunları çözümsüzdür, tek doktor vardır, hastalar ölüme terk edilmektedir. Kent genelinde 314 ilkokuldan sadece 30’unda eğitim ve o da kesintili olarak devam etmektedir. Kentteki kamu binalarının çoğu kışlaya

dönüştürülmüştür. Meslek Yüksek Okulu’nun bir kısmı ile öğrenci yurdu bile bu uygulamadan nasiplerini almışlardır. Öğrenciler yurtlara askeri kimlikle girip çıkabilmektedirler. ‘95 yılı içinde kent için toplam 3 trilyon 454 milyar lira harcanmıştır. Bu paranın neredeyse tamamı asker ve polis maaşlarına gitmiştir. Ve daha sayamadığımız pek çok keyfi sömürgeci uygulama...

Bütün bunlara yönelik devletin tek açıklaması terörle mücadeledir. Bölge milletvekili işbirlikçi Kamer Genç bölge halkının %90’nın teröre karşı olduğunu, bu uygulamalara bir anlam veremediğini söyleyerek Dersim ile ilgisinin sınırlarını göstermiştir. Kamer Genç’e göre “Çevre illerin hiçbirinde böylesi bir ambargo yoktur ve PKK’ya gıda maddelerini bunlar sağlamaktadır. Ambargo boyunca dağda yakalanan unlar da bunun kanıtıdır.” Kamer Genç bu uygulamaların bir an önce kalkması için bölge halkıyla güvenlik güçlerini barıştırmaya çalışacaklarını eklemeyi de ihmal etmiyor.

Dersim hakını teslim alamayan devlet, burayı insansızlaştırarak bir efsaneye son verme peşindedir. Ancak bu hesapları tutmayacaktır. Dersim’e sefer olur, zafer olmaz! Sömürgeciler bunu unutmasın. Haklı bir savaş yürüten Kürt halkı, ırkçı, şoven boyunduruğu taşımayı artık reddetmektedir. Bu haklı dava er geç kazanılacaktır. Türkiye işçi ve emekçileri bu insanlık dışı vahşete artık seyirci kalmamalıdır. Bir halkın esir alınmaya çalışılmasına seyirci kalanlar kendi özgürlüklerini de sömürücülere teslim etmek zorunda kalırlar.

**Kürt Halkına Özgürlük!
Kahrolsun Sömürgecilik!
İşçiler Birlik,
Halklar Kardeş Olmalı!**

Siyasal süreçlerde tıkanma ve sınıf hareketi

1980 sonrası Türkiye’de emek-sermaye çelişkisi yaşamın her alanında daha da keskinleşmiştir. Devlet “sosyal” örtüsünü üzerinden bütünüyle çıkartıp atmaya yönelmiştir. Yaşanan süreç devletin kapitalist sınıf niteliğini, tekellerle bütünleşmesini en çıplak biçimde gözler önüne serer niteliktedir.

İçine girdiğimiz dönemde sınıf çelişkileri keskinleşmeye, sınıfsal eşitsizlikler derinleşmeye devam edecektir. Düzen ancak işçi ve emekçi yığınlaraya dönük saldırılarını sürdürerek ayakta durabileceğinin bilincindedir. Çünkü düzen her alanda çözümsüzlüğü yaşamaktadır. Emperyalizme kölece bağımlılık, bunalımı ağırlaştırmakta, sömürülen ve ezilen sınıflara kesilen faturayı daha da büyütülmektedir. Burjuvazi sömürü düzenini ayakta tutma, yığınları kontrol etme hesaplarını esas olarak terör siyaseti üzerine kuruyor. Temel politikası toplumsal muhalefeti terörle sindirmek, yığınları öncü ve devrimci güçlerden tecrit etmek üzerinden şekilleniyor.

Ne var ki düzen, elindeki tüm saldırı araçlarına, devasa terör güçlerine rağmen işçi ve emekçi yığınları denetim altına almakta zorlanıyor. Toplumsal istikrarı ekonomik ve siyasal alanda derinden sarsan bir diğer bunalım ögesi kirli savaş olgusudur. Sömürgeci devlet, Kürt ulusal hareketi karşısında üstünlük sağlayamıyor, dengeyi kendi lehine bozamıyor. Cephe gerisinde şovenizmi canlı tutmak, iflasını gizlemek için elindeki bütün imkanları seferber ediyor. İşçi ve emekçi yığınlarında “Yaşasın Halkların Kardeşliği!”, “Kırlı Savaşa Son!” şiar ve taleplerin yükselmesi onun en büyük korkusudur. Türkiye cephesinde ise, ezilen ve sömürülen kitlelerin düzene ve onun saldırılarına karşı öfkesi büyüyor. Geniş yığınlar düzenden bir gelecek beklentisi içinde değiller. Düzen partilerine ve devlet kurumlarına yönelik güvensizlikleri giderek artıyor. Devrimci hareketin ise yoğunlaşan imha politikasına rağmen serpilip gelişmeye devam etmesi sermaye iktidarının çözümsüzlüğünü daha da yakıcı kılıyor. Tüm bunlar işçi sınıfının devrimci potansiyelini açığa çıkarma imkanlarının hızla arttığı bir dönemin içinde olduğumuzu gösteriyor.

Sınıf hareketindeki “durgunluk” sorunu

Halihazırda işçi sınıfı cephesinden güçlü bir hareketlilik yükselmüyor. Emek sermaye çelişkisi yaşamın her alanında keskinleşiyor. İşçi ve emekçi yığınları hedefleyen saldırılar

(özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasılaştırma, esnek üretim, grev yasaklamaları, tensikatlar, düşük ücretler, sosyal kazanımların gaspedilmesi, birikimlerin yağmalanması vb.) kesintisiz sürüyor. Düzen ise siyasal ve iktisadi alanda çözümsüzlükler içinde debeleniyor. Buna rağmen, tüm bu saldırılar karşısında emek cephesinin birleşik direnişinin örgütlenememesinin arkasında sınıfın devrimci rolünü oynayamaması gerçeği var.

Siyasal süreçlerde “tıkanma”

Peki işçi hareketinin mevcut durumunu nasıl anlamak gerekiyor? Bu hangi görevleri öne çıkartıyor?

Komünist hareket, sınıf hareketinde yaşanan bir çok yerel direnişlere, kısmi çıkışlara, mevzi çarpışmalara rağmen, tıkanıklığın genel bir ileri sıçrayışı gerçekleştirmek anlamında varlığını sürdürdüğünü tespit etmişlerdi. Bu olguyu ise, Türkiye’deki sınıflar mücadelesinin toplam gelişme seyri, düzen ve devrim güçlerinin toplam ilişkileri üzerinden, “siyasal süreçlerde tıkanma” olgusu ile birlikte tahlil etmişlerdi.

“Siyasal süreçlerdeki tıkanma sınıf hareketindeki bir durağanlığı anlatmamaktadır. Durağanlık sözü çok nispidir. Sınıf hareketi bugün belli bir durağanlığa girmiş olabilir. Ama sınıf hareketi belli bir hareketliliği yaşarken de, siyasal süreçlerdeki tıkanıklık sürüyordu. Olay nedir? İşçiler yıllardır belli bir hareketlilik içersindedirler. İktisadi ve kısmi demokratik istemlere dayalı bir mücadele yürütmektedirler. Ama sınıf hareketi politik bir sıçrama yapamamakta, dolayısıyla toplum düzeyinde sınıf çatışması sahnesine ağırlığını koyamamakta, düzeni zorlayan bir politik kuvvet haline gelememektedir. Bu durum Kürdistan’daki kilitlenmeyle de

ilerlenmesi ile başarılacaktır. Komünistler sorunu ve görevleri bu çerçevede kavriyorlar. Sınıf hareketinin mevcut durumu, komünistler açısından, sınıf içinde devrimci politik çalışmayı yükseltmenin aciliyetini, devrimci sınıf önderliğinin inşası görevinin yakıcılığını gösteriyor.

Peki sol hareketin buradan ulaştığı sonuçlar nelerdir?

“Durgunluk” ve sol hareket

1987-90 yıllarında sınıf hareketinin yükselişe geçişi -o güne kadar sınıfa kuşkuyla yaklaşan, sınıf çalışmasını halk içindeki devrimci çalışmanın herhangi bir parçası olarak gören gruplar da dahil- sol hareket içinde “sınıfa yönelme” modası başlatmıştı. Geleneksel devrimci hareketin sınıf çalışması kendini büyük ölçüde sendikalist bir pratik olarak üretti. Dergilerde en çok tartışılan sorun sendikal muhalefetin hangi yoldan örgütleneceği idi. Kısacası, sınıfa yönelik devrimci bir sınıf bakış açısının ve bunun gerektirdiği ideolojik-politik-örgütsel konumlanışın bir ürünü değildi. Sınıf hareketinin o dönemdeki kendiliğinden yükselişinin etkisi altında kalarak, peşine takılmaktan

ibaretti. Sınıf hareketi geri çekilince, sol hareket de aynı hızla sınıftan ve sınıf çalışmasından uzaklaştı. Çalışmasını kendi ideolojik-politik-sınıfsal konumuna denk düşen sınıf ve katmanlar içinde yürüttü.

Geleneksel devrimci hareket, sınıf hareketindeki “tıkanıklık”lığın aşılmasını ve yanısıra emekçi semtlerinde gelişen devrimci kitle eylemliliği üzerinden, sosyalizm adına eski halkçı teori ve pratiğini yeniden yükseltti. Kimi devrimci gruplar ise sınıf içinde “sendikalist”, semtlerde ise “anti-faşist devrimci” çalışma şeklinde “ikili” bir tarza yöneldiler. Sınıfa güvensizliklerini daha yüksek sesle ifade eden başkaları ise, sınıf çalışmasını işin lafzında da terkedip, “bir bütün olarak halk güçlerini” muhalefet cephesi adı altında örgütlemeye koyuldu.

Gelinen noktada “tıkanıklığın” devam etmesi, devrimci hareketin genelini sınıf içinde çalışmaktan büyük ölçüde uzaklaştırmış, sınıf içindeki unsurlarını ise bekleyişe, ataletle, yorgunluğa sürüklemiştir. Bugün küçük burjuva popülist

birleştiği ölçüde, genelde sınıf mücadelesinin akışında, yani siyasal çatışmaların yön bulması ve olumlu bir mecrada akması planında bir tıkanıklık doğmaktadır. Tıkanıklık düzenle devrim ilişkilerinin toplamından doğmaktadır. Düzen sorunlarını çözemediği ölçüde bunalımını yaşamayı sürdürmektedir. Yığınlar ise dar istemler temeli üzerinde bir mücadeleye girmektedirler. Bu mücadele ya belli bir yere kadar kimi tavizler elde etmekte, ya da sermaye bu tavizleri vermemekte direnmektedir. Ama sermayenin direncini kıracak bir politik sıçramaya yaşayamadığı ölçüde ise, sınıf hareketi zaman zaman geriye, bir durağanlığa, bir edilgenliğe düşmektedir.”

Bugün de, sınıf hareketindeki tıkanma onun politik bir mecraya sıçrayamaması temel sorunu ile birlikte anlaşılabilir. Bu ise devrimci önderlik sorunundan bağımsız olarak kavranamaz. Sorunun çözümü kavuşması, devrimci sınıf önderliği alanındaki boşluğun doldurulması, komünist ihtilalci sınıf partisinin inşa edilmesi, sınıf hareketi ile devrimci hareketin birleşmesi yolunda

hareketin, sermayenin sınıfa dönük topyekün saldırıları karşısında artık, kayıtsızlığa varan bir müdahalesizlik durumu söz konusudur. Sınıf içinde çalışma adeta reformistlere terk edilmiştir.

Reformistler sınıfın devrimci yükselişinin önüne barikat örüyor

Peki reformistlerin sınıf çalışmasına yaklaşımı hangi mantık üzerinde yükseliyor?

Reformistlere göre mevcut iktidar faşist devlet terörü, sınıf kitlelerini devrimcilerden tecrit etme politikası, burjuva partileri, sendikacı uşakları, şovenizm, dinsel gericilik, futbol, medya vb. araçlarıyla sınıf hareketini denetim altında tutmaktadır. Sınıf hareketi bu yüzden geridir. Öyleyse, "bu dönemin taktik ve politikaları, sınıf hareketinin bu geriliği ve düzen politikalarının sınıf üzerindeki etkileri gözardı edilerek yürütülemez". "Önce, bu faşist saldırıların ve gerici egemenliğin sona erdirilmesi, geriletilmesi için demokrasi mücadelesi yükseltilmeli, mevcut düzene muhalif tüm güçler demokrasi mücadelesinin görevleri etrafında birleştirilmeli"dir.

Reformizmin mantığına göre, sermaye iktidarına karşı devrimci mücadele görevleri ile sınıf hareketinin mevcut durumu arasında büyük bir uçurum vardır ve bu uçurum ancak demokrasinin (burjuva demokratik hak ve özgürlüklerin) toprağı ile doldurularak aşılabilir. Bu mantık, sınıfa dönük devrimci politik müdahalenin karşısına dikilir.

Reformistler, "bugün sınıf kitlelerinin ancak, bir yandan genel demokrasi mücadelesini, diğer yandan kendi alanında ekonomik demokratik reformlar için mücadeleyi verebileceğini" savunur. "İş, Ekmek, Özgürlük!" temel şiarları bunun en somut ifadesidir. Reformizm, sadece sınıf içinde değil, her alanda devrimci çalışmanın, devrimci eylemlerin, illegal örgütlenmenin, militan ve silahlı mücadelenin karşısına dikilir. Tüm bunlar, "sınıf dışı, emeğe ve onun mücadelesine yabancı grupların, provokatif, bölücü ve sınıf hareketine zarar verici türden eylemleri" olarak suçlanır.

Sınıf hareketinin mevcut "geriliğini", devrimci görevler ve devrimci önderlik alanındaki boşluk üzerinden değil, düzenin saldırıları ve karşı devrimin yükselişi üzerinden "açıklayan" reformizm, sırtını devrime yüzünü düzene dönmüştür. Bu, sermayenin sınıf egemenliği ve onun dolaysız sonucu olan faşist gerici saldırıları karşısında boyun eğmeyi peşinen kabul etmek anlamına gelmektedir.

Reformizm demokrasi mücadelesini, işçi sınıfının devrimci iktidar mücadelesinin yerine ikame eder. Ama bunun teorisini savunanlar pratikte tutarlı demokratlar bile olamazlar. Çünkü devrimci görevlerden geri çekilişin, legalist ve reformist bataкта yelken açışın gerekçeleri haline getirdikleri sınıf mücadelesinin mevcut koşulları ve sınıf hareketinin geriliği, ekonomik demokratik talepler için mücadele alanında da aynı "şiddetle" karşılarına dikilir. Bugün sermayenin azgın sınıf saldırıları karşısında "iş ve

ekmek" mücadelesini ilerletmek bile, sömürgeci egemenlik karşısında Kürt halkının ulusal demokratik haklarını savunmak bile, sermaye iktidarı ve onun kolluk kuvvetleri ile cepheden bir savaşımı gerektirir. Düzenin "şiddeti" ve sınıf hareketinin "geriliği" üzerinden politika yaparak bu görevleri dahi yerine getirmek mümkün değildir. Tam da bu nedenle bugün reformizm, en kaba biçimlerde pasifizmin, yasalıcılığın, sınıf uzlaşmacılığının, inceltmiş şovenizmin, devrimci eylem ve değerlerin düşmanlığının teorisini ve pratiğini yükseltmektedir.

Küçük burjuva devrimcilerin sınıf çalışmasını terketmeye, reformistlerin

ise devrimci görevlerden kaçışa gerekçe gösterdikleri sınıf hareketindeki mevcut "durgunluk" ve "gerilik" durumu, komünistler açısından tersine, devrimci politik sınıf çalışmasını daha da yakıcı kılmaktadır.

"Sorun işçi sınıfının verili geriliği sorunu ise, bu gerçek kimse için bir sır değildir. Nitekim bu verili geriliğin kaynağı ve nedenleri komünistler tarafından yeterli açıklıkla irdelenmiş ve değerlendirilmiştir. Biz yıllardır bu değerlerle boğuşuyoruz ve yılmadan, usanmadan da boğuşacağız. Eğer Türkiye gibi emek-sermaye çelişkinin temel çelişki olduğu bir

ülkede, proletarya öncü devrimci sınıf olarak kendi rolünü oynamaya başaramıyacaksa, eğer buna içtenlikle inanılıyorsa, bu inancı taşıyanların devrim ve sosyalizm davasına inanmalarının gerçekte maddi bir dayanağı, dolayısıyla geleceği yoktur. Zira modern sınıf ilişkilerinin egemen olduğu Türkiye toplumunda sermayeye karşı işçi sınıfının devrimci önderliğinden yoksun bir iktidar mücadelesinin hiç bir başarı şansı yoktur... Bizim için sorun, Türkiye toplumunun biricik öncü ve sürükleyici gücü olan işçi sınıfının devrimci potansiyelini açığa çıkarmak sorunudur" ("Varoşlar" ve işçi sınıfı" SY Kızıl Bayrak: 13)

Sınıf hareketine devrimci müdahale görevleri üzerine

Komünistlerin, "siyasal süreçlerdeki tıkanma" konusundaki değerlendirmeleri şu tespiti içermektedir: "İşte bu çürütücü bir tıkanıklıktır.

Sosyal-siyasal-kültürel alanda tüm toplumu saran çok yönlü yozlaşma ve çürümenin gerisinde bu vardır. Çürüyen düzen kendine devrimci bir çıkış yolu açamayan toplumu da kendisiyle birlikte çürütmektedir"

İşçi sınıfı da bu süreçten fazlasıyla nasibini almaktadır. Sorun, toplumun genel plandaki çürüme ve yozlaşmanın kendi tarihsel rolünü henüz oynayamayan bir sınıf üzerindeki bulaşıcı etkilerinden ibaret değildir. Sermaye iktidarı, bizzat bu çürümüş düzenini ayakta tutmak, ezilen ve sömürülen yığınların, saldırıları karşısında boyun eğmesini sağlamak için, bu silahı bilinçli bir şekilde kullanmaktadır.

Burjuva düzen işçi sınıfını ideolojik, politik, kültürel, ahlaki bakımlardan yozlaştırmak, onu kendi sınıf ideolojisine, değerlerine ve geleneklerine yabancılaştırmak istemektedir. Sınıf kimliğinin nüvelerini dahi yok etmek için yoğun bir çaba içindedir. Burjuvazi burada alacağı mesafenin, kendi sınıf egemenliğini sürdürmek açısından yaratacağı imkanların bilinciyle hareket etmektedir. Bunu politik, iktisadi ve örgütsel plandaki saldırılarını hayata geçirebilmenin de bir güvencesi, bir dayanağı olarak görmektedir. Sözü edilen "çürümenin" işçi sınıfının "sınıf niteliğini" ve "devrimci dinamiklerini" çürüttüğünü iddia edecek olanlar da çıkacaktır. Onları kendi hayalleriyle başbaşa bırakmak gerekir. Burjuvazinin, işçi sınıfının "sınıf niteliklerine" karşı yönelttiği özel saldırı bile, bu "niteliklerin" burjuvazi için nasıl canalıcı bir tehdit unsuru oluşturduğu gerçeğinin itirafıdır.

Komünistlerin sınıf içindeki devrimci politik çalışmaları aynı zamanda bu "çürümenin" etkilerini sınırlamaya dönük bir mücadeledir. Ancak bu alanda etkili bir savaşımın sürdürülebilmesi, burjuvazinin kullandığı araçları ve sınıfın bilincinde yarattığı tahribatları kavramayı ve özel bir ideolojik mücadele konusu haline getirmeyi de gerektirir.

Burjuva ideologlar, işçiler içerisinde onun sınıf özelliklerine yabancı düşünce ve davranışları yaygınlaştırmak, hakim kılmak için nasıl bir saldırı yürütüyorlar?

Burada en başta, işçi sınıfının liberal ideolojik-politik saldırı ile kuşatılması geliyor. Liberal ideolojik saldırı kapitalist düzenin vahşi işleyiş kurallarını ve bunun yıkıcı sonuçlarını, işçi ve emekçi yığınlara "doğal, kaçınılmaz ve ebedi gerçekler" olarak kabul ettirmek, hedefi üzerine kurulu. Düzen bu saldırıda öncelikle burjuva medyaya ve sendikacı uşaklarına dayanıyor.

Burjuvazi işçi sınıfının hafızasından "sınıf", "sınıf çıkarları", "sınıf bilinci", "sınıf örgütlenmesi", "sınıf mücadelesi", "emperyalizme bağımlılık", "faşizm", "kapitalist sömürü düzeni", "ücretli kölelik", "devrim", "sosyalizm" kavramlarını silmek ve çarpıtmak için yoğun bir ideolojik saldırı içinde. Sınıfa dayatılmaya çalışılan "çağdaş sendikacılık" anlayışı bunun tipik bir örneğidir. İşçi sınıfı, ideolojik-politik ve örgütsel alanda tek tek "bireyle" olarak atomize edilmeye çalışılıyor. Bir sınıf olma bilincinin ve bir sınıf olarak hareket etmenin en ilkel biçimleri dahi yok edilmeye, içleri boşaltılmaya çalışılıyor.

Bunların yerine "gemisini kurtaran kaptan", "işten atılmamak için mücadeleden geri durma bilinci", "işçiler arasında kıyasıya rekabet", "bana dokunmayan yılan bin yaşasın", "işçi-işveren elele", "önce patronumun karları", "önce ülkenin çıkarları", "bu düzen değişmez,

kırıntılara razı olmaktan, saldırılara boyun eğmekten başka yol yoktur", "sosyalizm iflas etmiştir" vb. zehirli düşüncelerini işçi sınıfı saflarında yaygınlaştırılmak isteniyor.

1980 öncesinde, "işçi sınıfı ve sermaye sınıfı", "sömüren ve sömürülen", "kapitalizm ve sosyalizm" vb. ne anlama geldiği geniş işçi yığınları tarafından dahi belli bir bilinç düzeyinde kavranırdı. Devrimci, komünist bir sınıf önderliği mevcut olmasa da, işçi ve emekçi yığınlar kendi sınıf saflarında birleşmek ve kendi sınıf çıkarları doğrultusunda mücadele etmek düşüncesiyle hareket ediyorlardı. DİSK bürokratları, TKP reformistleri bir yana, CHP ve Ecevit bile sınıf hareketini denetim altında tutmak için "emekten yana", "sermayeye ve kapitalist düzene karşı", "anti-faşist", hatta "sosyalist" etiketlerle sunuyorlardı kendilerini.

Bugün artık '80 öncesini yaşamış işçi kuşağı fabrikalardan, üretimden kopmuş durumda. Ana gövdesiyle '80 sonrası yıllarda işçiliğe başlamış yeni ve genç bir sınıf kuşağı var karşımızda. Bu kuşak, sınıf hareketinin sermayenin azgın ideolojik, politik, örgütsel saldırısıyla yenilgiye uğratıldığı, devrimci hareketin zayıfladığı, sosyalizmin dünya ölçeğinde prestij yitirdiği bir dönemin koşullarında şekillendi. Tüm bunlar burjuvaziye ideolojik saldırı ve kuşatma planında ek kolaylıklar sağlıyor.

Tam da bu yüzden burjuvazinin ideolojik saldırısını sosyalist propaganda ve ajitasyonu yükselterek boşa çıkartmak, onun yüklendiği alanlardan karşı ideolojik saldırıyı örgütlemek görevi özel bir önem kazanıyor. Sınıf çalışmasının bu yönünü ihmal etmemeli, güçlendirmeliyiz. Acil ekonomik demokratik taleplere, bu doğrultuda mücadelenin örgütlenmesine, sermayenin saldırılarına karşı direnişin yükseltilmesine yönelik güncel propaganda ve ajitasyonu, sosyalist propaganda ve ajitasyonu ile birleştirerek yürütmeliyiz.

Düzenin işçi ve emekçi yığınlara bir gelecek sunmadığı, yığınların düzenden umudunu kestiği, düzen partilerine ve devlete güvensizliğinin arttığı, emek sermaye çelişkinin derinleştiği bir dönemde sınıfa karşı sınıf, kapitalizme karşı sosyalizm görevleri temelinde sosyalist propaganda ve ajitasyona sınıf çalışması içinde hak ettiği yeri vermeliyiz.

Bugün, sınıf içinde devrimci çalışmanın zayıflığına da paralel olarak, bu alanda büyük bir boşluk hüküm sürmektedir. Meydan reformistlere ve sendikacı uşaklara kalmıştır.

İşçi sınıfının devrimci iktidar mücadelesi konusunda net bir perspektife sahip olmayan devrimci popülist hareketin ve bizzat bu mücadele karşısına dikilen reformizmin burjuvazinin sınıfa dönük ideolojik saldırılarını göğüsleyebilmesi, geri püştürtebilmesi ve karşı saldırıyı örgütleyebilmesi mümkün değildir. Görev tümüyle sınıf devrimcilerinin, komünistlerin omuzlarındadır. Layıkıyla ancak onlar tarafından başarılabılır.

Öyleyse sınıf içerisinde dar kapsamlı, vasat bir çalışma ile yetinemeyiz. Böylesi bir çalışma beklenen sonuçları yaratmayacaktır. Etkin, sürekli ve çok yönlü bir sınıf çalışmasının hayata geçirilmesi ise, tersine, "herşeyin seyri"ni değiştirebilecektir. Devrimci bir sınıf hareketini yaratmanın, devrimci bir sınıf önderliğini inşa etmenin nesnel koşul ve imkanları bugün düne göre daha da olgunlaşmıştır. Herşey komünist hareketin sınıf çalışmasında alacağı mesafeye, bu alandaki inisiyatifine ve ısrarına bağlıdır!

Devrimci Sosyalist Basın Platformu ve Grupçu Dargörüştülük Kurtuluş Neyin Politikasını Yapıyor?

Bir süredir devrimci gazete ve dergilerin gündeminde "basın alanında birlik" sorunu var. Bu alanda geçmiş süreçte yaşanmış üç deneyim var. Geline aşamada tekrar kurumsallaştırma çabası içinde olduğumuz Devrimci Sosyalist Basın Platformu dördüncüsü olacak. Gazetemiz Kızıl Bayrak, bir önceki Platform'da yer almamıştı. Yeni girişimin içerisinde ise önerilerimiz ve pratikteki çabamızla belli bir yer tutuyoruz.

Öncelikle ifade etmemiz gerekiyor ki, biz bu girişimi basın-yayın alanı sınırlı bir birliktelik zemini olarak görmüyoruz. Devrimci yayıncılık faaliyeti, devrimci açık alan faaliyetlerinin önemli bir parçasını oluşturur. Devrimci yayıncılık faaliyetinin siyasal gündemlerden kopuk sorunları yoktur. Teknik bazı ayrıntılar dışında, basın-yayın alanında karşılaşılan sorunların tamamı düzen-devrim kamplaşmasının dolaysız sonuçlarıdır. Bu anlamda, devrimci açık alan faaliyetlerinin önemli bir ayağını oluşturan yayıncılık alanı teknik/hukuki sınırlılıklar içerisinde tartışılmaz. Her devrimci gazete ve derginin bir siyasal misyonun taşıyıcısı olduğu da düşünüldüğünde, bu alanda oluşturulacak birlikteliklerin önemi daha iyi kavranacaktır.

Devrimci hareket içerisinde, devrimci yayıncılık faaliyeti sözkonusu olduğunda, yıllardır karşı karşıya olduğumuz zaafı bir yaklaşım var. Bu yaklaşım, "Biz yasal gazete ve dergileriz. Ancak bu çerçevede hareket edebiliriz" ile ifadelendirilebilir. Bu açık çalışmaya çarpık bir bakışın en özül anlatımında aslında. Sermaye devletinin yasalarını istismar için kullanılan "yasal" zemine çakılıp kalmaktır bu.

Siyasal gündeme ilişkin herhangi bir müdahalenin üretilmesi, organize edilmesi sözkonusu olduğunda bu bakış kendisini en kaba biçimleriyle dışa vurmaktadır. Platform'un geçmişte olduğu gibi bugün de temel zaaf alanlarından biri budur. Mücadelenin meşruiyet zeminlerinden ve devrimci siyasal mücadelenin ihtiyaçlarından değil de, "basın alanını ilgilendiren sorunlardan" hareketle oluşturulmaya çalışılan birliktelikler, aynı dargörüştülüğün doğal bir sonucu olarak süreç içerisinde tıkanmaktadır.

Yayıncılık alanında oluşturulacak birlikteliklerin temel zeminini düzen-devrim kamplaşması belirlemektedir. Bu alanda daha önce oluşturulmuş ve kurumsallaşmış birlikler mevcuttur. TGC, ÇGD bu kurumlardan bazılarıdır. Bu kurumlar, basın-yayın alanında farklı politik konumlanışları ifade eder. Örneğin ÇGD, düzene karşı çeşitli düzeylerde ilerici muhalif kimlik taşıyan basın emekçilerinin örgütlülüğüdür.

Devrimci yayıncılık alanında ise bu tür kurumsallaşma henüz yoktur. Devrimci Sosyalist Basın Platformu bu boşluğu doldurmak misyonu ile hareket etmelidir. İhtiyacımız olan, bileşenleri itibariyle geniş bir platform

değil; üstlendiği misyon, taşıdığı iddia ve iş yapma kapasitesi ile gelişkin bir birlikteliktir.

Devrimci basın-yayın organlarının oluşturacağı bu tür bir birlik ve kurumsallaşma, düzene muhalif diğer basın-yayın organlarının ya da tek tek basın emekçilerinin de ilgi odağı olabilecek, onları peşinden sürükleyebilecektir.

Grupçu Dargörüştülük

Geçmiş Platform deneyimleri göstermiştir ki, birlikteliklerin önündeki temel sorunlardan bir diğeri grupçu dargörüştülüktür. Sadece basın-yayın alanında değil, daha başka bir çok alanda grupçu dargörüştülük ortak iş yapmanın, ilerlemenin önünde engel olmaktadır.

Herhangi bir alanda devrimciler arası gerçekleşen birliktelikler bütünlüklü siyasal bir iradenin oluşması anlamına gelmez. Alanlarda yaşanan güç ve eylem birlikteliklerinde ideolojik ve politik mücadelenin sürmesi doğaldır. Doğal olmasının ötesinde bir ihtiyaca denk düşer ve sürdürülmelidir. Ancak ideolojik/politik mücadale ile küçük-burjuva küçük hesapçılığını karıştırmamak gerekir. Grup çıkarları adına, devrimci hareketin toplam çıkarlarını zedelemek; parsa kapma mantığı ile öne çıkmaya çalışmak birlikteliklerin zeminini dinamitler. Geçmiş Platform deneyimlerinde olduğu gibi bu yeni girişimde de benzeri tavırlar karşımıza çıkmaktadır.

Kurtuluş gazetesinin tavırları bu zaafın en uç ve billur örneğini sergilemektedir. Gazetemiz sayfalarında Kurtuluş'un bu tavırlarına ilişkin Devrimci Sosyalist Basın Platformu'nun kaleme aldığı bir metni yayınlıyoruz. Dört ayı aşan bir süredir devam eden birlik görüşmeleri sırasında yaşanan sorunlar bu metinde yer almaktadır.

Kurtuluş Neyin Politikasını Yapıyor?

Kurtuluş gazetesi DSBP ile ilgili spekülasyon tartışmasını 31 Ağustos tarihli sayısında başlattı. "Birleşelim, Savaşalım, Kazanalım" köşesinden yayınladıkları "Devrimci Bir Basın Cephesi İçin-1: Güçlü Bir Birlik İçin Köklü Bir Muhasebe" başlıklı bu yazıyı, benzeri bir kaç yazı izledi. Bu yazılar ve sürecin yaşantısı arasındaki farklılık DSBP'nin Kurtuluş'a yanıtında yer alıyor.

Kurtuluş gazetesinin bu yazılarla ve dayatmalarıyla niyeti hiç de "güçlü bir birlik için, köklü bir muhasebe" değildir. Onun asıl istediği, uygun bir formülasyonla oluşan birlik zeminini terk etmektir. Birlikten kaçışını gizleyebilmek için de oluşan zemine saldırmayı tercih etmiştir.

Peki, Kurtuluş "basın" alanında birlik istemiyor mu? Elbetteki istiyor. Ama kiminle ve nasıl? Kurtuluş, daha girişimin başında "tüm basın emekçilerinin sorunlarını kapsamak" adı altında, reformistlerle birliğin politikasını yaptı. Elbetteki bu görüşünde yalnız kalmadı. Halkçı

hareketin bir çok versiyonu bu görüşü sahiplendi. Evrensel, Söz vb. gibi liberal reformizmin en pespaye temsilcileri birinci dereceden birlik muhababı oldular. Ancak, bu çevreler değil görüşmelere katılmak, ciddi bir ilgi bile göstermediler. Böylece devrimci gazete ve dergilerin politik özgüveni değil, ama pratiğin kendisi Kurtuluş'un arzuladığı birlik zeminini boşa çıkardı.

Tam da bu noktadan sonra Kurtuluş'un görüşmelerdeki tavrı değişmeye başladı. Görüşmelerden istediği sonucu alamayacağını anladığında çarpıtmalara ve demagojiye dayalı saldırıları başladı. Reformistlerle birliğin zeminini zorlanırken takındığı uzlaşmacı kimlik, olumlu ve yapıcı tarz yerini devrimcilere karşı saldırıya bıraktı. Yıllardır içinde kıvrandığı güç sendromu ve çarpık ideolojik öncülük kavrayışı gereği kendisini dayatmaya başladı. Amacı dayatmalar yoluyla Platformu kendi ihtiyacıyla doğrultusunda yönlendirebilmektir. Bunu başaramadığı oranda da devrimciler arası güç birliği zemininden uzaklaşmanın bahanelerini aramaya başladı.

Bahane bulmakta Kurtuluş'un üzerine yoktur. Halkçı/demagojik üslubuyla yaşananları öyle bir aktarır ki; süreci bizat yaşayanların akları almaz. Çarpıtma ve yönlendirme öylesine boyutlandırılır ki; okuyucu, herkesin Kurtuluş'a karşı birlik olduğunu düşünmeye başlar. Zaten Kurtuluş'un istediği de budur. Başta kendi okur kitlesi olmak üzere, devrimci okurları bu bakışla yönlendirmek ister. Bunun için, deyim yerindeyse, elinden geleni yapar.

Birlikte iş yapmaktan, güç olmaktan, birlikler için emek harcamaktan bahsedene sorarlar; sen ne yaptın diye. Kurtuluş ve onun siyasal çizgisinin 1 Mayıs sonrası pratiği bile bu sorunun yanıtlanması için yeterli olacaktır. 1 Mayıs'ta "30bin" kişilik kortejinden sıkça bahseden bu hareket, 1 Mayıs'ı izleyen süreçte, çeşitli ortak platformlarda bir kaç yüz kişiyi bir araya getirip getiremeyeceğini tartışır duruma gelmiştir.

İşte bir kaç örnek. 1 Mayıs'ın hemen sonrası. Devrimci gazete ve dergiler Tuzla'da şhitlerimiz için bir anma düzenleyecekler. Ön tartışmalar oldukça hararetle geçer. Kortej disiplini, yürüyüş sırası, konuşmalar, sloganlar vb. vb. Kurtuluş bu tartışmalarda da vardır. Tuzla'ya getireceği kitlesinden, büyük kortejinden dem vurur. Karar alma aşamalarında yine kendisini dayatır. Sonuç ise ilginçtir. Biri Kurtuluş temsilcisi olmak üzere iki Kurtuluş'çu dışında eyleme bir katılımı olmamıştır. Kurtuluş temsilcisi ise eylem sonrası yapılan bir toplantıda, eyleme yaklaşık "10" kişilik bir kitle ile katıldıklarını iddia etmiştir. Bu iddianın doğruluğunu kabul etsek bile durum ilginçliğini korumaktadır. Kurtuluş acaba bu durumu nasıl açıklayacaktır? 1 Mayıs'ta 189 kişilik kortejle yürüdüğü için yerden yere vurduğu

Devrimci Mücadele dergisinin bile Tuzla'ya kendisinden kat be kat fazla insanla katılmış olmasını nasıl değerlendiriyor?

Zindan direnişleri süreci ise daha çarpıcı örneklerle doludur. Sadece Sarıgazi eylemlerini örneklemek bu süreç için yeterli olacaktır. Kurtuluş, sonradan üzerinde fırtınalar kopardığı, önderlik ettiği idialarıyla sağa sola çamur attığı zindan direnişleri sürecinde pratikte ne durumdadır açıklayabilecek mi? Bugün spekülasyon iddialar üzerinden çamur atmaya kalktığı komünistler bu eylemlere Kurtuluş'un kitlesinden kat kat daha fazla güç katmışlardır. Kurtuluş bu eylemlere 10-15 kişiyle sınırlı olan katılımını nasıl açıklayacaktır?

Daha yakın bir örnek: DSBP görüşmeleri sırasında kararlaştırılan ortak bir çalışma. İller İdare Yasasına yönelik bir özel sayı dağıtımı, basın açıklamaları vb. Kurtuluş, bu kararların alındığı Platform girişiminin yürütmesindedir. Özel sayı hazırlanır. Kurtuluş birden fikir değiştirir imzasını çeker. Yürütmeye olmaktan kaynaklanan görevlerini yerine getimez. Süreç sakatlanır. Kurtuluş bunu nasıl açıklayacaktır? Uzun tartışmalar sonucu karara bağlanmış, planlanmış bir ortak çalışmayı sakatlamak ne anlama gelir? Birlikten yana tavır koymak, emek harcamak bu mudur?

Bu Kurtuluş'un tarzıdır. Bu tarza ilişkin daha farklı alanlardan daha çarpıcı örnekler de bulmak mümkündür. Zindan direnişleri sürecinde ve sonrasında, DETUDAP ve Merkezi Koordinasyon'da yaşanan tartışmalar hala belleklerde. Bu tarzın en çarpıcı ve tahammül edilemez örneklerinden biri de, yine zindan direnişleri sonrasında yaşanan ve Kurtuluş'un EKİM davası tutsaklarına yönelik yalana ve demagojiye dayalı saldırısıdır. Gazetemiz Kızıl Bayrak geçen sayısının orta sayfasında Kurtuluş'un bu çamur saldırısına EKİM'in yanıtını yayınladı. Son sözü bu yanıtta yapacağımız bir alıntıya bırakıyoruz.

"Ne diyelim, bilemiyoruz ki? Biz bugüne kadar dedikoduyu, spekülasyonu, çarpıtmayı, demagojiyi çok gördük. Bunu yapanların bir bölümü ya devrimcilikle alakası kalmamış ya da artık ondan kopmakta olanlardır. Böylelerine ne diyeceğimizi kestirmekte güçlük yoktur. Peki ciddiye aldığımız ve tuttuğu kendine özgü konum çerçevesinde az-çok saygı duyduğumuz bir hareketin yayını, işi en hassas bir noktadan utanç verici bir kaba yalana vurdurmuşsa ve bundan bir devrimci hareket için son derece ağır bir takım ithamlar üretmişse, buna karşı ne denir ve nasıl denir? Bu çamuru atan yazı söze "adalet" üzerine vaazla başlıyor, bunu daha ileride "gerçeğe sadakat" ve "yeni bir ahlak" üzerine iri sözlerle sürdürüyor. Sizin "adalet"iniz, "gerçeğe sadakat"ınız ve "yeni ahlak"ınız buysa eğer, vay halinize mi denir?" (Kurtuluş'un İftira Çamuruna Yanıt: İstediklerini söyleyenler istemediklerini duyarlar)

Kurtuluş'a Yanıt

Kurtuluş Gazetesi, Devrimci Sosyalist Basın Platformu görüşmeleri üzerine 4 Ekim 1996 tarihli bir açıklama yaptı. Bu açıklama önce **Platform** bileşenlerine tek tek ulaştırıldıktan sonra, **Kurtuluş Gazetesi**'nin 5 Ekim tarihli sayısında da yayınlandı.(1)

Devrimci Sosyalist Basın Platformu, Kurtuluş'un bu son açıklamasını gündemine aldı. **Platform**, değerlendirmesini sadece 4 Ekim tarihli açıklama üzerinden değil, görüşmelerin başladığı günden bu yana **Kurtuluş'un** yaklaşımları üzerinden yaptı.

Öncelikle belirtmek gerekir ki; bizim burada ele alacağımız, eleştireceğimiz bir tarzdir. Bu tarz **Kurtuluş Gazetesi**'nin tarzıdır. En kaba ifadesi ile bu; "**Benim söylediklerim olmazsa olmaz.**" yaklaşımıdır. Bu yaklaşım birliklerin oluşmasının değil, birlikten yana çabaların sekteye uğramasının temeli olmaktadır.

Kurtuluş Gazetesi'nin ifadesi ile "**Birlikten yana görünüp de birlikleri dağıtmanın tarihi eskiye dayanmaktadır.**" Geçmişten bugüne, basında birlik görüşmeleri başta olmak üzere başka bazı alanlarda da, bu tarz kendisini üretmektedir. **Kurtuluş'un** da her fırsatta belirttiği gibi; gerek basın alanında gerekse başka birçok alanda birlikler üzerine herkesten daha fazla yazıp-çizen, bu birlikliklerin yakıcı ihtiyacına işaret eden **Kurtuluş Gazetesi** ve onun siyasi çizgisidir. Ancak, **Kurtuluş'un** yayınları üzerinden gösterdiği bu hassasiyeti pratik tutumlarında görmek mümkün değildir. Bunun en yakın örneği basın alanında birlik konusunda süren tartışmalar olmuştur.

Geçtiğimiz bir kaç ayı kapsayan bu görüşmelerin seyri ve kapsamı hiç de **Kurtuluş'un** kamuoyuna yansıtılmaya çalışıldığı biçimde gelişmemiştir. Bu geniş süre içerisinde düzenli periyodlarla bir araya gelen devrimci, sosyalist, yurtsever dergi ve gazeteler basın alanında birlik üzerine tartışma yürüttüler. Bu bir araya gelişi hazırlayan ve tartışmalar içerisinde somut biçim önerileri ile gelen gazetelerden biri de **Kurtuluş Gazetesi**'dir.(2)

Görüşmelerin başlangıcında öncelikle bu birliğin üzerine oturacağı zemin ve kapsam ele alınmıştır. Her siyasi çizgi bu konudaki yaklaşımlarını sunmuştur. Her dergi ve gazete birliklere bakışını ve bu birliklikle hedeflediklerini ortaya koymuştur. Tüm bunlar soyut bir düzlemde değil, siyasal çalışmanın pratikleri üzerinden ve somut biçimlerle tartışılmıştır. Tartışmaların bu aşamasında doğaldır ki geçmişte basın alanında yaşanan birlik pratikleri ve burada yaşanan sorunlar da ele alınmıştır. Elbetteki bu ele alış kendi içinde belli eksiklikleri taşımaktadır. Ancak **Kurtuluş'un** iddia ettiği gibi, **Platform'un** geçmişini değerlendirmesini gündeme almaması gibi bir yaklaşımı olmamıştır, olamaz da. Tam tersine bir çok dergi ve gazete bu konuyu öncelikli olarak gündeme getirmiştir ve tartışmalar bir kaç toplantı üst üste bu gündem üzerine yoğunlaşmıştır.(3)

Kurtuluş'un niyeti hiç de geçmişin ders ve deneyimlerinden geleceğe dönük sonuçlar çıkarmak değildir. **Platform'a** ilişkin yürüttüğü tartışmanın kapsamından bile bu görülebilir. Her ne kadar son kaleme aldıkları metin böyle bir iyiniyetin ifadesiymiş gibi

görülse de, gerek daha önceki yazıları gerekse toplantılardaki tartışma düzlemleri bunu göstermemektedir.

Kurtuluş'un geçmişin muhasebesinden anladığı, sorduğu sorulardan da görülebileceği gibi, **Platform'un Kurtuluş'tan** "özür dilemesidir". Evet özür dilemesidir diyoruz. Çünkü **Kurtuluş'un** değerlendirme yapılmalı diye dayattığı şey bir özleştirme istemi bile değildir. **Kurtuluş, Platform'dan** (o da olmazsa **Platform'u** oluşturan gazete ve dergilerden) "**Biz geçmişte Mücadele Gazetesi'ne karşı yanlış bir tavır takındık. Bizi bağışlayın. Şimdi de lütfen gelip platformumuzu sürükleyin.**" demesini beklemektedir.

Kurtuluş'un niyeti, önceli **Mücadele Gazetesi'ne Platform'un** takındığı tavır üzerinden bir hesaplaşma yaşamaktır. Bizce her siyasal dergi ve gazetenin olduğu gibi **Kurtuluş'un** bunu yapmaya hakkı vardır. Ancak doğru bir zeminde ve doğru bir yöntemle. **Kurtuluş'tum** bu tartışmalar boyunca yaptığı gibi iki şeyi birbirine karıştırıyor. Zira gündeme getirdiği hesaplaşmanın zemini, bileşenleri itibarıyla bu **Platform** değildir.(4)

Kurtuluş kendigeçmiş süreçleriyle ilgili olarak bu tür bir hesaplaşmayı yaşamak istiyorsa eğer, muhatap seçtiği siyasal gazete ve dergilerle tanımlı bir tartışma zeminini yaratmalıdır. Bugün izlediği yöntem ise, basında birlik görüşmelerinin sekteye uğramasına sebep olmuştur. **Platform'un** oturacağı zeminin, işleyişinin ilke ve kurallarının (somut olarak tüzüğünün) belirlendiği bir aşamada **Kurtuluş'un** bu tür bir tartışmayı dayatması bundan başka bir şey ifade etmez. Sen iki ayı aşkın bir süre düzenli olarak toplantılara katılı, öneriler getir, **Platform'un** şekillenmesine katılı; iş pratik adımların atılmasına kaldığında da tekrar aynı tartışmaları dayat. İşte **Kurtuluş'un** yaptığı budur. **Kurtuluş'un** tartışmadığını iddia ettiği her şey **Platform'un** gündemine gelmiştir ve tartışılmıştır. Buna rağmen, **Platform**, ikinci kez ve **Kurtuluş'un** isteği üzerine iki toplantısını daha bu konulara ayırmıştır.

Eylemde Birlik, Ajitasyon / Propaganda da Serbestlik İlkesi Üzerine

Kurtuluş, Platform görüşmelerine katıldığı son toplantıda (23/09/1996) ve toplantının son yirmi dakikası içerisinde **Platform'un** tüzüğünde yer alan "**Eylemde Birlik, Ajitasyon / Propaganda da Serbestlik İlkesi**"ni bahane göstererek çekilme kararını açıklamıştır. Başka bir çok konuda olduğu gibi bu konuda da **Kurtuluş** haftalar boyu süren tartışmalarda tavrını bu netlikte ortaya koymamıştır. Bu maddeye ve genel olarak tüzüğe ilişkin yapılan beş toplantıda, toplantıya katılan **Kurtuluş** temsilcisi "**Bu maddenin tamamen kaldırılmasını istiyoruz. Ancak bu bizim için olmazsa olmaz koşul değildir. Kalacaksa da eski tüzükteki haliyle kalmalıdır.**" görüşü dışında bir şey söylememiştir. Hatta, **Kurtuluş'un** çekildiğini açıkladığı toplantıdan iki önceki toplantıda bu maddenin yer aldığı tüzüğün son şekline **Kurtuluş** tarafından onay verilmiştir. Açık ki, bu madde **Kurtuluş'un** ayrılmak için bulunduğu bir bahanedir. Toplantılardan ve tartışmalardan kendi istediği

sonuçları elde edemediği ve edemeyeceğini anlayan **Kurtuluş** böyle bir gerekçe ile **Platform'u** terk etmeyi tercih etmiştir. Bu terkediş de bile dayatmacı usul kendisini göstermiştir. "**Bu madde olmasa ne olur sanki**"den başka bir şey söylemeyen **Kurtuluş** temsilcisi sözlerini "**Biz çekiliyoruz**"la tamamlamıştır. Bu arada da birilerinin **Kurtuluş'u** istemediğinden, **Kurtuluş'un** ipini çekmeye uğraşanların olduğundan vb. dem vurmuştur.

O toplantı da ifade edildiği gibi hemensöyleyim. **Platform'un** ya da **Platform'u** oluşturan hiçbir dergi ve gazetenin **Kurtuluş'u** dışlamak gibi bir niyeti yoktur. Aylarca süren toplantılar ve **Kurtuluş'un** isteği üzerine tekrar tekrar belli konuların gündeme alınması bunun kanıtıdır. Bu yaklaşım toplantılarda **Kurtuluş'a** da ifade edilmiştir. Ancak **Kurtuluş'un** kendisi, dayatmacı tavrıyla **Platform'un** dışında kalmıştır.

Kurtuluş Gazetesi Yanıt Vermelidir

Devrimci Sosyalist Basın Platformu'nun da **Kurtuluş'a** bir kaç sorusu olacak. Asil olarak **Kurtuluş**, bu sorulara vereceği cevaplarla, birliklere bakışını ve bu süreçte tuttuğu yeri kamuoyuna açıklamış olacaktır.

1) **Platform**, ilk toplantılarında geçmişin değerlendirmesini belli sınırlılıklar içerisinde de olsa yapmıştır. Bu konuda geleceğe ilişkin bir ortak irade belirlemiştir. (Ki bunlar olurken **Kurtuluş'ta** toplantılara katılmaktaydı.)

Dipnotlar:

- 1) Sözü geçen açıklama, **Kurtuluş'ta**, **Platform** üzerine son süreçte yayınlanan tek yazı değildir. Görüşmeler devam ederken **Kurtuluş Gazetesi, Platform'a** yönelik iki yazı daha kaleme almıştı. Bu yazılar tartışmaların belli bir olgunluğa eriştiği ve pratik bazı adımların atılacağı bir sürece denk düşüyordu. Bu yazılarda kullanılan dil, tartışma usulü ve **Platform'a** yöneltilen suçlamalar önaçıcı bir nitelik taşımaktan uzaktı. Olay ve olguları çarpıtın, demagogik içerikli bu yazılar, **Platform'un** kendi içinde netleşmeye başladığı kritik bir süreçte birlik görüşmelerinde gereksiz gerilimlere ve gerilemelere yol açmıştır.
- 2) Hatta bu görüşmelerin ilk evresinde **Kurtuluş'un** önerisi çerçevesinde bu birliğin kapsamının genişletilmesi ele alınmış ve bu çerçevede yukarıda tanımladığımız gazete ve dergilerin dışında kalan bir takım sol tandanslı gazete ve dergilerle de görüşülmüştür. (Evrensel, Demokrasi, Söz vb. gibi)
- 3) Şunu da belirtmek gerekir ki; bu gelişmeler yaşanırken **Kurtuluş Gazetesi**'nden bu gündemin ele alınması gerekliliği konusunda diğer gazete ve dergilerden daha fazla bir çaba ve hassasiyet sergilenmemiştir. Hatta bu önerinin ilk sahipleri arasında **Kurtuluş** yoktur bile.
- 4) Ayrıca bir konuya da açıklama getirmek gerekiyor. Bundan önce **Devrimci Sosyalist Basın Platformu** adı altında yürütülen çalışma, bileşenleri tarafından resmen feshedilmiştir. Bu **Platform** tüzüğü olan ve geçmişte bir çok pratikte imzası bulunan bir kurumsallaşmadır. Bu **Platform'un** fesih açıklaması, **Kurtuluş** temsilcisinin de olduğu bir toplantıda, geçmiş **Platform'un** yürütmesinde yer alan **Atılım** ve

Bu tartışmaların üzerinden aylar geçtikten sonra **Kurtuluş** hangi mantıkla bu iradeyi yok sayabiliyor? Yapılan tartışma ve değerlendirmeleri nasıl görmezlikten gelebiliyor?

2) **Kurtuluş** gerek daha önce yayınladığı iki yazısında, gerekse bu son açıklamasında **Platform'a** yönelik çok net ithamlarda bulunuyor. İş yapamayacağından, kendileri olmadan bu **Platform'un** yürütemeyeceğinden vb. vb. dem vuruyor. Peki, **Kurtuluş** nasıl oluyor da bu derece hatalı bulduğu, eleştirdiği ve iş yapmayacağını bildiği bir **Platform girişiminin Yürütmesi**'nde son ana kadar görev alabiliyor?

3) **Kurtuluş** daha önce onay verdiği iller idare yasası ile ilgili özel sayının matbaada baskısı sürerken imzasını çekerek, ardından da yürütmeye olmasından kaynaklanan sorumluluklarını üstlenmeyerek işin belli yönleriyle aksamasının sorumlularından biri olmuştur. **Kurtuluş'a** bu konuda devrimci kamuoyuna ve halka açıklama yapmak zorunluluğu doğmuyor mu?(5)

4) **Kurtuluş** satır aralarında **Platform'un** resmi tutanak tutmadığını söylüyor. Ancak bunu yapıcı bir eleştiri olarak değil, **Platform'un** ciddiyetsizliğine ve iş yapamazlığına örnek olarak sunuyor. Peki, tutanak tutulmamasına güvenerek tarihi çarpıtmaya çalışmak mıdır ciddiyet? Bu birlik görüşmelerinin hiç de **Kurtuluş'un** yazdığı gibi şekillenmediğini toplantılara katılan iki **Kurtuluş** temsilcisi de bilmektedir. Ortada açık bir çarpıtma ve tahrifat vardır. **Kurtuluş** bu durumu nasıl açıklamaktadır?(6)

Devrimci Mücadele tarafından gündeme getirilmiş ve yazılı bir açıklama gereği olup olmadığı tartışmaya açılmıştır. **Kurtuluş** temsilcisi de dahil olmak üzere kimse buna gerek görmediği için yazılı açıklama yapılmamıştır.

- 5) Basında birlik görüşmeleri yapılırken her gazete ve derginin daha başında ortaklandığı bir nokta vardı. Birlikteki siyasal pratik içerisinde oturabileceği ve olgunlaşacağı, yürüteceğimiz tartışmalarla birlikte ortak bir pratik çalışmayı da örgütlemenin gerekliliği idi bu. Bu çerçevede, ölüm orucu ve süresiz açlık grevi şehitlerimizle ilgili afiş ve bildiri tartışmaya açılmıştır. Ancak bu, **Platform'un** tüzüğü ile ilgili uzayıp giden tartışmalar sonucu hayata geçmemiştir. Bunun ardından bu kez **İller İdaresi Yasası**'nda yapılan değişikliklerle ilişkin bir özel sayının hazırlanması ve dağıtımı ile ilgili bir karar alınmıştır. Özel sayı kaleme alındı ve basıldı. Bir çok dergi ve gazete bu özel sayının dağıtımını da tamamladılar.
- 6) Bu soru **Kurtuluş'a** son toplantı da sorulmuştur. **Kurtuluş** temsilcisi bunu "iletişimsizlik" gibi bir gerekçe ile açıklamıştır. Belli yönleri ile anlaşılabilir olan bu açıklama toplam süreçler ele alındığında anlaşılabilir bir hal almaktadır. Eğer söz konusu olan değişik toplantılara katılan iki temsilcinin arasındaki iletişim kopukluğu ise (ki toplantılarda sorun bu yönüyle çok net ortaya çıkmıştır) bizce bu asil ciddiyetsizliktir. Ardında bir artniyet yoksa eğer, bu durum en hafifinden bu görüşmeleri daha başından önemsememeyi gösterir.

Devrimci Sosyalist Basın Platformu

(Alınları • Atılım • Devrimci Mücadele • Direniş • Kızıl Bayrak • Odak • Özgür Gelecek • Partizan Sesi)

Hedef'in Şerhi: **Devrimci Sosyalist Basın Platformu**'nun **Kurtuluş'a** yönelik kaleme aldığı yukarıdaki metne içerik ve kapsam olarak katılıyoruz. Ancak, içinden geçtiğimiz dönemin ihtiyaçları çerçevesinde, devrimci bir gazete ile yapılan bu tartışmanın uslubunu onaylamıyoruz.

Komünist hareket parti olmanın eşliğinde

Yıldönümünde durum de

9 düzenli yayını geride bıraktık

Ekim'in elinizdeki 154. sayısı 10.yıla bir ilk adım oluyor. 1 Ocak 1993'ten beri 15 günlük bir periyodla çıkıyoruz, üç ay sonra tam dört yıl dolacak. Bu komünist yeraltı yayıncılığının açık bir başarısıdır. 9 yıllık düzenli bir yeraltı yayını, komünist yeraltı yayıncılığı için paha biçilmez bir deneyimdir de aynı zamanda. Tekelci burjuvazi zaten profesyonel bir iç savaş aygıtı olan devletini sürekli yeni adımlarla tahkim ediyor. Bu, devrimci siyasal mücadelenin gelecekte daha ağır koşullarla yüzyüze kalacağına dolaysız bir göstergesidir. *Ekim*'in illegal yayını çerçevesinde 9 yıldır biriktirdiği zengin deneyim, bu zorlu gelecekte, partimiz için büyük bir kolaylık kaynağı olacaktır.

Evet partimiz için! Girmekte olduğu 10. yayını yılının bu açıdan *Ekim* için apayrı bir anlamı vardır. *Ekim*, 9 yıllık yayını yaşamı boyunca, işçi sınıfının komünist öncü partisinin, komünist bir işçi partisinin ideolojik ve örgütsel temellerinin döşenmesinde tayin edici bir rol oynamıştır. Türkiye işçi sınıfının komünist öncü partisini inşa etme çabası gelinek yerinde artık somut bir pratik planlama süreci aşamasına ulaşmış durumda. Ve *Ekim* 10. yayını doldurduğunda, artık komünist bir işçi partisinin Merkez Yayın Organı konumu kazanacak, hareketimizin parti öncesi ismini devam ettirmenin onurunu taşıyacaktır.

Bugüne dek *Ekim*'in yayını yıldönümlerini çoğu kere çok yönlü, kimi zaman ise belirli bir konu üzerinde odaklaşan politik değerlendirmelerin vesilesi olarak kullandık. Bu gelenekselleşmiş davranışı bu yayını yılında da sürdürerek, devrimci siyasal mücadelenin bugün güncellenen bazı sorunlarını kısaca değerlendirmek ve bunu komünistlerin partileşme alanındaki güncel sorumluluklarıyla birleştirmek istiyoruz.

Düzen cephesi: RP terbiyeden geçiyor

Son dönemlerde rejim cephesinde yaşanan en önemli gelişmelerden biri Refah Partili bir hükümetin kurulmuş olmasıdır. RP'li bir hükümet bu aşamada tekelci burjuvazi için tercih edilmiş bir durum değildi. 20 Aralık genel seçimlerini izleyen hükümet kurma girişimleri bunu açıkça göstermişti. Fakat seçimlerin ortaya çıkardığı parlamento tablosu ile tekelci sermayenin tercih ettiği partilerin kendi aralarındaki rezilce dalaşmaları, sonuçta RP'li bir hükümeti gündeme getirdi. Hükümet krizine çözümsüzlüğü arttıracak kesin olan bir erken seçim dışında başka alternatif bulamayan tekelci sermaye, sonuçta RP'yi "deneme"ye razı oldu.

RP'nin "denenmesi" dönemi gerçekte "RP'nin terbiyesi" dönemi olacaktır. Bu baştan biliniyordu ve henüz üç aylık kısa bir icraat süreci bile RP'nin bu tür bir terbiyeye fazlasıyla hazır ve gönüllü olduğunu gösterdi. Ve RP'nin bir an önce hükümet olma ısrarının gerisinde, öteki nedenler yanında, bunu tekelci burjuvaziye ve ABD emperyalizmine bir an önce gösterme kaygısı da vardır. Soruna egemen sınıf blokunun farklı kesimlerinin kendi arasındaki çıkar çelişmelerine dayalı farklı bazı tercihler üzerinden değil de sermaye ile emek arasındaki temel çıkar çatışmalarından bakıldığında, şu açıklıkla görülür: RP, dört dörtlük bir düzen partisi olduğunu göstermiştir. RP, ABD emperyalizmi tarafından empoze edilen ve MGK tarafından formüle edilen tüm temel düzen politikalarına tam bir uyum göstermiştir. Hali hazırda buna aykırı görünen tek uygulama

Erbakan'ın dış gezileri olarak görünüyor. Fakat koparılan tüm yaygaraya rağmen Erbakan'ın bu girişimlerinin sembolik olmaktan öteye bir değeri yoktur. RP'in dokunamayacağı bir alan varsa eğer, bu tam da Türk tekelci burjuvazisinin ABD emperyalizmi ve NATO yörüngesindeki dış politikasıdır. Tekelci burjuvazinin sınıf egemenliği yıkılmadıkça bu politikanın esas doğrultusunu değiştirmeye hiçbir düzen içi kuvvet güç yetiremeyecektir. Nitekim yıllardır ABD ve siyonizm karşıtı propaganda ile kitle desteği alan RP bile, hükümet olur olmaz, tekelci burjuvazinin siyonist İsrail ile girdiği yeni ilişki sürecine kuyruğunu kısarak boyun eğmiştir. Dahası, Erbakan, sembolik değeri RP tabanını tatmine ve aldatmaya dönük olan dış gezilerini Türk tekelci burjuvazisinin iktisadi ve bazı siyasal (örneğin Kürt sorunu) çıkmazlarına çözüm aramak amacı ve gayreti çerçevesinde gerekçelendirmiştir. Bu iddiada samimi olduğuna herhangi bir şüphe de yoktur.

RP kendini tekelci burjuvazinin bugünkü temel ihtiyaçlarına uyarlamaya fazlasıyla hazır bir düzen partisidir. Bu bilinen bir durumdu ve hükümetteki tutumu bunu artık daha somut olarak da gösteriyor. Fakat bu gerçek, RP'nin hükümet olması olgusunun kendine özgü politik önemini yine de azaltmıyor. Bunun bir kaç nedeni var.

RP, 12 Eylül'ün ardından devrimci hareketin ezilmesi ve sosyal-demokrasinin öteki sağ partilerle aynileştirilmesi koşullarında, kitlelerin karşısında resmi politika söyleminin dışına çıkabilen ve sosyal demagojiyi etkin biçimde kullanabilen tek parti olarak kaldı. Nitekim özellikle büyük kentlerin yoksul katmanları içinde yıldan yıla büyüyen etkinliğini bu sayede kazandı. Bugün RP artık hükümette ve koalisyonun büyük ortağı durumunda. Uzun yıllardır düzen için politika platformunun tek "muhalif" partisi olarak görünmeyi başaran bir parti olduğu düşünülürse, bu gelişmenin taşıdığı önem açıkça ortaya çıkar. Zira bu, düzenin temel politikalarına gerçekte bir itirazı olmadığı halde, demagojik bir sosyal-siyasal muhalefetle yoksul yığınların geri kesimlerini bugüne kadar kolayca aldatabilen tek "muhalif" partinin bunu artık eski kolaylıkla sürdürmemesi demektir. Kuşkusuz bu demagojide ve politik manevrada fazlasıyla kıvrak olan RP'nin yoksul yığınlar üzerindeki etkisini bir anda ve kendiliğinden kırmayacaktır. Fakat buna uygun bir zeminin oluştuğu da bir gerçektir. RP'nin hükümet etme süreci uzadığı ölçüde, bu zemin güçlenecek, RP'nin sosyal demagojisine aldanmış yığınların gerçeği görmesi kolaylaşacaktır. Eğer düzen kendi içinden bu kopuşu bloke edip saptırarak başka kanallar yaratamazsa, bu kesimlerin mücadeleye yönelmesi de aynı şekilde kolaylaşacaktır.

Fakat RP'nin hükümet olmasının politik açıdan önem taşıyan bir başka yönü daha var. Yığınların dinsel duygularının istismarı üzerine politika yapan RP, bünyesinde çok güçlü bir şeriatçı eğilim taşımaktadır. Bu nedenledir ki, RP'nin bugün hükümette bulunmasını bir olanak olarak değerlendiren tekelci sermaye, yeri geldiğinde, onun bu konumunu laiklik-Atatürkçülük perdesi altında saptırıcı çıkışlara dayanak yapabileceğine sahiptir. Nitekim Erbakan'ın Libya gezisi ile Ankara'daki şeriatçı gösteri ardından sergilenen ve darbe tartışmalarına zemin olarak kullanılan kampanya, bunun küçük bir ilk örneğidir. RP'nin ideolojik kimliği ile bünyesinde taşıdığı militan-şeriatçı eğilimler, her an bu tür

Sancılı ve nispeten ağır tempolu bir parti inşa süreci yaşadığımız açık bir olgudur. Fakat yılları bulan çok yönlü bir gelişme sürecinin bugün bizi parti olmanın eşliğine getirdiği de aynı ölçüde açık bir gerçektir. İdeolojik birikimimiz, politik birikim ve deneyimimiz, örgütsel önderlik ve kadro birikimi alanındaki katettiğimiz açık mesafe, sınıf çalışmasında ve sınıf hareketiyle ilişkilerde attığımız adımlar ve kazandığımız ilk mevziler, tüm bunlar birarada bugün artık belirgin bir yeni kimliğin somut ifadeleridir. Yılları bulan bir gelişme süreci içinde marksist-leninist ideolojik kimlik kazanılıp içselleştirilmiş, bu örgütsel bir kimlikle cisimleştirilmiş, bu örgüt siyasal çalışmasını sınıf çalışması eksenine oturtmuş, sınıf hareketine örgütsel müdahale içinde kendini nicelik ve nitelik olarak üretme sürecine girmiştir. Aslolan budur ve bu, partinin eşliğidir.

Değerlendirmeleri

provokasyonların laiklik ve Atatürkçülük adına sergilenmesine son derece uygun bir zemin oluşturmaktadır. Bu tür provokasyonlarla sosyal muhalefeti laiklik perdesi altında saptırmak olanaklı olabileceği gibi, asıl hedefi bu muhalefeti ezmek olacak olan bir "müdahale"yi meşrulaştırmak da mümkün olabilecektir. Bu, bugün için tekelci sermayenin, onun vurucu kolu olan ordunun elinde gerektiğinde kullanılacak bir potansiyel imkandır.

Düzen cephesi: Devletin tahkimatı sürüyor

Fakat düzen cephesinde asıl dikkate değer gelişme, devletin tahkimatı doğrultusunda atılan yeni adımlardır. Tekelci burjuvazi bunu 12 Eylül'den beri aralıksız yapıyor. Devletin yasal ve kurumsal yapısını sürekli yeni adımlarla güçlendiriyor.

Türkiye'de '60'lı yılları izleyen büyük sosyal çalkantılar, beraberinde, o güne kadar Kürt isyanları dışında önemli bir muhalif çıkış görmemiş devletin yetersizliklerini de açığa çıkardı. 12 Mart askeri darbesi, o günkü toplumsal-siyasal muhalefeti bastırmanın ötesinde, devletin bu alanda açığa çıkan yetersizliklerini gidermek amacına yönelik ve bu doğrultudaki ilk önemli müdahale idi. Fakat 12 Mart'ı hemen izleyen ve yıldan yıla büyüyen büyük devrimci kitle hareketi çok geçmeden alınan önlemleri pratikte boşa çıkardı. Dahası, devrimci halk muhalefetine dolaylı ve dolaysız genel basıncı altında, bir çok devlet kurumunda önemli zaaf alanları oluştu. 12 Eylül askeri darbesi devrimci halk muhalefetine ezmenin ötesinde, kendini önceleyen 20 yılın derslerini de gözeterek ve bu arada dünya ölçüsündeki karşı-devrimci deneyimden de en iyi biçimde yararlanarak, devleti bir çok açıdan yeniden düzenledi ve tahkim etti. Yapılan yalnızca devlet aygıtının kendi içindeki zaaf noktalarını gidermek ve ona baskıyı ve terörü meşrulaştıran ve süreklileştiren bir anayasal ve yasal temel kazandırmaktan ibaret de değildi. Daha da önemlisi, devlet aygıtı bu dönemde, baskı aygıtının kendi içindeki büyümesinin ötesinde, toplumsal yaşama hükmeden başka bazı kurumları da kendi organik uzantısına dönüştürerek, devasa bir genişleme de yaşadı. *EKİM 3. Genel Konferansı Değerlendirmeleri*'nde bu durum şöyle tanımlandı:

"12 Eylül operasyonu çerçevesinde teknelci burjuvazinin siyasal plandaki en önemli amacı, siyasal yaşam üzerinde mutlak bir tekel yaratma arzusuuydu. Bunu yalnızca iktisadi gücünü kullanarak, medyadan kültüre kadar toplumsal yaşamın her alanını kendi denetimine almaya çalışarak yaptı. Aynı zamanda devlet aygıtını da her bakımdan tahkim etti. Medyayı, üniversiteleri, önemli ölçüde sendikaları, öteki bir çok dinsel ve kültürel kurumu, çeşitli amaçlı vakıfları vb., devlet aygıtının uyumlu ve bu anlamda organik bir parçası haline getirerek, yönetim aygıtına devasa bir güç ve etkinlik alanı kazandırdı" (Siyasal ve Örgütsel değerlendirmeler, Eksen yayıncılık, s.125)

'80'li yılların ortalarında patlak veren Kürt özgürlük savaşı devletin tahkiminde yeni bir aşamayı işaretler. Devlet bu aşamada bir özel savaş aygıtı olarak tepeden tırnağa yeni değişim ve düzenlemelere uğradı. Yönetim fiilen ve alenen MGK şahsında tamamen ordunun eline geçti. Hükümet, parlamento ve partiler, militarist yönetim merkezinin uysal uzantılarına dönüştüler. Toplumun yönetilmesinde ve yönlendirilmesinde politik kurumlar işlevsizleştiği ölçüde, devletin baskı aygıtları ve medya ön plana çıktı. "Ülkenin birliği

ve bütünlüğü" adına partilerin ve sözde "sivil" kurumların devlet aygıtının basit uzantılarına dönüşmesi sürekli yeni boyutlar kazandı.

12 Eylül'ün ardından devlet kendini geçmişin deneyimlerini gözeterek düzenlemişti. '80'li yılların ikinci yarısından itibaren Kürt halkına karşı yürütülen kirli yoketme savaşının ihtiyaçlarına göre düzenledi. '90'lı yılların başında bu kez gelişmekte olan toplumsal muhalefeti henüz politikleşmeden dizginlemeyi olanaklı kılacak tedbirlere yöneldi. Sistematik bir baskı ve terör uygulayarak yarattığı atmosferle yığın hareketinin politik bir mecraya sıçramasını engellemeye çalıştı. Bu amaç çerçevesinde, henüz son derece güçsüz ve kitle bağlarından yoksun durumda bulunan devrimci örgütlere kesintisiz bir terör uyguladı. Bu, kitle hareketinin gelişimini hızlandıracak öncü örgütlenmelerin gelişip serpilmesine olanak tanımama politikasıydı. "Anti terör yasa" da bu ihtiyacı önüyordu ve bununla devletin devrimci örgütlere yönelik sistematik terörüne yasal bir temel kazandırılmış oluyordu.

Devlet bu yasadaki aldığı güçle, fakat kendisini hiçbir biçimde bununla sınırlandırmayarak, yıllardır devrimci öncü güçler üzerinde askeri rejim döneminde bile görülmemiş bir terör uygulamaktadır. İşkence, infazlar, kayıplar, tutuklamalar, günlük olağan uygulamalar halini aldı. Bununla bir yandan devrimci akımların güçlenip serpilmesi engellenirken, öte yandan tüm toplum üzerinde bir terör atmosferi yaratıldı. Bu atmosfer ise kitlelerde bir temkinliliği ve sinmişliği besledi. Başlangıçta, '87-91 döneminde, geniş işçi kitleleri 12 Eylül'ün koyduğu yasal çerçeveyi eylemlerle döne döne zorladığı ve onda hayli gedikler açtığı halde, bu gelişim çizgisi yeni bir aşamaya geçmeden kırıldı. Sonraki dönemin kitle hareketi barışçıl biçimler içinde sıradan hak arayışı sınırlarını aşamadı, ya da bunu ancak pek az durumda yapabildi.

Tekelci sermaye baskı ve teröre dayalı politikaların bugüne kadar arzuladığı sonuçları almayı başardı. Baskıları göğüsleyen, yasakları çiğneyen, iktisadi hak arayışlarının ötesinde siyasal hak ve özgürlükler eksenine oturan bir politik kitle hareketinin bir türlü gelişmemesi bunu göstermektedir.

Bu deneyimi de gözeterek sermaye, şimdi bir yandan devlet aygıtını yeni takviyelerle büyütmeyi sürdürürken, öte yandan baskı ve teröre dayalı politikalarına yeni yasal temeller hazırlıyor. Son iller İdaresi Yasası böyle bir adımın ifadesidir. Bu yasa bir yandan "anti-terör yasa"sını pekiştirirken, öte yandan onu bir başka alanda tamamlıyor. "Anti-terör yasa"sı esas itibarıyla devrimci öncü güçlerle ileri muhalif aydınları hedefliyordu. Oysa ülke çapında fiili bir sıkıyönetimin hükümlerini içeren yeni "İller İdaresi Yasası" sınıf ve kitle hareketinin yolunu kesmeyi hedefliyor. Bu yasa doğrudan işçi sınıfı ve emekçilerin muhtemel bir politik hareketlenmesine karşı bugünden bir ön hazırlıktır.

Ortada böyle bir hareketlenme henüz yokken tekelci sermayenin işi bu denli sıkı tutmasını, onun kendi düzeninin açmazlarına ve bunu toplumsal sonuçlarına ilişkin açık bilincinin bir göstergesi saymak gerekir.

Tekelci sermaye, devletini gerek aygıt gerekse yasal temel olarak patlak verecek politik kitle hareketlerine göre düzenliyor. Başlangıçta engelleyici bir rol oynayacak önlemler, bunun artık başarılmadığı bir noktadan itibaren ise, bu kez

hareketi ezme amacına hizmet edecektir.

Devletin sonu gelmeyen bu tahkimatından devrimci görevler açısından çıkarılması gereken birbiriyle bağlantılı üç sonuç var. İlk teknelci burjuvazinin karşılamak üzere hazırlık yaptığı devrimci kitle potansiyelini bir an önce açığa çıkarmak için en azami çabayı göstermek. Karşı-devrimci planları bozmanın da tek yolu budur. İkinci olarak, tüm bu tedbirlerin bugünkü öncelikli hedefi, devrimci öncü kuvvetleri imha etmek olduğuna göre, bunu boşa çıkaracak bir örgütsel yapılanmaya ve çalışma tarzına çok daha özel bir dikkat göstermek. Ki devletin devrimci örgütlere yönelik operasyonlarda sağladığı kolay başarı, bu alandaki görev ve sorumlulukların devrimci hareketin toplamı açısından önemine işaret ediyor.

Ve son olarak, nasıl ki devlet bugüne yönelik tedbirlerinin yanısıra geleceğin potansiyel tehlikelerine de kendini şimdiden hazırlıyorsa, aynı şekilde devrimci öncü de bugünkü görevlerini en iyi biçimde gerçekleştirmeye çalışmanın ötesinde, sınıf ve kitle hareketinin gelecekteki beklenmedik patlamalarını kucaklayabilecek bir ideolojik ve örgütsel donanıma kendini şimdiden hazırlamalıdır. Tekelci sermayenin gözle görülür şekilde devletini bir iç savaş aygıtı olarak hazırladığı bir sırada, devrimci hazırlık da bu gelişmeyi gözeterek bir perspektifi somut olarak oturtmak zorundadır.

Sınıf ve kitle hareketi: Aşılmanın tıkanıklık

Sınıf ve kitle hareketindeki tıkanıklıklar sürüyor. Bunu kitle hareketinde 1 Mayıs'ı izleyen durgunluğu kastederek söylemiyoruz. Bu farklı nedenlere dayalı geçici bir durumdur ve çok geçmeden aşılabilecektir. 1 Mayıs'taki provokasyon, bu provokasyona dayandırılan geniş çaplı karşı-devrimci kampanya ve bunun kitleler üzerindeki etkisi, nihayet kitlelerin alana çıkışını önlemek amacıyla gündeme getirilen yeni yasaklar ve bu çerçevede uygulanan vahşi terör, tüm bu etkenler birarada, çok sınırlı kalan kıpırdanmalar dışında yaz döneminin kitle hareketi açısından durgun geçmesini hazırladı. Devrimci hareket ise düzen cephesinin bu oyunlarını boşa çıkaracak bir politik çizgi izleme başarısı gösteremedi. Bu bir yana, bir çok çevrenin karşı-devrimci saldırının sağladığı başarıyı bile yakın zamana kadar yeterli açıklıkta gördüğü söylenemez. Zindan direnişleri üzerinden elde edilen politik başarı çok önemli bir olanak olmasına rağmen, bu, genel karşı devrimci saldırıyı püskürtecek çıkışlara dayanak yapılabileceğine, bu saldırının genel planda elde ettiği başarıyı gözlerden gizleyen bir perde işlevi gördü. Şaşırtıcı bir biçimde, devrimci çevreleri aşırı bir başarı rehavetine ve bir kısmı şahsında ölçsüz sorumsuzluklara itti.

Sınıf ve kitle hareketinin asıl tıkanıklığı, ağır yaşam koşullarına ve sonu gelmeyen hak gasplarına karşı sık sık gündeme gelen eylemliliklerin bir türlü politik bir mecraya girememesidir. Sermaye tüm işçi ve emekçi hareketine karşı genel bir iktisadi saldırı programı uyguluyor. Bu uygulamayı başarıyla sürdürebilmek için de sistematiği bir baskı ve teröre başvuruyor. Demokratik hak ve özgürlüklerin son kırıntılarını yeni yasal düzenlemelerle ortadan kaldırıyor ve peşpeşe yeni yasaklar koyuyor. İktisadi saldırıya ve hak gasplarına karşı açık bir duyarlılık gösteren işçi ve emekçi kesimleri ise, sermayenin saldırılarına kolay uygulama gücü kazandırmanın bizzat bu önlemler olduğunu gördükleri halde bunun karşısına açık bir tutumla çıkmaktan hala geri duruyorlar. Sermayenin iktisadi ve sosyal kazanımlara yönelttiği saldırıyı göğüslemenin faşist baskı ve teröre dayalı politikayı püskürtmekten geçtiğini bildikleri, en azından hissettikleri halde, bunun karşısına dikilme gücü gösteremiyorlar. Bu olgunun kendisi, sermayenin terör ve baskı atmosferiyle sindirmeye dayalı politikasında hiç değilse bugün için sağladığı başarıyı gösteriyor.

Öte yandan sözkonusu tıkanıklığı, reformizmin sendikalarda ve kitle örgütlerinde, ve elbette bu sayede mevcut kitle hareketi üzerinde kurmayı başardığı etkinliği ayrıca besliyor. Reformist akımlar kitle hareketinin geriliğinden güç alıp etki sağlamakla kalmıyorlar, bu etkiyi kitle hareketinin

geri çerçevesini süreklileştiren bir doğrultuda kullanıyorlar. Bunda reformist politik konumun kendi darlığının ötesinde, rejimin uyguladığı baskı ve terörün bizzat bu reformist çevrelerde yarattığı temkinlilik ve sinmişliğin de önemli bir payı var.

Yılların kitle hareketinin tüm deneyimi tüm açıklığıyla gösteriyor ki, sermayenin saldırıları politik bir çerçevede göğüslenmediği sürece, iktisadi ve sosyal hak gasplarına karşı mücadele temel siyasal hak ve özgürlükler uğruna mücadele ile birleşemediği sürece, kitle hareketi aynı kısır döngüyü tekrarlamaktadır. Sınıf ve kitle hareketi bu kısır döngüyü bugüne kadar kendi iç dinamizmi ile aşmayı başaramadı. Genel devrimci hareket ise, işçiler ve kamu çalışanları şahsında somutlaşan bu hareketliliği politik bir mecraya sıçratmak çabalarında son derece yetersiz ve dolayısıyla sonuçta tümüyle başarısız kaldılar.

Fakat Gazi Direnişinin ardından yaşanmaya başlanan ve geline aşamada iyice belirginleşen bir başka önemli olgu daha var. Daha çok Kürt ve Alevi bir kitlenin yoğunlaştığı bazı emekçi semtlerinde kendini gösteren mücadele eğilimi, devrimci akımların önemli bir bölümünü işçi sınıfı ve kamu çalışanları hareketine müdahaleden hızla uzaklaştırdı. Bu, sınıf ve kamu çalışanları hareketi cephesinde meydana büyük ölçüde reformistlere bırakılması ve dolayısıyla bu alanların şiddetle ihtiyaç duyduğu devrimci politik müdahaleden yoksun kalması anlamına geliyordu.

Olaylar bugün daha açık gösteriyor ki, sınıf ve kamu emekçileri hareketinin zayıfladığı bir ortamda semt kitleleri de politik aktivitelerini ve eylem gücünü koruyamıyorlar. Sayıları zaten son derece sınırlı bu semtlere uygulanan yoğun faşist baskı ve terör kolayca indirici bir etki yapıyor.

Kendilerini varoşlarla özdeşleştiren halkçı akımlar pratik deneyimin de doğruladığı şu gerçeği artık anlamak zordundadırlar. İşçi sınıfı hareketinin güç ve etkinlik kazanamadığı, bunun sermayenin pervasızlığını dizginleyerek politik ortamı devrimci siyasal mücadele lehine dengeleyemediği bir durumda, semtlerin şekilsiz ve örgütlenmeye gelmeyen kitleleri de taşıdıkları mücadele potansiyelini ortaya koymakta zorlanırlar. Zaman zaman yaşanan ya da yaşanacak olan bazı ani çıkışlar bu gerçeği değiştirmez.

Sermayenin ekonomik krizin ürettiği faturayı işçi sınıfına ve topluma tüm emekçi katmanlarına ödetmeye yönelik sistematik saldırısı aralıksız sürüyor. Bu saldırı yılların mücadelesiyle biriktirilmiş çok sınırlı sosyal kazanımların ortadan kaldırılmasını da kapsıyor. Sermaye bu iktisadi ve sosyal saldırıyı, son İller İdaresi Yasası örneğinde görüldüğü gibi, sınırlı demokratik hakların da yok edilmesiyle birleştiriyor. Gündelik uygulama haline gelmiş iktisadi saldırılara rağmen, daha sırada bir de kapsamlı bir yeni IMF paketi duruyor. Sermaye çevreleri bu paketin açılmasının zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu medyada işleyip duruyorlar.

Tüm bu saldırıların işçi sınıfı ve emekçiler için yaşamı zindana çevirdiği bir ortamda devrimci bir kitle hareketini geliştirmenin muazzam potansiyel olanakları var demektir. Devrimci hareket bu potansiyeli açığa çıkaracak bir politik çizgide güçlerini birleştirmeyi başarabilse, Türkiye’de siyasal olayların seyri hızlı bir biçimde değişebilir. Fakat son devrimci güç ve eylem birliğini gerçekleştirmeye yönelik girişimlerin sonuçsuz kalmasının da gösterdiği gibi, devrimci hareketin bugünkü koşullarında yazık ki bu başarı gösterilemiyor. İşçi sınıfına ve emekçilere karşı anlaşılması güç bu sorumsuzluk, doğal olarak sermayenin pervasız saldırılarını da kolaylaştırıyor.

Güç ve eylem birliği süreci, devrimci hareketin bugünkü gerçekliğine, olumsuz göstergeler üzerinden de olsa önemli yeni açıklıklar sağlamak gibi olumlu bir rol de oynadı. Açıkça görüldü ki; geleneksel grupların önemli bir bölümü siyasal mücadelenin gerektirdiği ciddiyetten, sorumluluktan ve kendine güvenden yoksundurlar. Komünistler tüm umut kırıcı göstergelere rağmen devrimci güç ve eylem birliği politikasını sürdürecektir. Hangi güçlerle ve ne ölçüde mümkünse...

Bu vesileyle devrimci hareketin bugünkü bazı gerçeklerine de geçerken değinmek istiyoruz. Yeni yıla belli bir kitle destek kazanmış olarak ve

bunun verdiği moralle giren, 1 Mayıs gösterisinde bunu bir üst noktaya çıkararak devrimci hareket, üstelik yaz ortasında zindan direnişinin politik başarısının sağladığı tüm moral olanaklara rağmen, içinden geçmekte olduğumuz evrede bir güçsüzlük ve dağınıklık içerisinde. Ve bu durum olumsuz yönde ağırlaşmaktadır.

Bunun farklı nedenleri vardır. Semt hareketliliğindeki gerileme ile devletin sistematik operasyonlarına karşı çalışma tarzından kaynaklanan zayıflık güncel iki önemli nedendir. Komünistler yeni yılın başında sol harekete ilişkin yaptıkları değerlendirmede, devrimci hareketin ‘95 yılı içerisinde kazandığı kitle desteğine ve bunun moral sonuçlarına açık bir biçimde işaret etmiş, fakat bunu sağlanan kitle desteğinin niteliği üzerine şu açık gözlemlerle de birleştirmişlerdi: “Bu ilişkiler daha çok Gazi Direnişinin yarattığı uygun atmosfer ve sağladığı itki ile girişilen semt faaliyetleri içinde sağlanmış şekilsiz ve istikrarsız bağlardan ibarettir.” Bugünkü sonuçlar semtler üzerinden elde edilen kitle desteğinin “şekilsiz ve istikrarsız bağlardan ibaret” olduğu konusunda herhangi bir kuşku bırakmamıştır.

Fakat daha da önemlisi şudur. Söz konusu kitle desteği, zamanında güç ve moral kaynağı olmanın ötesinde çeşitli iç sıkıntıları hafifleten ve yapısal zaafı örten bir rol oynamıştı. Bu aldatıcı işlevin “yarınki daha büyük sıkıntıların da zeminini hazırlayacağına” da komünistler aynı yeni yıl değerlendirmesinde işaret etmişlerdi. Şimdi yaşanan bir yönüyle de budur.

Temel yapısal nedenlere dayalı zaafı bir yana koyuyoruz. Fakat bugün izlenmekte olan ve “kendini gösterme”, “ses getirme”, yani açıkça grup reklamı yapma amacına yönelik olan maceracı eylem çizgisi (ki bu “silahlı mücadele” olarak sunuluyor ya da ciddi ciddi öyle sanılıyor) ile legal alana ve araçlara endekslili çalışma tarzı, geleneksel devrimci örgütleri karşı-devrimin saldırıları karşısında zor durumda bırakmaktadır. Bu çizgi güçleri döne döne kolay bir biçimde tahrip etmektedir. Fakat işin ilginç yanı, apaçık deneyimlere, bunların son derece öğretici derslerine rağmen, yaşananlardan gerekli sonuçlar çıkarılmamakta, aynı eylem çizgisi ve aynı çalışma tarzı devam ettirilmekte. Bunda ısrarın daha ağır yıkımlarla sonuçlanacağını söylemek için ise kahin olmak gerekmez. Devrimci örgütlerin önündeki en acil sorumluluk bizzat kendileriyle ilgili olan bu alandadır. Birbirleriyle rekabetin ve bunun bir parçası olan reklamcılığın iyice kısırttığı “sol” maceracı eylem çizgisi ile legal alana ve araçlara endekslili sağcı çalışma tarzı gözden geçirilmek ve terkedilmek zorundadır.

Parti olmanın eşliğindeyiz

İşçi sınıfının komünist öncüsü olarak partinin inşası, siyasal mücadelede her komünist hareketin en öncelikli görevidir. Parti olmak, komünistler için ciddi bir siyasal iktidar mücadelesinin ilk temel adımı ve en temel önkoşuludur. Bu açıdan bakıldığında ve geride 9 yıl bıraktığımız düşünüldüğünde, parti inşa sürecimizin fazla uzadığı açık bir gerçektir.

Gelişme sürecimiz hiçbir dönem arzuladığımız ve somut olarak hedeflediğimiz bir tempoya ulaşamadı. Teorik ve pratik cephede önden ortaya koyduğumuz hedeflerin genellikle gerisinde kaldık. Fakat bu belirlemeler, başarısız bir gelişme sürecini değil, yalnızca hedeflenen başarı düzeyinin gerisinde kalmak, daha sınırlı bir başarı elde etmek ve sonuçta partileşmekte nispi bir gecikmeyle yüzyüze kalmak anlamına gelmektedir.

Sancılı ve nispeten ağır tempolu bir parti inşa süreci yaşadığımız açık bir olgudur. Fakat yılları bulan çok yönlü bir gelişme sürecinin bugün bizi parti olmanın eşğine getirdiği de aynı ölçüde açık bir gerçektir. İdeolojik birikimimiz, politik birikim ve deneyimimiz, örgütsel önderlik ve kadro birikimi alanındaki katettiğimiz açık mesafe, sınıf çalışmasında ve sınıf hareketiyle ilişkilerde attığımız adımlar ve kazandığımız ilk mevziler, tüm bunlar birarada bugün artık belirgin bir yeni kimliğin somut ifadeleridir.

Parti herşeyden önce bir niteliktir. Bu nitelik bir

çok açıdan yaratılmıştır; hareketimizin mevcut ideolojik ve örgütsel kimliği bunun somut ifadesidir. Parti kimliğini niceliğe ilişkin ölçüler içinde ele almak büyük bir yanılgıdır. Partinin kuruluş sürecinde nicel ölçüler esasa ilişkin bir önem taşımadığı gibi, nicel gelişmenin düzeyi sınıf mücadelesinin genel gidişine, sınıf ve kitle hareketinin genel plandaki politik seyrine kopmaz biçimde bağlıdır. ‘70’li yılların uygun kitle hareketleri ortamında büyük niceliklere ulaşmış da parti düzeyi ve kimliğine ulaşmayı başaramayan akımlar, ifade etmeye çalıştığımız durum tersinden olumsuz yönden örnekleridir. Yılları bulan bir gelişme süreci içinde marksist-leninst ideolojik kimlik kazanılıp içselleştirilmiş, bu örgütsel bir kimlikle cisimleştirilmiş, bu örgüt siyasal çalışmasını sınıf çalışması eksenine oturtmuş, sınıf hareketine örgütsel müdahale içinde kendini nicelik ve nitelik olarak üretme sürecine girmiştir. Aslıolan budur ve bu, partinin eşigidir.

Artık partinin kuruluşunu güncelleştirmek sorumluluğu ile yüzyüzeyiz. Artık hareketin çeşitli cephelerdeki görev ve sorumluluklarını bu çerçevede bir pratik planlamaya tabi tutmalı, gücümüzü buna göre mevzilendirmeli, bizi partinin kuruluş kongresini toplamaya götürecektir somut bir çalışma dönemi için girmeliyiz.

İdeolojik cephede program çalışmasını somutlamak görevi var önümüzde. Program sorunu çerçevesinde önemli bir teorik-ideolojik birikime zaten sahibiz. Şimdi bu birikimi programın gerekleri doğrultusunda somutlamak göreviyle yüzyüzeyiz. Öte yandan, bir programın köşe taşlarını oluşturup da bugüne kadar yeterli somutlukta ele alamadığımız bazı sorunlar üzerinde özel bir tarzda yoğunlaşmak durumundayız. Bu tür bir çalışmanın somut ürünleri basınımda peyder pey yayınlanmalı, böylece tüm devrimci kadroların incelemesine de sunulmalıdır.

Komünist işçi partisinin devrimci programını ortaya çıkarma çalışması halihazırda bu iddiayı taşıyan programlarla bir ideolojik hesaplaşmayla birleştirilmelidir. Bugüne kadarki ideolojik gelişmemizde geleneksel akımların programa ilişkin temel görüşlerinin eleştirisi belirgin bir yer tuttu. Örneğin, *Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm* ile *Demokratizmi Savunmanın Sınırları* kitapları, eski ve yeni programların en kritik noktalardan bir ideolojik eleştirisini kapsamaktadır. Buna rağmen, program cephesinde yeni bir ideolojik saldırı, parti programını somutlama sürecimizin temel bir boyutu olabilmelidir. Son yıllarda yeni yeni “öncü parti”lerin birer “yeni” programla ortaya çıkması bu tür bir mücadeleyi ayrıca gerektiriyor. Komünist işçi partisinin kuruluş süreci, mevcut “parti”lerin sınıfı temsil etmedikleri olgusunun öteki şeyler yanında program üzerinden de ortaya konulduğu bir ideolojik mücadele süreci ile birleşebilmelidir.

Parti kuruluş kongresini hazırlama sürecinin ideolojik cephesinde bir başka temel görev ise, mevcut ideolojik birikimimizin tüm örgüte daha derinlemesine maledilmesidir. Hareketimizin ideolojik birikimi, bu birikimin ifadesi olan ideolojik kimlik, her düzeydeki tüm kadrolarımızca edinilmeli ve özümsemelidir. Bu toplam olarak örgütün ideolojik düzeyini ve kavrayışını geliştirme çabasının temel bir yönüdür. Bu yapılsa ve program çalışmasının ortaya çıkardığı yeni sonuçların özümsemesiyle de birleştirilirse, örgütün ideolojik düzeyi belirgin biçimde yükselmekle kalmayacak, partinin ideolojik kimliği bugünkü kadro birikimi şahsında güvenceye de alınmış olacaktır.

Doğal olarak, mevcut ideolojik birikimimizin daha derinlemesine özümsemesi demek, herşeyden önce onun tüm kadrolar tarafından sistematik bir yeniden incelenmesi demektir. Bu incelemeye hareketin ideolojik gelişme süreçlerinin adım adım izlenmesi biçiminde başlanabileceği gibi, temel konular üzerinden bir inceleme yöntemi de tercih edilebilir. Bu yeniden inceleme, önderliğin ve tek tek organların kolektif yönlendirmesiyle, fakat temelde her bir kadronun kişisel çabası olarak gerçekleşecektir.

Hareketimizin bugüne gelişme süreçlerimizden süzülüp gelen, bir dizi sınavdan geçen bir önderlik ekibi ve kadro birikimi var. Bu önderlik ekibi ile

kadro birikimi, ideolojik çizgimizin ve birikimimizin yanısıra, hareketimizin komünist kimliğinin güvencesi ve taşıyıcısıdır. Bugünkü örgütsel omurgamızı oluşturan bu güçler, partimizin de profesyonel çekirdeğini oluşturacaklardır. Siyasi polisin yakın dönemdeki tüm çabası bu omurgayı çökertmeye yöneliktir. Bu çabayı özel bir dikkatle boşa çıkarmak, partilşme sürecini somutladığımız bir evrede ayrı bir önem taşımaktadır. Zira siyasi polisin bu alandaki önemli bir başarısı partileşme sürecimizi ciddi biçimde zaafa uğratacaktır.

Hareketin sürekliliğini güvenceye almanın ötesinde, örgütsel cephe üzerinde önemle durulması gereken bir başka sorun var. Partileşmenin artık pratik bir süreç haline geldiği bir evrenin, grup ruhu tarzından parti ruhu ve tarzına geçişe özel bir önem vermek zorundayız. Kuşkusuz bu geçiş, normal olarak, inşa sürecinin tümünde oluşur. Eğer yılların çabası ve birikimi bizi bugün artık bir sınıf partisi olmanın eşiğine getirmiştir diyebiliyorsak, bunun kendisini en başta sözkonusu değişimde gösteriyor, hissettiriyor olması lazımdır ve bu böyledir de. Fakat buna rağmen, gelenin yerde sorunlara, görev ve sorumluluklara, "biz artık parti oluyorumuz!" gerçeğini gözetin, bunun uyarıcı ve düzeltici basıncını duyan ayrı bir ruh, bilinç ve tarzda yaklaşabilmek durumundayız. Yılları bulan parti öncesi grup yaşamının yarattığı etki ve alışkanlıkları özel bir çabayla yıkmalı, devrimci bir sınıfın öncü partisi olma konumunun gerektirdiği ruhu ve tarzı bilinçli bir çabayla her düzeyde egemen kılmalıdır.

Örgütümüz son bir kaç yıldır örgütsel çalışmasının asıl kapsamını sınıf çalışması eksnine oturtmuş durumda. Tüm dış basınçlara rağmen bu yönelimde gösterilen ısrar ve bu çaba içinde elde edilen somut kazanımlar, sınıf örgütü bilincini ve ruhunu besleyen uygun bir zemin oluşturmaktadır. Farklı kökenden gelen örgüt militanlarımız, tam da döneme ilişkin kadro politikalarımızda öngörüldüğü gibi, bu çalışma içinde pratik bir dönüşümü yaşamaktadırlar. Bu aynı çalışma sınıf içinde kadrolaşma politikamızda somutlanmakta, işçi kökenli militan ve kadrolarımızın sayısı günden güne artmaktadır.

Yine de, sınıf hareketiyle organik ilişkileri geliştirme ve sınıf hareketinin öne çıkardığı öncü öğeler üzerinden kadrolaşma, bugün parti inşa sürecimizin hala en zayıf kalan alanıdır. Bu zayıflığın nedenlerini doğru anlamak durumundayız. Bunda kendi zaaf ve yetersizliklerimizin elbette belirgin bir payı vardır. Fakat sorunu sadece bu çerçevede görmek, başarıyı salt önel müdahalenin düzeyi ve kapsamıyla ölçmek yanıltıcıdır. Sınıf hareketinin bugünkü somut durumu, yapısal zaafarla birleşen bugünkü gerilik ve durgunluk, gösterilen çabaların verimini bir hayli düşürmektedir. Sınırlı güç ve olanaklarımızı bir hayli zorladığımız halde, hızlı mesafe alamamızın gerisinde aynı zamanda bu etkenin de özel bir rolü vardır. Bu kuşkusuz çabamızın boşa gittiğini göstermiyor. Yürütülen çalışma hareketimizi sınıf kitlelerine gitgide daha çok hissettiriyor, onlar üzerinde belli etkiler, izler bırakıyor. Fakat bugün için bu henüz çok dar sınırların ötesinde bir somut kitle bağına ve desteğine dönüşemiyor. Siyasal polisin çalışma birikimini sık sık dağıtan ve kesintiye uğratan sistematik saldırılarının da kuşkusuz bunda önemli bir payı var.

Partiye büyümenin çeşitli sorunlarıyla birlikte üzerinde ayrıca duracağımız bu sorun hakkında şimdiden söylenmesi gereken şudur. Önemli olan, sınıf yönelimindeki ısrardır, önemli olan örgütün asıl gövdesiyle sınıf çalışması ekeninde konumlanmasıdır. Bu ısrar ve konum korunduğu sürece, partimizin proleter sınıf tabanına ve fabrika hücrelerinden oluşan bir örgütsel zemine oturması, böylece proleter sınıf bileşiminin de güvenceye alınması yalnızca bir zaman sorunu olacaktır. Unutmamak gerekir ki partinin kuruluş kongresi parti inşa sürecini yeni bir düzeyde devam ettirmeye de yalnızca yeni bir başlangıçtır.

EKİM

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN!

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır!

Sayı:155, 15 Ekim '96, Başyazı

Herşey parti için!

Mart 1995'de toplanan *Ekim 3. Genel Konferansı'nın* yayınladığı bildirisinin sonunda alışılmışın dışında iki sade slogan yer almaktadır, Bunlardan ilki burada başlığa çıkarılan slogandır: "Herşey parti için!"

"Parti yılı" olarak ilan edilmiş bir yılın hemen başında toplanan ve gündeminin odağında partileşme sürecinin sorunları bulunan bir örgüt konferansının böyle bir şiarı öne çıkarmasının kuşkusuz belirgin bir mantığı var. Fakat yine de, dünya komünist hareketinin tarihsel deneyimlerine özel bir ilgi göstermiş olan, bu çerçevede, "parti"yi fetişleştirmenin, onu kendi içinde amaçlaştırmının yarattığı sorunları ve sonuçları iyi bilen bir hareket için, bu sloganın ilk bakışta yadırgatıcı gibi görünen bir yanı da var.

Oysa hemen onu izleyen öteki slogan, bu ilk izlenimin yersizliğini açıkça gösteriyor: "Herşey devrim ve sosyalizmin ancak parti ile elde edilecek zafer için!" İki sloganın bütünlüğü herşeyi yerli yerine oturtuyor. İkisi birarada, araç ve amaç diyalektiği konusunda açık bir bilinci ve tutumu yansıtıyor.

Modern revizyonizmin ve popülizmin yarattığı ideolojik tahribat ve karışıklığın ışığında düşünülürse, herhangi bir abartmaya düşülmeksizin şu söylenebilir: Parti, sınıf ve devrim kavramları arasındaki bütünsel ilişkinin tarihsel ve toplumsal anlamını yerli yerine oturtmak, bugün marksist-leninist kimliğin en ayırtedici yönlerinden biridir. Kuşkusuz böyle bir iddia ilk bakışta şaşırtıcıdır. Zira Marksizm-Leninizm üzerine en basit el kitaplarında bile bu ilişki basit bir matematiksel işlem kadar açık konur ve herkes de bunu bilir. Fakat sorun bu değildir. Sorun soyut teorik kalıplara da marksist formüller değil, gerçek siyasal yaşam alanındadır. Temel marksist görüşlerin bir siyasal hareketin sorunları ele alırken ve somut siyasal görevlerini belirleyişinde kendini nasıl gösterdiğine ilişkindir. Teorik kavrayışın ve ideolojik kimliğin gerçek ölçüsü, bu "pratik" alandır. Ve buradan bakıldığında, en elementer marksist görüşlerin bile, kendisini marksist sınıfın küçük-burjuva akımların prizmasından geçerken büyük kırılmalara uğradığı açıkça görülür.

Türkiye'nin son 25 yıllık geleneksel devrimci akımlarının temel sorunlara bakışı bunun iyi bir örneğidir. Marksist dünya görüşüyle ilişkileri zaten duygusal olmaktan öteye gidemeyen tipik küçük-burjuva akımları bir yana koyalım. İçlerinden herşeye rağmen marksist-leninist dünya görüşüne belli bir yakınlığı olan ileri bir örnek üzerinden parti, sınıf ve devrim sorunlarının ortaya konuluşuna bakalım. Karşımızda yıllardır yinelenen ve bugün artık okurularımız için tanıdık olan iki temel formül var. Bunlardan ilki, "partiyi ve devrimi birlikte örgütlemek", öteki ise "işçi sınıfı ile öteki emekçi sınıf ve tabakaları birlikte örgütlemek" üzerinedir.

Her iki slogan da ilk bakışta çok masum görünürler. Oysa daha önce ayırtılara inen eleştirilerle de gösterildiği gibi, gerçek durum hiç de böyle değil. İlk formül parti sorununda geleneksel hareketin kendilindenciliğini ve ikinci formül sınıf dışı halkçı bir çalışma ve pratiğin mazur gösterilmesini yansıtır.

Neden devrimi örgütlemek için bir an önce partiyi örgütlemek değil de, "devrimi ve partiyi birlikte örgütlemek"! Amaç devrimi örgütlemekse eğer, bu stratejik amaç çerçevesinde öncelikle yapılması gereken, bir an önce partiyi örgütlemektir. Zira partinin kendisi, asıl amaç olan, devrimi örgütlemenin en temel tarihsel aracıdır. Partiyi örgütlemekte başarısız kalındığı sürece, devrimi örgütlemek iddiasının zaten hiçbir ciddiyeti kalmaz.

Aynı şekilde, daha parti bile olamamış, kendine işçi sınıfı içinde ayağını basacak bir yer bile bulamamış bir akım, sorunu buna rağmen "işçi sınıfını ve öteki emekçi sınıfları birlikte örgütlemek" olarak koyuyorsa, ve bunu tam da dikkati "öteki emekçi sınıflar" içindeki çalışmaya çekmek için yapıyorsa, sonuç sınıf dışı çalışma ve örgütlenmeden başka bir yere varamaz. Bu tür akımların tüm pratiğinin apaçık bir biçimde gösterdiği de zaten budur.

EKİM şahsında ideolojik ve örgütsel ifadesini bulan komünist hareket, ortaya çıkışını ve ideolojik

şekillenmesini marksist-leninist dünya görüşünün temel sorunlarında yaratılan bu tür çarpıklıkların eleştirisine borçludur. Ve marksist dünya görüşünde kilit bir yer tutan parti, sınıf ve devrim kavramlarının yerli yerine oturtulması, bunlar arasındaki ilişki ve bütünlüğün pratik sonuçlar yönünden doğru bir biçimde kavranması, bu eleştiride özel bir yer tutmuştur.

Ekim'in logosunda Marx tarafından kaleme alınan I. Enternasyonal Tüzüğü'nün temel bir belirlemesi yer almaktadır: "İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır!" *Ekim*'in bu tercihi, Türkiye devrimci hareketinin yakın tarihine Marksizm adına küçük-burjuva hakçı düşünce hâgemen oluşuyla birlikte anlaşılabilir. İşçi sınıfının soyut teorik şemalardaki ayrıcalıklı yerini pratikte de gözetmeye bir vurgu, bir çağrıdır bu. Belirtmeye gerek yokki, bu vurgunun, sınıfın tarihsel devrimci rolüne ilişkin olarak pratik politikada kuyrukçuluğa varacak bir kadercilikle en ufak bir ilgisi yoktur. Tersine, modern toplumun sınıf ilişkileri içinde işçi sınıfının tuttuğu kendine özgü yer soyut şemalarda değil, fakat pratik çalışmada ve politik mücadelede gözetin bu tutum, öte yandan, parti ve sınıf ile parti ve devrim ilişkilerini de bu kavrayışın organik bir parçası olarak doğru bir biçimde ele alır. Sınıfın devrimci siyasal mücadelede oynayabileceği nesnel rolü yerli yerine oturtan bir kavrayış, beraberinde bunun önel yönünün doğru kavranışını da getirir.

EKİM I. Genel Konferansı'nın "*Parti: Proletaryanın Devrimci Öncüsü*" başlıklı değerlendirmesinin şu giriş paragrafı, yalnızca komünist hareketin başından itibaren taşıdığı kavrayışın değil, fakat buna uygun olarak giriştiği somut pratik çabanın da öncelikli hedefini veriyor: "İşçi sınıfı devrimcileri olarak komünistler için devrimci sürecin bugünkü evresinde en acil görev Türkiye işçi sınıfının marksist-leninist temellere dayalı devrimci sınıf partisini yaratmaktır. Komünistler bu sorunu çözüme kavuşturmadan devrimci siyasal mücadelelerinde kalıcı nitelikte hiçbir temel adımı atmamaları umamazlar. Parti, sonraki adımların da güvencesi zorunlu bir ilk adımdır. Devrim ve iktidar mücadelesinin bugün kavranması gereken en önemli halkasıdır. Zira 'iktidar savaşımında proletaryanın örgütten başka silahı yoktur'. Tarihsel deneyimin ürünü bu temel düşünce, 20. yüzyılın bütün bir sonraki deneyimi tarafından ayrıca ve kesin bir biçimde doğrulanmıştır. Proletarya, nesnel tarihsel konumuyla çağdaş toplumun bu devrimci öncü sınıfı, bilinçli ve örgütlü öncüsü olarak partisine kavuşamadığı sürece, tarihsel amaçlarına başarıyla yürüyebilecek bir yana, bugünkü toplum içinde bağımsız bir siyasal sınıf konumu bile kazanamaz".

Burada "Herşey parti için!" sloganının somut anlamı açık bir biçimde ortaya konulmuştur. Parti kendi içinde bir amaç değil, sınıfın kendi tarihsel rolünün bilincine varmasında ve bunu başarıyla gerçekleştirilmesinde bir araçtır. Fakat tam da bu nedenle, o tarihsel önemde vazgeçilmez bir araçtır. Zira çağdaş devrimlerin tüm deneyimi, sınıfıyla ve kitlelerle birleşmeyi başarmış bir öncü parti olmaksızın, başarılı bir devrimci siyasal mücadelenin ve sonuçta devrimin zaferinin olanaksızlığını göstermiştir. İşçi sınıfının tarihsel devrimci amaçlarına başarıyla ulaşmasında öncü partiden başka aracı yoktur, tarih henüz bir başka araca tanıklık etmiş değildir.

Dolayısıyla, partinin önemine yapılan vurgu, bu aracın tarihsel rolüne yapılan vurgudan başka bir şey değildir. Ve yineleyelim ki bu önem, işçi sınıfının toplum içinde tuttuğu kendine özgü yerden ve bu çerçevede şekillenen tarihsel rolden ayrı düşünülemez. Sınıfına dayanmayan, sürekli olarak onun en iyi, en bilinçli ve savaştan unsurlarıyla saflarını beslemeyen bir parti, adına layık olamaz, rolünü doğru ve başarılı bir biçimde oynayamaz.

Herşey parti için! Komünistler bu çağrının teorik ve pratik anlamını daha derinlemesine özümsemelidirler. Ve parti olmanın eşiğine vardığımız şu aşamada, onun gereklerini de artık çok daha somut bir biçimde ele almalı ve başarıyla gerçekleştirmelidirler.

Konut ve Gecekondu Sorunu

Türk devletinin imar geleneği

Cumhuriyetin ilk döneminde Türk devletinin imar alanındaki yönelimi, işçi ve emekçilerin, yoksul köylülerin insanca yaşama ve sağlıklı barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzerine değil, burjuva diktatörlük rejimini yerleştirmek, sağlaştırmak politikası üzerine kuruldu. İmar alanında, öncelik, devletin egemenliğinin, burjuva sınıf hakimiyetinin, sömürü ve baskının aracı olacak yapıların inşasına ve yanısıra yönetici kesimin konut ihtiyacının karşılanmasına verilmiştir. Kürdistan'da ise isyanları bastırmaya ve sömürgeci rejimin ideolojik, politik, askeri dayanaklarını tesis etmeye yönelik bir imar politikası belirleyici olmuştur (Zorunlu göç ve iskan uygulamaları, devletin Kürdistan'daki görevlilerinin konut ihtiyaçlarının karşılanması, hükümet konaklarının, karakolların, mahkeme ve cezaevlerinin inşası, bölgenin yerleşim yapısına askeri ihtiyaçlar doğrultusunda müdahale edilmesi, kemalist burjuva ideolojinin, asimilasyonun ve devşirmenin aracı olarak ilkököl ve bölge yatılı okullarının inşası vb.)

1930'lu yıllarda başkent Ankara'da yapılan belli başlı yapılar bu dönemin imar politikasında neyin esas alındığını gösterir: Milli Savunma Bakanlığı (1930), Genel Kurmay Başkanlığı (1930), Cumhurbaşkanlığı Köşkü (1932), Ankara Orduevi (1933), Ankara Merkez Bankası (1933), İçişleri Bakanlığı (1934), Yargıtay Binası (1934), Emlak Bankası (1934), Ankara Harb Okulu (1935), Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi (1937), Türkiye Büyük Millet Meclisi (1938), İş Bankası, Türk Ocağı yapıları vb.

Rejimin karakteri kendini sadece imar politikalarında değil, mimari biçimlerde de yansıtmıştır. İtalya ve Almanya'da faşizmin güçlenmesiyle birlikte, Türk devleti yükselen faşist ideolojide kendi burjuva sömürgeci rejiminin ruhunu yeniden keşfetmiş ve her alanda olduğu gibi, imar alanındaki uygulamalarında da faşizmin mimari biçimleri uyarlanarak taklit edilmeye çalışılmıştır. 1934 yılında "İtalyan Faşist Sergisi"ne gönderilen bir Türk mimar düşüncelerini şöyle anlatıyor: "Sergiye gezenlerin tüyleri rahat değildir. Bu salon çarpmıştır, basık bir koridordan, bir kafatasının karanlık yollarından yürür gibi geçiyorsunuz. Dur diyen çıplak sert bir duvar, duruyorsunuz. Sağa dön diyen bir heykel. Dönüyorsunuz... İtalyan dahili mimarını, dekoratörünü, heykeltıraşını ve ressamını yalnız bu iman etmiş mimari kudret ve kıymetlerinde selamlarım... Türk inkılabının her satırı bir faşist inkılabı taşır. Bundan dolayı Türk mimarlığı arzı tutan ve aydınlatan bir hazineye sahiptir." Hiç kuşku yok ki, bu "mimarın" yukarıdaki duyguları ve emelleri, kemalist burjuva rejimin Kürdistan'da soykırımlar, katliamlar örgütlerken, inkarcı ve ırkçı tarih

teorileri geliştirirken, Takrir-i Sükun yasaları çıkartırken, işçi sınıfının örgütlenmelerini yasaklarken, komünistlerin kanını dökerken, muhalifleri katlederken ve zindanlara tıkarken duyduğu duyguların ve emellerin aynıdır.

Bu yılların, dünya ekonomisinin bunalım ve emperyalist savaş süreci içinde olduğu, bunların Türkiye'de derin bir ekonomik çalkantıya yol açtığı, kaynakların son derece kıt olduğu, işçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarının son derece kötü olduğu, her türlü muhalefet üzerinde baskı ve terörün yoğunlaştırıldığı bir dönem olduğu da düşünülürse, kemalist yönetimin sınıf niteliği ve imar politikasındaki tercihlerinin anlamı daha iyi görülür. Devlet terörünün, otoritesinin, baskısının simgesi ve aracı olarak tasarlanan yukarıdaki türden yapıların inşası Türkiye'nin o dönemdeki kıt kaynaklarının önemli bir bölümünü yutmak pahasına gerçekleştirilmiştir. Yanısıra, kemalist bürokrasinin ve gelişen sermaye sınıfının "batılı" sefahat ihtiyaçlarını karşılamaya dönük Opera, Heykel ve Güzel Sanatlar, Orduevi, Devlet Misafirhaneleri, Osmanlı Saraylarının yeniden düzenlenmesi, Devlet Çiftlikleri ve Parkları vb. inşası için büyük kaynaklar seferber edilmiştir. Aynı dönemde halkın sağlık, barınma, dinlenme vb. ihtiyaçlarını karşılamaya dönük hemen hiç bir ciddi adım atılmamıştır. Propagandası çok yapılan "Köy İmarı" faaliyeti, nüfusun % 80'nin köylerde yaşadığı ve yaklaşık 50.000 köyün bulunduğu dönemde Türkiye'sinde sadece 64 örnek köyün inşası ile sınırlı kalmış, göstermelik bir propaganda malzemesi işlevini görmüştür.

Kır ve kent yoksullarının, işçi ve emekçilerin barınma konut sorunları alanında bu dönemde hiç bir ciddi adım atılmamış, bu alanda Türk devletinin Osmanlı devletinden devraldığı enkaz olduğu gibi korunmuştur. 1950'li yıllara gelindiğinde, kırdaki ve kentteki emekçilerin çoğunluğu, içinde elektrikli, suyu, tuvaleti, mutfakı olmayan, 1 ve 2 odalı, çürümeye yüz tutmuş kerpiç ya da ahşap konutlarda 1 odada 3-4 nüfus olarak yaşamaya çalışıyordu.

Sermaye devleti ise işçi ve emekçilerin barınma sorununa yönelik olarak, kağıt üzerinde anayasaya maddeler koymayı ihmal etmiyordu. Ama bu yönde hiç bir ciddi adım atılmıyordu. Devlet, kendi üst düzey yöneticileri ve ordu, polis kurumlarının mensuplarını da buna dahil ederek, sadece egemen sınıfların barınma sorunlarını çözmek için çalışıyor, bu alanda da onların çıkarlarının koruyuculuğunu üstleniyordu. Çıkardığı yasalar, uyguladığı politikalar ile kentlerdeki özel mülkiyet, kâr, rant, spekülasyon mekanizmalarının işleyişini güvence altına almaya ve desteklemeye çalışıyordu.

Göç ve kentleşme

Kapitalist gelişme süreci doğası gereği kır ile kent arasında, tarım ile sanayi arasında ikincilerin lehine eşitsiz bir gelişme yaratır. Bu aynı zamanda bölgeler arası bir dengesiz gelişme olarak da kendini gösterir. Sermaye her zaman en kârlı olan alanlarda yoğunlaşır. Kapitalist ekonominin anarşik yapısı planlı bir gelişmeye, kır ile kent arasında ve bölgeler arasında dengeli bir gelişmeye aykırıdır. Bu durum, kapitalist gelişmeyle birlikte nüfusun genelde kırdan kente doğru, daha az gelişmiş bölgelerden daha gelişmiş bölgelere doğru göç etmesi, ve özelde de sermayenin yoğunlaştığı bir kaç büyük kente aşırı yığılması sonucunu doğurur. Ayrıca siyasi nedenler (TC örneğinde; Kürdistan üzerinde sömürgeci çıkarlar, kirli savaş, köylerin boşaltılması, zorunlu göç uygulamaları vb. olgular) bu süreci daha da derinleştirir. Dolayısıyla göç olgusu, kır yoksullarının kendi tercihlerinin bir ürünü değil, kapitalist gelişmenin zorunlu ve kaçınılmaz hale getirdiği bir sosyal olaydır. Kırdan iş ve geçim imkanlarının ortadan kalkmasının, yoksullaşma sonucu mülksüzleşmenin, makinalaşma sonucu işsiz kalmanın vb. bir sonucudur.

Mülksüzleşen ve işsiz kalan kır yoksulları iş bulmak ve daha iyi koşullarda yaşamak umudu ile kentlere gelirler. Ama kentlerde onları bekleyen insanca bir yaşam değil, kapitalist sömürü ve baskı düzeninin yarattığı ve beslediği yeni sorunlardır. Kentlerde onları bekleyen, işsizlik, iş güvencesinden yoksunluk, düşük ücretler, yoksulluk, sefalettir. Sağlıklı barınma koşullarına sahip olamamak da tüm bunların bir parçası, doğal bir uzantısıdır.

Kentlerde konut-barınma sorunu

Kırdan kente göç eden yoksul emekçilerin, bir talan alanı olan kapitalist konut ve arazi piyasası içinde barınma sorunlarını çözmeleri, "tapulu ve imarlı" bir konut satın almaları ya da kirasını karşılayabilmeleri mümkün değildir. Kent toprakları üzerinde kapitalist özel mülkiyet ve rant mekanizmasının varlığı, arsa spekülasyonuna zemin oluşturur. Kentte talebin yöneldiği arsalar belirli ellerde toplanır. İmar planları bunların çıkarları doğrultusunda şekillenir. İmara açılan sınırlı kent toprakları üzerindeki aşırı değer artışı, mülk sahiplerinin ve spekülasyoncuların cebini doldurur. İmarlı konut arsası fiyatları işçi ve emekçiler için erişilmez düzeylerde seyreder. Kapitalist sistemde konutun kar amacıyla üretilen bir meta olması, arsa sorunu ile birlikte düşünüldüğünde, imarlı ve ruhsatlı konutların fiyatlarını ve kiralalarını daha da yükseltir. Bu durumda işçi ve emekçi yığınlar kapitalist konut üreticileri için karlı bir pazar alanı dahi oluşturamaz. Büyük kaynaklar ayrılan konut üretimi hemen tamamen orta ve üst sınıfların barınma ve spekülasyon ihtiyaçlarını karşılamaya dönük olarak gerçekleştirilir. Bir yandan orta ve üst burjuva sınıflar için lüks konutlar üretilir, kaynaklar bunlar için israf edilerek kullanılır. Diğer yandan yoksul işçi ve emekçi yığınlar için insanca barınabilecekleri bir konut bulma imkanı ortadan kalkar. Yoksul emekçi yığınları kapitalist düzen tarafından kendi kaderleriyle başbaşa bırakılırlar.

Gecekondulaşma

Kırdan göç ettikten sonra düşük

gelirli ve geçici işler bulabilen yoksul emekçiler, yukarıda belirtilen koşullar nedeniyle, barınma sorunlarını kendi sınırlı maddi imkanlar çerçevesinde, kendi yöntem ve araçlarıyla çözmeye yöneldiler. Kentin yakın çevresindeki ve genellikle kapitalist devlet mülkiyeti altındaki boş araziler işgal edildi. Üzerine her türlü ucuz malzeme kullanılarak derme çatma baraka türü yapılar kondu.

Kuşkusuz gecekondu olgusu sadece Türkiye kapitalizmine özgü değildir. Bu, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında hızlanan bir kapitalist gelişme süreci içine girmiş tüm emperyalizme bağımlı ülkelerde yaşanan evrensel çapta bir olgudur. Yaklaşık olarak Türkiye ile aynı dönemde, Latin Amerika, Afrika ve Asya'nın sömürge ve yarı-sömürge bir çok ülkesinin kentlerinde de yoksul işçi ve emekçi yığınlar konutsuz kaldılar ve barınma sorununu gecekondulaşmayla gidermeye çalıştılar. Her ülkede büyüyen bir kaç kent merkezini çevreleyen alanlarda, bağımlı ve çarpık bir kapitalist gelişmenin, ağır bir sömürünün ve derin sınıf çelişkilerinin ifadesi olan bu tür sefalet yuvaları değişik biçimlerde ortaya çıktı.

1950 öncesi: Göçe ve gecekondu karşı polisye tedbirler

Kırdan kente göç ve gecekondu olgusu 1930 ve 40'lerde da mevcut olmakla birlikte, asıl kitlesel göç dalgası 1950'lerden sonra yaşandı. 1950'li yıllara kadar kentlerde sanayinin gelişimi cılızdı. Ekonomik yaşam durgundu. Kitlesel emek gücü ihtiyacı hemen hiç yoktu. İş bulma imkanları ise son derece sınırlıydı. Bu dönemde devlet zor kullanarak polisye tedbirlerle kırdan kente göçü engelleme ve gecekondu yıkma politikasını izledi. Kendilerini kentin gerçek sahibi olarak gören burjuva asalaklar kente gelen yoksul köylüleri; "hiçbir işe yaramıyorlar", "kentlilerin yaşam biçimi ve adaplarına ayak uyduramıyorlar", "kentin huzurunu bozuyorlar", "bedavadan kentlerin nimetlerinden faydalanıyorlar" biçiminde aşağılayıp reddediyorlardı.

1950 sonrası: Devlet gecekonduyu bir çözüm olarak görmeye başlıyor

1950'li yıllardan itibaren emperyalizmin yönlendirmesi sonucu ithal ikameci sanayinin gelişmeye başlamasıyla birlikte, kentlerde de belli bir işgücü ihtiyacı ortaya çıktı. Aynı yıllarda gene ABD güdümlü tarım politikaları da kırsal kesimdeki emekçilerin yoksulluk, işsizlik ve mülksüzleşme sürecini hızlandırdı. Büyük kentlerde iş bulma imkanlarının kısmen artmasıyla birlikte, kırsal kesimden ve geri kalmış bölgelerden bu merkezlere doğru kitlesel göç dalgaları yaşandı. İstanbul, Ankara, İzmir vb. büyük kentlerde gecekondu oturan nüfusun sayısı da aynı hızla arttı. Devlet bu dönemde göçü engellemeye ve gecekondu yıkıma çalışmak

Büyük Kentlerde Gecekondu (1983)

	Gecekonduya yaşayan (%)
ANKARA	72
İSTANBUL	55
İZMİR	45
ADANA	50
BURSA	30
SAMSUN	40
ERZURUM	40
DİYARBAKIR	30

şeklindeki eski politikasını terketti. Politika değişti ama arkasındaki sınıf çıkarları değişmeden kaldı.

Gecekondu, göç eden yoksul yığınların mevcut koşullarda kente barınmalarını sağlayabilecek tek imkandı. Kitlesel göç gelişen sanayi, ticaret ve hizmetler sektörünün ucuz işgücü ihtiyacını karşılıyordu. Aynı zamanda iç pazara dönük sanayinin tüketici pazarını da genişletiyordu. Kitlesel göç, hazırda işsiz bekleyen yedek işçi ordusu demekti. Bu, işçi sınıfı içindeki rekabeti artırıyor, burjuvazinin işçi sınıfına bir bütün olarak daha kötü çalışma ve yaşama koşullarını dayatmasının bir aracı ve olanağı oluyordu.

Gecekondu türü bir çözüm neden egemen sınıfların işine geldi?

İşçi ve emekçi yığınların barınma sorununu bu en ilkel biçimlerde ve en ucuz yoldan kendi başlarına "çözmeye" yönelmeleri, başka bakımlardan da sermaye sınıfı ve devletin işine geliyordu. Bu durumda emeğin yeniden üretim maliyeti düşüyor ve ücretlerin aşağı çekilebilmesine imkan sağlıyordu. Ayrıca bu tür bir "çözüm", sermaye sınıfını ve devletini işçi ve emekçilerin konut talebinin ve mücadelesinin basıncından kurtarıyordu. Böylece de, bunun için gerekli olan kaynakların da sermaye sınıfının ihtiyaçları için kullanılmasının önünü açıyordu. Gecekondu bölgeleri genellikle kent merkezinin uzağında, topografik bakımdan konut ve diğer imar türleri için yerleşime elverişsiz (heyelan alanları, dere yatakları, tepeler, çukurlar vb.) araziler üzerinde kurulduğundan, sermaye sınıfı ve

devleti, rant talanı sofrasında o gün için önemli bir kayıba uğramış da olmuyordu. Ama süreç içinde metropollerdeki aşırı büyüme, eski gecekondu alanlarının bir bölümünü kentin iç bölgeleri haline getirdi ve bu toprakların rant değeri arttı. Rant değeri arttıkça da buraları yağmalamak için sık sık yıkım girişimleri gündeme geldi.

Devletin konut ve gecekondu politikalarından örnekler

* 1946 yılında Emlak Bankası sözde, yoksulların konut sahibi olmasına yardımcı olmak amacı ile kuruldu. Emlak Bankası'nın gerçekte kimlere hizmet etmek için kurulduğu ise her bir dairesi 290 metrekareye varan lüks Ataköy ve Levent konutlarının üretimi ile simgeselleşti. Emlak Bankası tarafından üst sınıflara dönük lüks konut üretim hizmeti o günden bugüne değişmeden sürdü.

* 1950 yılında sigortalı işçilere konut kredisi verilmesi için yasal düzenlemeler yapıldı, ama bu kredilerden yararlanarak ev sahibi olanlar gene orta sınıf burjuvaları oldu.

* Aynı yıllarda devlet, burjuvaziye dönük lüks konut üretimini teşvik eden politikalar geliştirdi. Bu amaçla konut kooperatifleri desteklendi.

* 1961 anayasası, "Devlet, yoksul ya da dar gelirli ailelerin sağlık şartlarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirler alır" (madde 49), diyordu. Ama bu yönde hiçbir adım atılmadı. Yasalarda ise orta ve üst mülk sahibi sınıflar lehine değişiklikler yapıldı. Kiralar üzerinde denetim imkanı tanıyan yasa

maddesi, mülkiyet hakkının özünü zedelediği gerekçesi ile iptal edildi. İmara açılan arsaların % 25'ine kadının bedelsiz kamulaştırılmasına imkan tanıyan yasa maddesi de benzer gerekçelerle iptal edildi. Kamulaştırmada "piyasa" değerinin esas alınması ilkesi benimsendi. Böylece devlet, işçi ve emekçilerin barınma sorununu çözmelerinin önünde önemli bir engel olan rant talanını meşrulaştırarak, arsa ve konut spekülasyonunu teşvik etmeye yöneldi.

* Devlet, 1960 darbesinin sonrasında ordu mensuplarının konut sorununu çözmeyi acil olarak gündemine aldı. Yasalar çıkardı, kaynak ayırdı. Belediyeler eliyle çok ucuz ya da bedelsiz arsa tahsis etti. Kısa sürede ordu mensupları içinde önemli bir kesim konut sahibi yapıldı (Subayevleri, Subay lojmanları, daha sonraları ise OYAK sitelerinin inşası).

* Gecekondu fiilen kabul etmiş olan devlet, artık gecekondu nüfusunun büyük kentlerin yarısından fazlasını içinde barındırması gerçeği karşısında gecekonduya yönelik tutumunu resmen tanımlamak ihtiyacı duydu. 775 sayılı gecekondu yasası hazırlandı ve 1966 yılında yürürlüğe girdi. Bu yasadaki gecekondu tanımı devletin işçi ve emekçilerin konut-barınma sorununa nasıl yaklaştığının özlü bir ifadesi oldu: "İmar ve Yapı işlerini düzenleyen mevzuata ve genel hükümlere bağlı kalmaksızın kendine ait olmayan arazi ya da arsalar üzerinde, sahibinin rızası alınmadan yapılan izinsiz yapılar." (775 sayılı yasa). Gecekondu böyle tanımlanıyordu. Bu bakış açısına göre eğer toprak mülkiyeti ve tapu sorunu çözülüp bu yapıların imar mevzuatına uygunluğu sağlanırsa gecekondu sorunu çözülmüş olacaktır.

Devlet gecekondu sorununa tam bir kapitalist tüccar mantığıyla yaklaştı. Kentlerde yaşayan işçi ve emekçilerin sağlıklı koşullarda insanca barınma imkanlarına kavuşması değil, onun sorunu. Onun sorunu, özel mülkiyet, kâr, rant, spekülasyon mekanizmasının işleyişini güvence altına almaktı. Ona göre asıl sorun, gecekondu barınma koşulları açısından sağlıksızlığı değil, fakat bu yapıların kapitalist özel mülkiyet ve imar hukukuna aykırı olan yönleriydi.

Gecekondu yasası, "islah", "tasfiye" ve "önleme" başlıkları altında, devletin gecekonduya karşı havuç (af) ve sopa (yıkım) politikasını işine geldiği gibi uygulamasının önünü açtı. Devlet böylece bir yandan gecekondu bir "çözüm" olarak kabul etmiş oldu. Öte yandan ise, rant değeri yükselen bölgelerdeki gecekondu "islah edilemez" gerekçesiyle yıkıp, buraları kapitalistlerin yağmasına açma imkanına kavuştu. Yasadaki yoruma açık boşluklar, belediye yönetimlerinin önüne parti yandaşlarına ayrıcalık sağlamak, sepkülatörlerin ve müteahhitlerin hizmetini görmek için geniş bir hareket alanı açtı. Yasada ayrıca, "Kamu kesimleri elindeki arsaların belediyeler aracılığıyla

konut yapımına ayrılması, Emlak Bankası'nda bir fon kurularak yeni sosyal konut birimlerinin yapılması, ıslah olacak gecekonduların tamamlanması, gecekondularını ıslah edecek kredi verilmesi." vb. demagojik vaatler de ihmal edilmedi.

* Devlet orta sınıfların konut sorununa da el attı. Orta sınıfların konut sahibi olabilmesini kolaylaştırmak için, kat mülkiyeti uygulaması yasallaştırıldı.

* 70'li yıllarda SSK aracılığıyla toplu konut üretimi politikası gündeme geldi. Bu kredileri alanların kuruma bağlı toplam sigortalı çalışanlar içindeki oranı % 3-4 arasında değişti. Demek oluyor ki, sigortalı işçilerin % 96-97'si bu kredilerden hiç bir biçimde yararlanamadı. Kredi alan işçilerin içinde borç taksitlerini ödeyerek konut sahibi olabilenlerin sayısı daha da azdı. Dahası var. Özel sektörde çalışan çeşitli üst düzey yöneticiler de (SSK kapsamında) bu kredilerden yararlandılar. Dolayısıyla bu krediler sonuçta sendika ağlarının, orta ve üst sınıf mensuplarının spekülatif amaçlı ikinci, üçüncü lüks konutlara sahip olmasına yaradı. Bunların fonları, kredi teşvikleri ise, bizzat işçi ve emekçi yığınlarından kesilen zorunlu tasarruf primleri ve vergiler ile karşılanmıştır.

Düzen partileri ve gecekondular

Düzen partileri gecekondularda oturan ve gitgide büyük metropollerin yarısından çoğunu oluşturan yoksul nüfusu oy deposu olarak gördüler. Seçim öncesi yıkım tehditleri ve af yemleri ile bu kesimlerin oyları düzen partileri tarafından avlanmaya çalışıldı. Seçim sonrasında, gecekondulara tapu, elektrik, yol, su, kanalizasyon, otobüs vb. "hizmetler" götürülürken, kendi partilerini destekleyip desteklememesi temel kıstas olarak alındı. Gecekonduların bölgeleri, bu partilerle işbirliği içinde çalışan spekülasyoncular için de bir kazanç alanı oldu.

1970'li yıllarda belediye altyapı hizmetleri en alt düzeyde olmak kaydıyla gecekondular mahallelerine götürüldü. Bu tabii ki, ne yalnızca düzen partilerinin çıkar hesaplarının bir sonucu, ne de "sosyal devlet" icraatlarının... Buralarda yaşayan kesimlerin sınıfsal bilinçlenme, örgütlenme ve mücadele süreçlerindeki gelişmenin yarattığı basıncın dolaysız bir ürünü olarak gerçekleşti bu kazanımlar. Ama, gerek işçi ve emekçilerin sağlıklı bir konut ve çevre koşullarında insanca barınma ve yaşama ihtiyaçları açısından bakıldığında, gerekse asalak burjuvaların yaşadıkları lüks konut ve çevre koşulları ile devletin buralara sağladığı kaynak, alt yapı ve diğer hizmetlerle karşılaştırıldığında, bu kazanımlar birer kırıntı olmanın ötesine gidemedi.

Gecekondularda oturanlar rantıye asalakları haline mi geldi?

1960'li ve 70'li yıllarda gecekondulaşma olgusu da kendi içinde değişimler gösterdi. Kentlerde bir "gecekondular piyasası" şekillendi.

Gecekondulaşmaya açılacak araziler belirli kişiler tarafından önceden satın alınıp hisseli parselasyon yolu ile satışa çıkarıldı. Arazi işgalleri, yerini genellikle gecekondular mafyasından ya da özel arazi sahibinden toprağın ya da konutun satın alınmasına bıraktı.

Bu değişim konuyla ilgilenen demokrat aydınlar-akademisyenler tarafından genelde olumsuz bir süreç olarak değerlendirildi. Artık gecekonduların, mülk sahibi olmanın, bireyciliğin, kapitalist tüketim ilişkileri ile içli dışlı olmanın, küçük çaplı spekülasyonlara girişmenin, rant soygunundan pay almanın, sınıf atlamanın ve sonuçta düzene bağlanmanın bir aracına dönüştüğü, düzen dışı dinamiklerini yitirdiği vb. tezler öne sürüldü. Bu bakış, bir avuç gecekondulara evsahibi ya da kiracı olarak yaşayan yoksul yığınları birbiriyle aynı görmeye varan bir kafa karışıklığının ürünüydü. Ayrıca, gecekondularda yaşayanların düzen karşısındaki durumu, onların sınıf niteliklerinden hareketle kavranmıyor, tersine küçük bir mülk sahibi olmalarından hareketle sınıf niteliklerinin ve düzenle ilişkilerinin değişebildiği iddia edilebiliyordu. Gecekondularda yaşayan ve gecekonduların sahibi olan kesimlerin gerici, tutucu siyasal eğilimleri ve bunun sözde "mülk sahibi olarak sınıf atlama" süreci ile bağları üzerine teoriler geliştirildi. Burjuva ideologlar da 1980 sonrasında "kapitalist gelişmenin" işçi ve emekçi kesimlerin refahını nasıl arttırdığını (!) ispatlamak için, gecekondularda artan "beyaz eşya" tüketiminin istatistiklerini örnek gösterdiler. Gecekondularda TV, buzdolabı, çamaşır makinası sayısındaki artış, "işçi sınıfının zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi yoktur!" tezini boşa çıkartıyordu! Devrimciler "eski kafayla" halkı "kurtarmaya" çalışıyorlardı, ama halk kapitalist yoldan ilerleyerek çoktan kendi kendini kurtarmıştı! Gecekondular bunun en somut örneği idi!

Özellikle Özal döneminde belirgin bir şekilde öne çıkan bir diğer uygulama da, kapsamlı gecekondular affı, tapu satışı ve imar hakkı yoluyla bu topraklardaki rantın bir bölümünün gecekondulara verilmesi, gecekondular mahallelerinde zenginlerin yaratılması, inşaat sektörünün ve iç pazarın canlandırılması, tüketimin teşvik

edilmesi ve düzenin bu kesimler içinde kendisine siyasal taban ve dayanak oluşturması politikasıydı. Bu politikanın kısa vadeli etkilerinin ötesinde, gecekondularda yaşayan emekçi halkı oyalamak, yatıştırmak, düzene bağlamak açısından hiçbir işlev taşımadığı daha sonraları çıplak biçimde açığa çıkmıştır. Kentlerdeki gecekondular bölgelerinde ANAP'ın "tapulu" kaleleri birer birer düşmüştür. Yarın RP'nin başına gelecek olan da budur.

Gecekondular bölgelerinde "sınıf atlayarak" düzene bütünleşenler küçük bir azınlıktır. Bunlar, gecekondular nüfusunun küçük-burjuva kesimleri içinden çıktılar. Geçmişte ticaret, emlakçılık, müteahhlik, küçük işletmecilik ve yanısıra düzen partizanlığı vb. işlerle uğraşmışlardı. İçlerinden işlerini büyütüp "köşeyi dönmeyi" başaranlar, ya gecekondular alanları dışındaki burjuva semtlere transfer oldular ya da gecekondular semti içindeki daha ayrıcalıklı bölgelere. Kent genelinde olduğu gibi, gecekondular semtlerinin kendi içinde de sınıfsal ayrımlar şekillendi. Üç-beş katlı "gecekondular" apartmanlara sahip olan, gecekondular ve arazisinin alım satımını yapan, düzen partileri ve belediyelerle içli dışlı olan "gecekondular simsarlarının" işçilik ve emekçilikle hiçbir alakaları yoktur.

Gecekondularda yaşayan nüfusun çoğunluğunu oluşturan işçi ve emekçi yığınlar ise, tapu sahibi olsunar ya da olmasınlar, sağlıklı koşullarda insanca barınma sorunlarını çözmüş değildirler. Gecekondular bölgeleri bugün de işsizlik, açlık, sefalet ve hastalık yuvalarıdır. Bir gecekondunun tapusuna sahip olmak bile işçi ve emekçileri yukardaki sorunlardan muaf tutmamakta, kendisi ve ailesi için hiçbir gelecek güvencesi oluşturmamaktadır. Tapunun, imar hakkının getirdiği küçük rant payları ise gecekondular sahibi emekçinin yanında kar kalmamakta, sermaye sınıfının saldırıları karşısında kısa sürede buharlaşıp gitmektedir.

Gazi, Ümraniye, Alibeyköy, Okmeydanı vb. gecekondular semtlerinde gelişen devrimci kitle eylemleri yukardaki çarpık teorilerin olduğu kadar düzenin gerici hesaplarının da iflasının belgesi olmuştur. Gazi direnişine katılanların yüzde kaçının ev sahibi yüzde kaçının kiracı olduğu, rant artışından yüzde kaç pay aldıkları üzerine istatistik tutmak bizim işimiz değildir. Dün "Gecekondular halkı kapitalizmin nimetlerinin tadına varmıştır, mülküne kavuşmuş ve düzenle bütünleşmiştir." diye nutuk atanlar, bugün "varoşlarda gelişen isyanı nasıl bastırırız, buradaki devrimci ateşi nasıl söndürürüz?" telaşına düşmüşlerdir. Ama korkunun ecele faydası yoktur. Yeter ki işçi sınıfının, diğer emekçi katmanların da mücadelesine yol gösterecek, geride duranları ayağa kaldıracak devrimci önderliğinin yaratılması görevini yerine getirelim. Bugün içindeki öfke birikimi patlamaya hazır sefalet yuvaları olan gecekondular semtleri, hiç kuşku yok ki yarın, işçi sınıfının başını çekeceği devrimci bir başkaldırının önemli üsleri ve mevzileri haline dönüşeceklerdir.

Eksen Yayıncılık Kitapları

1. **Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm** (TDPK Eleştirisi)
2. **Baskı** 225 000 TL.
3. **Modern Revizyonizmin Çöküşü** (SB ve D. Avrupa Üzerine) (Tükendi) 450 000 TL.
4. **Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı** .. 125 000 TL.
5. **Devrimci Harekette Reformist Eğilim** 300 000 TL.
6. **Teori ve Program Sorunları** 400 000 TL.
7. **Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu** (Tük.) .. 150 000 TL.
8. **Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi**..... 350 000 TL.
9. **Bir Gün Bile Yaşamak, (Tük.)** (Roman: O. İyiler)..... 950 000 TL.
10. **EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar**..... 430 000 TL.
11. **ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tük.)**..... 500 000 TL.
12. **ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi** .. 500 000 TL.
13. **Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi** (Tük.) . 250 000 TL.
14. **İç Yazışmalar/İç Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık** 300 000 TL.
15. **EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler)** (Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları) 450 000 TL.
16. **Kürt Ulusal Sorunu Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler (Tük.)**..... 430 000 TL.
17. **Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kapanlar ve Kapılanlar**..... 340 000 TL.
18. **Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Bas.** . 400 000 TL.
19. **Gebze Direnişinin Ardından** 125 000 TL.
20. **20 Temmuz Dersleri** . 125 000 TL.
21. **Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı** 125 000 TL.
22. **"İş-ekmek-örgürlük" sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Bas.** . 150 000 TL.
23. **EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler**..... 450 000 TL.
24. **Küçük Burjuva Popülist ve Proleter Sosyalizmi** (Z.Ekrem'e Cevap) 340 000 TL.
25. **EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar)** 560 000 TL.
26. **Demokratizmi Savunmanın Sınırları** 140 000 TL.

Konut Sorunu F. Engels

SOL
YAYINLARI

EKİM 3. Genel Konferansı

Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler

EKSEN YAYINCILIK

Kontra devletin kontra çeteleri işbaşında...

İşte Özel Tim! İşte "Münferit Olaylar" Listesi!

Son dönemde devletin kirli işlerini yürüten bazı çeteler açığa çıkmıştı. Üst düzey emniyet yetkililerinin, özel tim elemanlarının ve ordu mensuplarının cirit attığı bu kontra-gerilla organizasyonlarının neden olduğu olaylar devletin başını ağrıtmaya başlamıştır. Sermaye sözcüleri ve medya, sözkonusu olayların yürütücüsünün bizzat devlet ve onun çelik çekirdeği MGK olduğunu gizleme kaygısındadır. Yargısız infazlar, katliamlar, kaybetmeler ve kirli savaşın uzantısı terör uygulamaları özel timin sebep olduğu "münferit olaylar" olarak ele alınmaktadır. Faşist sermaye devleti sistemli kontr-gerilla faaliyetlerini, özel timin manevi ve maddi sorunlarından, eğitimsizliğinden vb. kaynaklanan, hoş görülebilir basit hataları olarak sunmaktadır. Oysa bakan gözler için gerçekler çıplaktır! Kontra gerilla devletin kontra çeteleri işbaşındadır!

İşte özel timin son üç aydaki onlarca kontra faaliyetlerinden, "münferit olaylar" olarak basına yansıyabilenlerin listesi:

6 Temmuz:

Tokat-Almus ilçesinde iki köy (Kapıcı-Karadere), uzun namlulu silahlarla tarandı. Özel tim "dur" ihtarına uymayan Durmuş Karahanı öldürdü.

12 Temmuz:

Batman İpragaz mahallesinde bir eve baskın düzenleyen polis ve özel tim üç kişiyi öldürdü. 5 çocuğun bulunduğu eve bomba atarak giren özel tim ve polis ölenlerin PKK'li olduğunu iddia etti.

21 Temmuz:

Kartal'da bir özel tim mensubu, yüksek sesle müzik dinleyen 4 genci ayaklarından vurdu.

25 Temmuz:

Diyarbakır-Hazro'da üç köy ekinleriyle yakıldı. Onlarca kişi gözaltına alınıp işkence gördü. 15 kişi sürüldü ve baskılar sürüyor.

8 Ağustos:

Adana Küçükdikili'de özel tim ve Terörle Mücadele Şubesi ekiplerinin düzenlediği operasyonda ikisi çocuk 5 kişi öldürüldü.

15 Ağustos:

Tunceli-Karakoç köyü-Cerme Deresi mezrasında gerçekleşen operasyonda 3 kişi öldürüldü. Bunlardan Mazlum Mansuroğlu'nun PKK mensubu olmadığı, silahsız ve evde komşularıyla birlikteyken özel tim

Çeteler Kimlerden Oluşuyor?

Yüksekova Çetesi:

1 Özel Harekat Timi Şefi (Talat Demircioğlu), 4 Özel Harekat Timi elemanı (Hakkari Emniyet Müdürlüğü Özel Harekat Şubesi), 10 korucu (1'i korucu şefi-Oramar Korucu Kampı'na bağlı), 1 itirafçı (Jandarma güçleriyle işbirliği halinde)

Çeteye bağlantısı olduğu bilinen ama kanıtlanamayanlar:

Eski Adalet Bakanı ve yeni İçişleri Bakanı Mehmet Ağar, OHAL Valisi Ünal Erkan, Bursa Valisi Orhan Taşanlar, Milletvekili Selim Ensarioğlu, M. Emin Yurdakul-Çetenin şefi olarak biliniyor (Yüksekova Jandarma Tabur eski Komutanı), Hakkari Tugay Kurmay eski Başkanı, MHP Yüksekova ilç başkanı ve beş akrabası.

Söylemezler Çetesi:

Mehmet Sena Söylemez (eski subay), Fevzi Şahin, Can Köksal, Çerkez Gebeoğlu, Şevki Anlar, Mehmet Şükrü Ergin, Metin Savcı, Fehmi Uzal, Halim Apaydın (Başkomiser), Oktay Sağlam (Astsubay), Muhsin Çayan (Astsubay), Numan Akman (Astsubay), Süleyman Şahin, Serdar Doğan, Abdullah Alaca, Mustafa Söylemez (Eski komiser), M.Sadık Bakır (Asteğmen), Nazif Yavuz (Bilgi İşlem Dairesi Komiser Yard.), Cevdet Koçak (Astsubay), Kamil Türk (Astsubay)

Çetelerle bağlantıları nedeniyle hakkında dava açılan ve görevden alınan emniyet bürokratları:

Ersin Yılmaz (Personelden sorumlu Emniyet Genel Müdür Yardımcısı), Kerem Durmaz (Taktikten sorumlu Emniyet Genel Müdür Yardımcısı), Erol Kaynak (Asayiş Daire Başkanı), M.Ali Selçuk (Koruma Daire Başkanı), Orhan Uzeller (Bilgi İşlem Daire Başkanı), Ömer Cengiz (Trafik Daire Başkanı), Tugay Turan (Personel Daire Başkanı)

tarafından infaz edildiği ve diğer iki kişiyle birlikte silahlı çatışmaya girniş gibi gösterildiği saptanmıştır.

14 Ağustos:

Mardin-Dargeçit ilçesinde özel tim ve jandarmaların gözaltına aldığı Şemsettin Gezici ve Ahmet Ay evlerinde kurşuna dizildiler.

16 Ağustos:

Diyarbakır Bağlar Senti-Kaynaratepe mahallesinde gözaltına alınan iki kişiden biri evde, diğeri ise (Naci Kartay) bina önünde özel tim elemanları tarafından kurşuna dizildi.

18 Ağustos:

İğdir'da bir kişi özel tim tarafından kuşuna dizildi.

17 Eylül:

Dersim-Cumhuriyet mahallesi Kursipi yolunda bulunan evler, özel tim tarafından tarandı. Evlerin camları kırıldı, bazı evler oturulamayacak duruma geldi.

24 Eylül:

Diyarbakır E Tipi Cezaevinde özel tim, jandarma ve itirafçıların saldırısı sonucu 11 kişi katledildi. Ölenlerin hepsinin kafalarında darp sonucu kafatası çökmesi, vücutlarında ağır darp izlerine rastlandı.

25 Eylül:

Dersim'de Cumhuriyet, Gazik, Seyenk mahallelerinde PKK'lilerle devlet güçleri arasında çıkan çatışmaların ardından çevredeki evlere özel tim ve askerlerce ateş açıldı. Sokaklarda yer yer bombalar patladı.

29 Eylül:

Adana'da seyyar satıcılık yapan Mehmet İrat, 5 özel tim elemanı tarafından dövülüp dipçiklenerek ağır yaralandı. İrat daha sonra gözaltına alındı.

2 Ekim:

"Üniformalı Çete Meclis'te". CHP Sivas Milletvekili Mahmut Işık, İçişleri ve Milli Savunma Bakanı'na soru önergesi verdi. (Tuğgeneral Bahtiyar Aydın, Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis ve Abdullah Canan cinayetleri, Necip Baskın'ın kaçırılması, organ kaçakçılığı ve 20'ye yakın faili meçhul cinayete adı karışan özel tim korucu çetesi.) Genelkurmay yetkilileri bu 3 CHP milletvekili hakkında suç duyurusunda bulundu.

5 Ekim:

"Emeğin Öz Savunması" kampanyasında özel time hakaret edildiği gerekçesiyle dava açıldı.

İsa Kısa... Kısa Kısa... Kısa Kısa... Kısa

Metin Göktepe Davası'ndan İzlenimler:

Ümraniye cezaevinde katledilen iki DHKP/C tutsağının cenaze törenini izlemek için gittiği Alibeyköy'de gözaltına alınan ve Eyüp kapalı spor salonunda polis tarafından dövülerek katledilen Evrensel Gazetesi Muhabiri Metin Göktepe'nin öldürülmesi davasının ilk duruşması 283 gün sonra Aydın Ağır Ceza Mahkemesinde yapıldı.

Dava güvenlik gerekçesiyle Aydın'a alındı. Ancak sanık durumunda olan 48 polis davaya katılmadılar. Polisin yargılandığı bu tür davalarda hep böyle olur. Sanık polisler davalara katılmayarak kamuoyu tepkisinden uzaklaştırılırlar. Daha sonra savcılığın talimatıyla amirleri tarafından ifadeleri alınır. Davanın başından sonuna kadar savcının tavrı netti: Aleyhlerinde tanıklar ve kendi kısmi ifadeleri olmasına rağmen, ne olursa olsun katillerin tutuklanmamasını sağlamak.

Devlet bu davaya çok önem veriyor. Aydın'da bu dava için bütün izinler kaldırılmış, bütün sokaklar tutulmuştu. Bu davaya yoğun bir katılım bekliyorlardı. Ancak davaya kamuoyunun anlamlı bir ilgisi olmasına rağmen, katılım beklenilenin altında gerçekleşti. Böyle bir davada polisin daha "ılımlı" davranması, ortalıkta fazla görünmemeye çalışması beklenir. Ama gerek mahkemede, gerekse mahkeme sonrasında polisin kışkırtıcı bir tutumu vardı. Oldukça cüretliydi. Herkesi tek tek kameraya alıyor ve tehditler savuruyordu.

Polis bunun siyasi bir dava olduğunun çok iyi bilincindeydi. Hazırlıklarını buna göre yapmıştı. Ama aynı bilinci Evrensel Gazetesi ve Emek Partisi avukatlarında görmek mümkün değildi. Olayın siyasi boyutu ele alınıp devlet terörü teşhiri yapmak yerine teknik ayrıntıları yeterli buldular. Davayı izleyen otobüs şoförünün izlenimlerinin sorunu anlatmakta yeterli olacağını düşünüyorum: "Onların 4 avukatının (savunma avukatları) sesi sizin 50 avukatınızdan daha çok çıkıyordu."

Mahkemelerde polis davalara giremez, mahkemeye alınmaz. Salonda onlarca polis vardı. Avukatlara yaptığımız tüm uyarılara rağmen, polisleri dışarı çıkartmak için hiç bir teşebbüste bulunmadılar. Sanıkların, katillerin polisler olduğu bir davada buna göz yumulması bana göre en büyük basiretsizlikti. Aslında mahkeme heyeti duruşmanın çok çetin geçeceğine inanıyordu. Davanın kamuoyundaki etkisinden dolayı üzerlerinde büyük bir baskı vardı. Bu tür davalarda yazışmalar uzun sürdüğü için mahkemeler en az iki ay sonrasına atılır. Ancak mahkeme heyeti kamuoyu baskısının etkisiyle ileri tarihteki duruşmayı 40 gün sonraya attı.

Metin Göktepe Davası tanığı
bir Kızıl Bayrak okuru

Almanya'yı sarsan eylem günü

Fransa ve Almanya'da işçi ve emekçi eylemleri büyüyor!

17 Ekim günü Fransa'da yaşanan güçlü memur eyleminin ardından 24 Eylül günü Almanya'da daha ciddi ölçekte bir emekçi eylemine tanık olundu.

Fransa'nın belli başlı kentlerinde sayıları yüzbinleri aşan memurların eylemi hükümetin ekonomi politikasını teşhir eden bir uyarı grevi mahiyetindeydi. Eylemcilerin talepleri işten atılmaya karşı direnme, yeni iş kadrolarının açılmasını talep etme, ücret zammı isteme ve kamu sektörüne saldırıları teşhir etme gibi konular etrafında yoğunlaşmaktaydı. İktidar çevrelerinin tabiriyle Fransa'ya bir "kara Perşembe" yaşatan eylem sadece memurlarla sınırlı kalmadı. Diğer sektörlerden emekçilerin yanısıra doktorlar gibi serbest meslek sahipleri ve ardından emekliler de seslerini duyurmaya başladılar.

Almanya'da ise IG Metal'in çağrısıyla gerçekleştirilen eylem Fransa'daki gibi objektif olarak bir uyarı niteliğine sahip olmasına karşın, sabit tarihsel olguları çağırıştıran somut ve tekil bir talep etrafında ifadesini bulmaktaydı. Şöyle ki, 24 Ekim 1956 yılında Schleswig-Holstein eyaletinde maden işçileri bu ülke tarihinin en uzun grevini başlatmış, 114 gün direndikten sonra taleplerini sermaye düzenine tamamen kabul ettirmişlerdi. Söz konusu talep hastalık sigortası ödeneklerinin net maaşın %50'sinden %90'ına yükseltimesiydi. Sonradan, 1969 yılında bu kazanım pekiştirilerek ödenek oranı net maaşın % 100'üne çıkartıldı. Böylece Almanya'da bir emekçinin hasta olması durumunda Sosyal Sigortalar Kurumu 6 ay boyunca onun net maaşının tamamını karşılıyor.

Kırk yıl aradan sonra tekeli Alman burjuvazisi emperyalistler arası rekabette, sözümona üretimin maliyetini düşürmek ve dolayısıyla daha da yetkin olmak için bu kazanımı gasp etmeye karar vermiş bulunuyor. Toplu iş sözleşmeleri bu ödeneği % 100 olarak öngörürlerken Federal Parlamento Bundestag 1 Ekim'den itibaren yürürlüğe girmesi kaydı ile bu oranı % 80 düşüren bir yasa çıkardı. Bu yasaya can simidi gibi sarılan Daimler-Benz, Siemens gibi tekeller hemen uygulamaya başladılar. Ancak, emekçilerden gelen sert tepkiler, (iş yavaşlatma, mesai yapmayı reddetme vb.) bir kaç günde Daimler-Benz'e 220 milyon Mark'a mal olunca işverenin hevesi kursağında kaldı ve geri adım atıldı. Sermaye düzeni kısa süre önce attığı geri adımı bugün bir sığrama tahtasına dönüştürerek saldırılarına yeni boyutlar eklemeyi hedeflemektedir.

Başka bir ifadeyle gerek Almanya'da gerekse Fransa'da yaşanan son eylemler bir bakıma ormanı gölgeleyen birer ağaç niteliğine sahiptirler. Bu eylemlerde sadece emekçi kitlelerin alanlarda somut olarak ifade ettikleri talepleri değil, işçi sınıfı ve tüm emekçi katmanları tedirgin eden, gelecekte kuşkuyla bakmaya zorlayan, ama henüz bilinçe çıkarılıp somut ifadesini bulamayan kaygı, beklenti, özlem ve istemlerin altını çizmek gerekir.

Zira, özellikle Almanya'da sermaye düzeninin emekçilere karşı sürdürdüğü saldırı kampanyası, birer savaş alanına dönüştürülmüş, tefferruatlı bir toplumsal yıkımın gerçekleştirildiği diğer Avrupa ülkelerine göre henüz ilk dönemini yaşıyor. Alman emekçileri henüz işin başlangıcında olduklarının, kendilerini zor günlerin, çetin mücadelelerin beklediğinin kaba taslak bilincindedirler. Çünkü, kapsamlı sansür, örgütlü dezenformasyona rağmen örneğin komşu ülkeleri Fransa'da, özellikle özel sektörde önemli ölçüde sonuçlandırılmış yıkımdan haberdardır ve aynı akibetin kendilerini de beklediğini biliyorlar. Bu nedenle 24 Ekim eylemi vesilesiyle dışa vurulan öfke sadece hastalık sigortası sistemine karşı tezgahlanan saldırıya karşı değil, sırasını bekleyen sayısız benzer uygulamaya bir ön tepkidir.

Fransa'daki memur eylemi için de aynı şeyler geçerlidir. Nasıl ki Alman emekçileri Fransız yoldaşlarının ve daha başkalarının durumuna düşmemek için telaşlanıyor ve güçlü bir biçimde daha vakit varken harekete geçiyorlarsa, Fransız memurlar da kendi ülkelerinde özel sektöre uygulanmış olan ve bugün sonuçları bilinen gerçekleri hesaba katmaktadırlar.

Almanya ve Fransa'nın yanısıra birçok başka Avrupa ülkesinde, bugünlerde, aynı ölçekte olmasalar da sık sık rastlanan emekçi eylem ve direnişlerine tanık olunmaktadır. Ortak nedenlere dayanan ve aynı amaçları hedefleyen bu kitle hareketliliğinde oldukça kaba bir biçimde göze çarpan bir dağınıklık ve koordinesizlik sözkonusudur. Sözde sendikaların önderlik ettiği, aslında ise kendilerine rağmen kabaran bu dalgaya, Avrupa düzeyinde bir boyut kazandırmak, aynı zaman dilimine tekabül ettirmek hatırlarına bile gelmemektedir.

Dahası Fransa örneğinde olduğu gibi farklı sendikalar kasten farklı günlerde eylem çağrılarında bulunarak emekçilerin gücünü aleni bir biçimde bölmektedirler. Böylece, burjuvazinin sınıf içindeki beşinci kolu rolünü hiçbir an ihmal etmeyen sendikal bürokrasisi emekçi eylemlerinin etkisinden çok kendilerinin sınıf üzerindeki hegemonyalarının düzeyini bölmeye öncelik tanımakta, sonuçta sınıf eyleminin ileriyi doğru bir sığrama kaydetmesini engellemektedir.

IG-Metal (Birleşik Metal) sendikasının tavizi sonucunda öne alınan TİS görüşmelerinde bir anlaşmaya varılmayınca 24 Ekim Almanya'yı sarsan bir eylem günü olarak yaşandı. Demir-Çelik, Metal ve Elektronik işkollarına bağlı 400.000 işçi (yer yer öğrenci ve kamu çalışanlarının da desteği ile) hükümetin tasarruf paketini ve TİS'lerin ihlalini/budanmasını protesto etti. Güney-Batı Almanya ve Ruhr havzası başı çekmek üzere, ülke genelinde yüzü aşkın işletmede şalterler indirildi, yürüyüşler, mitingler, fabrika ve sokak işgalleri yaşandı. Öne çıkartılan talep, tasarruf paketi çerçevesinde yasallaştırılan hastalık durumunda %20'lik ücret kısıtlanmasının geri alınmasıydı. Kapitalistler TİS'deki %100'lük ödeme şartının mevcut yasa ile boşa çıkarıldığını, TİS'e rağmen kesintiye gideceklerini ilan etmeleri üzerine başlatılan eylemler ve mücadele süreci 24 Ekim'de doruğa çıktı.

Eylem tarihi rastgele seçilmedi. 24 Ekim Almanya sınıf mücadelesinin önemli bir kilometre taşıdır. Zira tam 40 yıl önce 30.000'i aşkın metal işçisi genel grev ilan etmiş ve tam 114 günlük mücadeleleri sonucunda, bugün gasp edilmek istenen hastalık durumunda tam ücret hakkını kazanmışlardı. Bu grev savaş sonrası Almanya tarihinin en uzun ve etkili işçi eylemi durumundadır.

Geçtiğimiz eylem gününde Almanya işçi sınıfı, önceki kuşakların kazandığı hakları korumak için onları örnek alacaklarını, gereken bedelleri göze alarak mücadeleye hazır olduklarını haykırdı.

Tysen tekelinin fabrikasının tüm kapıları tutularak işgal gerçekleştirildi. Mercedes, Opel, Siemens, Tysen, Hösch, Krupp başta olmak üzere onlarca fabrikanın birçok ünitesinde üretim tamamen durduruldu. Kiel'de '56'yı anma yürüyüşüne onbinler katıldı. İşçi tabanının çoğunluğunun katıldığı fabrika toplantıları, mitingler ve yürüyüşler düzenlendi. Atılan sloganlar, taşınan pankartlar hükümete ve sermayeye öfkenin yükseltilmesinin de ötesinde yoğun bir mücadele seferberliğini yansıttı. "Hastalıkta tam ücret", "Artık yeter! Bundan sonra taviz yok, mücadele var!", "Tasarruf paketine karşı el ele!", "Hoşgeldin Fransız

sonbahar", "Krizin yükü kapitalistlere" öne çıkan şiarlardı.

Almanya işçi sınıfında yaşanan hareketlilik, tabandaki mücadele ve eylem seferberliği önemli bir çıkış yapmış olmakla birlikte, bugünkü haliyle sermayenin topyekün saldırısını geri püskürtmekten uzaktır. Bunun en önemli faktörü sendika bürokrasinin işçiler üzerinde halihazırda korunan hakimiyetidir.

Sermaye kendi yarattığı yığınsal işsizliği bahane göstererek, "tasarruf paketi" adı altında işçi sınıfının tüm temel tarihsel kazanımlarına göz diken bir genel saldırıyı ivmelendirmiş durumdadır. "Ya kölelik koşullarına boyun eğersiniz, ya da sokağa atılırsınız" tehditlerine karşılık "iş için birlik" (işçi-işveren birliği) şiarı ile çıkması sendika bürokrasinin fonksiyonunu anlatmaya yeter. Sendika yönetimi sermaye temsilcileriyle karşıt sınıfın temsilcisi olarak değil, fakat düpedüz aynı sınıfın, çıkarları çelişen birer holding temsilcisi olarak biraraya gelmektedir. Sert hamasi nutuklar, sahte tavizsiz bir görünümün sınıfı ve kamuoyunu yanıltmaya yöneliktir.

Sendika, hem muhalefet odağı olma sahte rolünü hakkını vererek oynamak, hem de IG-Metal Holdinginin kasalarını doldurmak zorundadır. IG-Metal son yıllarda uğradığı yoğun üye kaybını sadece son iki ayda yeni kazandığı on bin üye ile asgariye, böylece de karını azamiye çıkartmış durumdadır.

Sermayenin saldırısının kapsamı ve pervasızlığı gün gibi ortadayken, sınıftaki mücadele ve eylem isteğinin bu kadar yüksek olduğu bir dönemde masaya oturmak, büyük mücadeleler sonucu kazanılmış hakları pazarlık konusu yapmak, olsa olsa tabandan yükselen dinamizmi frenlemeye, sınıfı yanıltmaya yönelik olabilir. Son görüşmelerde bir dizi tavizi içeren öneri paketleri sendika yönetimi tarafından pazarlığa açılırken, sermaye tavizsiz bir tutum sergiledi. Pazarlıklarda sıfır sözleşmelere kapı aralayan, hastalık durumunda ücret kesintisinin kaldırılmasına karşılık ciddi tavizler içeren (bayram paralarının kaldırılması, yeni bir esnek çalışma modeli) öneriler böylesine koşullarda bizzat sendika tarafından paketler halinde masaya sunuldu. Sermaye sınıfının ana hedefi

hiç de hastalık durumunda ücret kesintisi değildir. Sermaye, sendikayı bir nokta üzerinde sabitleştirmek yoluyla, yeni ağır hak gasplarına gitmenin yolunu düzleyerek asıl amacına ulaşmak istiyor. Asıl hedef TİS'lerin kaldırılması veya işlevsiz hale getirilmesi. Bu noktada şimdiden belli başarılar kazanmış durumdadır.

Almanya'da TİS'ler her sanayi kolu için geniş bölgeleri ve onbinlerce işçiyi kapsar boyuttayken, amaçları TİS'leri işletmeler düzeyine indirmek, böylece sınıfın birleşik gücünü dinamitlemektir.

Buna en son örnek, bünyesinde 1,1 milyon işçiyi barındıran inşaat işkolunda TİS'lerin tek taraflı feshi oldu. İnşaat tekelleri TİS'lerin işletme bazında yapılmaması durumunda rekabet koşullarına dayanamayacakları bahanesi ardına saklanırken sınıfla dalga geçiyorlar. Zira aynı sektörde kar oranı son üç yılda 16 milyar mark artmış durumdadır.

Sermayenin saldırılarındaki pervasızlık, sendika bürokrasinin işbirlikçi tutumlarına rağmen Almanya işçi sınıfı önemli bir dönemece girmiş durumdadır. Sıcak geçen son iki ay sınıfın üstündeki ölü toprağını atmasını koşulladı. Gücünün farkına varmasını ve mücadelede safını alma zorunluluğunun yakıcılığını hissetmesi, sendika yönetiminin istediği gibi at koşturmasını engelleyecektir.

Bugün önemli olan taban inisiyatiflerinin örgütleyici ve yönlendirici organlara adım adım dönüştürülmeleridir. Gasp edilen hakların pazarlık konusu edilmemesi, ama bunun ötesinde çalışma garantisi, yeni işyerlerinin açılması, ücretlerin enflasyon oranında artırılması gibi taleplerle mücadelenin sıratılması gerekmektedir ve bu mümkündür. Biriken öfke ve mücadele potansiyeli yarınki çetin mücadelelerin mihenk taşı olacaktır.

Belçika'da "Kral çırılçıplak!" Çürümüş düzen onbinler tarafından lanetlendi..

Tüm Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Belçika'da kitleler uzun aralıklı eylemlerle de olsa sokağa çıkmaya, harekete geçmeye başladı.

20 Ekim günü Brüksel sokaklarını kuşatan insan seli sadece Dutroux olayı diye bilinen ve uluslararası düzeyde dev bir yankı bulan sübyancı şebekesi skandalını teşhir etmek için harekete geçmedi. Bu eylem aynı zamanda Belçika halkının iliklerine kadar kokuşmuş ve sık sık skandallarla sarsılan burjuva düzenine karşı öfkesini kustuğu bir toplumsal hareket oldu.

Söz konusu sübyancı şebekesine iktidar ve onun beşinci kolu basın can simidine sarılır gibi sarıldı. Bu olay özel bir şekilde gündeme pompanlandı. Oysa, benzer ölçekte olmasa da bir çok Batı Avrupa ülkesinde olduğu gibi Belçika'da da sık sık bu türden olaylara rastlanılmaktadır.

Sermaye düzeni bu sorunu fazla boyutlandırmadan biraz kullanmak, toplumun gündemini bulandırmak istiyordu. Çünkü son bir kaç yıldır bu ülkede emekçi sınıf ve katmanlar

düzenli bir gelişme seyri gösteren ciddi bir hareketlilik içindedirler. Grevler hem sayıca sıklaşmakta hem de büyümektedir. Bu nedenle, iktidar medyanın da yardımıyla insanları bu şebekenin başı Marc Dutroux'yu lanetlemeye teşvik ederek diğer ekonomik, toplumsal ve politik sorunları hasıraltı etmeyi, geçiştirmeyi amaçlıyordu.

Ancak, artık bıçağın kemiğe dayandığı Belçika'da kitleler iktidar tarafından tezgahlanan bu tuzağa düşmediler. Büyük oranda basının ve hükümetin çağrısıyla sokaklara dökülen kitleler, sistemin kendilerine önerdiği hedefe yönelmek ve Marc Dutroux'yu lanetlemekle yetinmek yerine

burjuva düzenin tüm kurum, kural ve mekanizmalarını toptan teşhir ettiler. Adalet mekanizması, hükümet, polis ve jandarma teşkilatı, siyasi partiler, politikacılar yani burjuva düzenin tüm temel kurum ve sorumluları Brüksel sokaklarında yüzbinlerce insan tarafından kınandı ve lanetlendi.

Brüksel, Anvers ve Gant otomobil fabrikaları emekçileri iş bıraktılar. Liege'de itfaiye emekçilerinin kent mahkemesinin duvarlarına "kirini temizlemek" için su sıklılar. Belçika ülkesinin birbirine karşı kışkırtılan iki

ayrı ulusu Wallon ve Flamand'lar bu eylemde ortak şiarlar etrafında birlikte hareket ettiler. İktidarın hesapları tersyüz oldu.

Eski senatör Angele Verdin Brüksel'deki gösteri sırasında "Kral çırılçıplak.", "Sistemin hepsi toptan dökülmektedir." diyordu. Sıradan bir gösterici ise bir kaç söz ile Belçika halkının, emekçilerinin ortak kanısını dile getirdi: "Uzun süredir kendi sorunlarımızla başbaşa kaldım. Bugün kendi küçük dünyamı terk edip bazı riskler almaya karar verdim. Burada herşey, işsizlik sorunu, eğitim emekçilerinin grevi, ülkeyi baştan başa kuşatan çürüme, birbirine bağlıdır."

İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği Gecesine Katıl!

İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği GECESİ

PROGRAM

Açılış

Enternasyonal (Grup Eylem)

Dia-Klip Gösterimi

Yunan halk oyunları

MKM Folklor Ekibi

Grup EYLEM

Fırtına Yüreğimizde (Şiir dinletisi)

İspanyol halk oyunları

Konuşma

Grup CEMRE

Grupe ZÜNDSTÖFF

02.11.1996

Saat 16.00

Yer: Rückersdorf Str. 13.

Rötenbach-Pegnitz

Nürnberg-ALMANYA

Tel: 0049 911 570 94 40

Dünya burjuvazisi kendi sınıf çıkarları ve egemenliğinin sürmesi ve pekişmesini kolaylaştırmak için belli araçlardan yararlanmaya özen göstermektedir. Bunların en başında işçi sınıfını ve ezilen halkları yapay sorunlarla bölerek, savunmasız bırakmak gelmektedir. Ulusal, dinsel ve tarihsel farklılıkları-çelişkileri arsızca kullanmaktadırlar. Dünyanın birçok bölgesinde gerici, milliyetçi boğazlaşmalarla halklar birbirine kırdırılmakta; örneğin, yaşadığımız Almanya'da yerli-yabancı ayrımı körüklenerek ırkçı-faşist hareketin saldırganlığı tırmandırılmaktadır. Oysa işçi sınıfının çıkarları ve düşmanı ortaktır. Sermayenin saldırılarına karşı bütün milliyetlerden işçi sınıfı tek sınıf tek cephe bilinciyle mücadeleye atılmalıdır.

Alman burjuvazisi, emperyalist rekabet için, silahlanma için, bütçe açıklarını kapatmak için

kaynağa ihtiyaç duymaktadır. Bugün bizlere dayatılan "tasarruf paketleri" işçi sınıfının çetin mücadelelerle kazandığı ekonomik ve sosyal hakları gaspetmeyi amaçlayan soygun planlarından başka bir şey değildir. İşsizliğin, sömürünün, konutsuzluğun, ırkçılığın, şovenist histerinin, ücretli kölelik düzeni olan kapitalizmdir. İşçi sınıfı birleşik-örgütlü mücadelesi ile kendi geleceğini eline almak zorundadır.

Bugün dünyanın birçok bölgesinde emperyalist çıkarlar için halkların kanı akıtılmakta, ulusal düşmanlıklar körüklenmektedir. Sömürücü ve sömürgeci faşist Türk burjuvazisi kardeş Kürt halkının haklı özgürlük mücadelesine karşı şovenizm zehrini kusarak, her türden gericiliğin kaynağı durumundadır. Yine Kıbrıs topraklarında işgalci bir güç durumundadır. Kendi saldırgan ve işgalci yüzünü perdelemek için Rum halkına karşı düşmanlık tohumlarını

ekmektedir. Emekçi sınıfların dikkatini iç sorunlardan dış sorunlara çevirmenin bir aracı olarak "vatanın birliği ve bütünlüğünü tehdit eden dış düşmanlar" histerisi ile komşu halklara karşı ırkçı-şovenist ve saldırgan bir politika izlemektedir. Ermeni, Arap, Pers ve Yunan halklarına karşı düşmanca bir tutum içindedir.

Fakat biz komünistler, kapitalistlerin kirli emelleri için işçi sınıfını ve ezilen emekçi halkları bölmesine müsaade etmeyeceğiz. İşçilerin birliğini, halkların kardeşliğini sağlayarak sermayenin yeryüzündeki egemenliğini kaldırırsak kadar savaşacağız. Gerçek özgürlük ve kardeşlik, işçi sınıfının önderliğinde kurulacak sosyalizm ile gelecektir. Bu amaç ve ideallere yönelik olarak, bölgemizde düzenlemiş olduğumuz "İŞÇİLERİN BİRLİĞİ, HALKLARIN KARDEŞLİĞİ GECESİ"ne bütün milliyetlerden işçi ve emekçileri katılmaya çağırıyoruz.

GECE TERTİP KOMİTESİ

Jacques Chirac'ın Ortadoğu gezisi

Fransa, talan payını büyütme hevesinde!

Fransız Cumhurbaşkanı Jacques Chirac'ın Ortadoğu'ya yaptığı gezi uluslararası politika arenasında biçim bakımından ilginç ve içerik bakımından da önemli bir gelişme sayılır. Burjuva medya kendi payına gezinin sansasyonel, biçimsel yönünü ön plana çıkarmıştır. Gezinin özünü geri plana atma manevrası olarak Chirac'ın İsrail polisiyle sokak ortasında boğuşması ön plana çıkarıldı. Ancak bu gezinin politik misyonundan hareketle rahatlıkla denilebilir ki, emperyalist güçler artık rollerini aleni oynamak zorunda kalıyorlar. Kaldı ki, Fransa'nın Jacques Chirac'ın gezisiyle Ortadoğu'da oluşturmaya çalıştığı bu inisiyatif, emperyalist güçler arası rekabet ve çatışmaların ortaya çıkardığı ortak çıbanın patlaması anlamına gelmektedir.

Bu gezi uzun bir sürecin biriktirdiği gelişmeler üzerine oturmaktadır. Amacı Fransız emperyalizminin aleyhine ilerleyen sürecin önünü kesmek, onu yeni bir yörüngeye oturtmak, Fransız dış politikasında yeni bir dönem başlatmaktır. Sorunun güncel boyutunu kavramak için onun arka planını oluşturan birikimi bilmek gerekir. Dolayısıyla kısa bir hatırlatma isabetli olacaktır.

Fransız emperyalizmi ile Arap dünyası arasında klasik sömürgecilik döneminden miras kalan ve farklı kılıflar altında canlı tutulmaya çalışılan eski bir ilişki ağı mevcuttur. Kuzey Afrika'nın yaklaşık tamamını kapsayan, Lübnan'da ve Suriye'de uzantılarına rastlanan bu ilişkiler, De Gaulle döneminde Cezayir'in bağımsızlığını koparıp almasıyla birlikte uç köşeleri yontularak yeni bir kalıba döküldü. Daha sinsi bir biçime büründürüldü.

Fransız emperyalizminin Arap dünyasının önemli bir bölümü üzerindeki hegemonyası zamanla, eski sömürgeci gücün zayıflamasına eşgüdümlü bir biçimde erezyona uğradı, zayıfladı. Bunun üzerine Suriye ve Libya eski Sovyetler Birliği'ne yanaştı; Lübnan Suriye'nin etkinlik sahasına girdi; Cezayir'de gelişmeler daha farklı bir yol izleyerek bir iç savaşa dönüştü; Fas kralı el altından ülkesinin zenginliklerini başka güçlere pazarlamaya başladı vb. Fransız emperyalizmi perspektifini Kuzey Afrika ülkeleri, yani Fas, Cezayir ve Tunus'la sınırlandırmak ve bu ülkelere yoğunlaşmak zorunda kaldı. Bu ülkelerde içeriği giderek zayıflayan ve boşalan Fransız hegemonyası bu güne kadar komplolarla, şantajlarla ve mali tavizlerle beslenerek sürdürülmeye çalışıldı.

Fransa'nın geleneksel Arappolitikası diye bilinen ve mimarlığı De Gaulle'e atfedilen bu Fransız emperyalizmi-Arap dünyası ilişkisi, Körfez Savaşı döneminde pratik olarak iflas etti. Geriye iğreti bir statüko, Tunus ve Fas'ta epeyce aşınmış mevziler kaldı. Zira, Körfez savaşal döneminde Fransız emperyalizminin kayıtsız şartsız ABD'nin yedeğine girmesi, Fransız diliyle ve kültürüyle yoğrulmuş geniş Arap kit leleri üzerindeki politik prestijini oldukça sarstı.

Körfez Savaşı'nda Saddam'a karşı ABD ile işbirliği yaparak bölgenin petrolünü ve pazarını kardeş kardeş paylaşmayı hesaplayan Fransız em-

peryalizmi, adeta Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan da oldu. Talandan pay almak bir kenara, eski pazarlarından da sökülüp atıldı. Irak pazarını toptan kaybetti. Fransa'nın çukura gömülmesi bununla da sınırlı kalmadı. ABD onu, özellikle Körfez Savaşı'nda, politik, askeri ve diplomatik alanda yedeğine soktuktan sonra onun Kuzey Afrika'da, özellikle de Cezayir'deki aşınmış mevzilerine, su yüzüne çıkmış açıklarına parmak sokmakta hiç fırsat kaçırmadı.

Kapitalizmin günbegün derinleşen ekonomik krizi ve bunun doğal bir sonucu olarak emperyalistler arası keskinleşen rekabet, Fransa'nın bir talan savaşında işbirliğine girdiği ABD'den kazık yemesine neden olmuştur. 200 milyon nüfuslu Arap dünyasında yitirilen prestij Fransız burjuvazisini adeta bir ölüm kalım savaşıyla yüzyüze bıraktı.

Bu gelişmeler Jacques Chirac'ın Ortadoğu seyahatinin arka planını oluşturmaktadır. Ancak, onun gittiği yerde Avrupa adına konuşması, Ortadoğu'da ABD'nin yürüttüğü pazarlıklarda Avrupa Birliği için bir rol talep etmesinin ciddiye alınır yönü yoktur. Kaldı ki benzer endişeleri paylaşan İtalya dışında diğer Avrupa ülkeleri Chirac'ın Kudüs sokaklarında yaşadığı maceraların politik içeriğine ilgisiz kalmışlardır. Esas amaç Fransız emperyalizminin Arap dünyasındaki zedelenen imajını onarmak, ABD'nin bölgede oluşturduğu hegemonyanın bir köşesini kıvrıp Fransız tekellerine pazar bulmaktır. Chirac'ın AT ülkeleri adına konuşması, Avrupa Birliği'ni kendisine maske edinmesi sadece inisiyatifine güç vermek içindir.

Fransız emperyalizmi Jacques Chirac'ın bu gezisini politik bakımdan oldukça elverişli bir ortama denk getirmiş bulunuyor ve bu nedenle Chirac iddialı konuşmakta, cüretli davranmaktadır. Kaldı ki, Fransız emperyalizmi bölgede, yukarıda da belirttiğimiz gibi, kaybedeceğini çoktan kaybetmiştir. Bu bakımdan fazla ihtiyatlı davranmaya gereksinim duymamaktadır. Chirac'ın kendi iradi kararıyla, politik kariyerinde yükselme çabasıyla çıktığı bu gezi Fransız emperyalizminin yeniden Ortadoğu'ya elatma çabalarının da hayata geçirilmesi yönündeki politikasıyla doğal bir tarzda örtüşmüştür. Böyle bir çıkışı kolaylatıran bazı konjonktürel faktörler de mevcuttur ve hesaba katılmaları gerekir.

Birincisi, Filistin halkının, kendisine verilen ve gerçekleşeceğine dair en kü-

çük bir belirti olmayan vaatlerin yerine getirilmesi için sabırsızlanmakta olduğu biliniyor. Bir kaç hafta önce patlak veren ve İntifada'nın dorukta olduğu dönemi hatırlatan isyan, bu sabırsızlığın en güncel ve en somut ifadesini oluşturmaktadır. Arafat yönetimi, İsrail'i kızdırmamak için, Filistin halkının biriken bu öfkesini şiddetle dizginlemeye çalışmakta, hatta sık sık işgalci güçlerden bu yönde yardım talep etmektedir. Dolayısıyla FKÖ'nün dar muhtariyet perspektifine hapsetmeye çalıştığı Filistin halkı, Chirac'ın vereceği mesajı almaya, onu alkışlamaya hazır bir numda bulunuyor.

İkincisi İsrail hükümetinin içinde bulunduğu çıkmaz Chirac'ın Ortadoğu sorunları konusunda manevra alanını genişletmektedir. Netanyahu katı politik vaatler sayesinde iktidar olmuştur. Ancak, Filistin halkına karşı giriştiği yaptırımlar bölgede tansiyonun aniden yükselmesine neden olmuştur. Netanyahu'nun politikaları İsrail burjuvazisinin Filistin kökenli ucuz işgücü konusundaki çıkarlarına ve komşu Arap ülkeleriyle yeni yeni geliştirmeye başladığı ticari ilişkilerine ters düşen etkiler doğurmuştur.

Washington'un arabuluculuğu ve apartopar düzenlenen zirve sorunun çözülmesine yetmedi. Çünkü, yoksulluk içinde kıvranan Filistin halkından koparılabilecek herhangi bir ödün kalmamıştır artık. Filistin halkına ve emekçilerine daha fazla yüklenmenin bedeli Arafat'ın politik gücünü yitirmesine mal olacağı gibi, yeni bir İntifada ile İsrail'in başını yeniden derde sokma riskini taşımaktadır. Onun için geri adım atma görevi Netanyahu hükümetine düşmekte ama bu hükümetin yeni olması ani geri adım atmasını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle statüko korunmakta ve barutu erken tükenen Netanyahu kabinesinin günlerinin sayılı olmasına karşın, henüz bir alternatifi olmadığı için ayakta durmaya devam etmektedir.

Üçüncü bir faktör, Ortadoğu sorununun esas muhatabı ve jandarması ABD'de kısa dönemde başkanlık seçimlerinin yapılacağı olmasıdır. Bu ülkede seçimlerin sonucunu politik tercihlerden çok tali konuların, örneğin kırılmış bir potun, bir özel yaşam skandalının belirlediği biliniyor. Bu nedenle Clinton çok ihtiyatlı davranmakta, bu günlerde, özellikle milyonlarca Amerikalı Yahudiyi doğrudan ilgilendiren bir konuda hiçbir risk almak istememektedir.

Bu etkenler sonucu doğan boşluktan

Fransız emperyalizmi faydalanmaya çalışmaktadır. Jacques Chirac'ın gezisi sırasında Ortadoğu sorununda, gerek biçime gerekse de öze ilişkin, takındığı tavır yaptığı jestler emperyalistler arası rekabetin kazandığı boyutları değerlendirilmedi ve bundan sonra seyredileceği düzeyi tahmin etmede dikkate değer niteliktedir.

Jacques Chirac'ın Ortadoğu gezisinin ilk etabını oluşturan ülke Suriye'dir. Bu ülkenin inisiyatifini ABD'nin oluşturduğu bir karalama kampanyası sonucu uluslararası terörizme destek verdiği gerekçesiyle uzun bir dönem kara listede yer aldığı ve son dönemde ise Batı ile ilişkilerinde belli bir yumuşamanın yaşandığı biliniyor. Chirac, Fransa'nın da düne kadar onaylamak zorunda kaldığı bu kampanyanın üzerine tek çırpıda kalem çekmiştir. Kaşla göz arasında çok sayıda ekonomik ve kültürel içerikli anlaşma imzalanmış, Fransa'nın Suriye ile olan mali anlaşmazlığı yok sayılmış ve Golan sorunu konusunda "İsrail size iade etmek zorundadır" şekline bir açıklamayla sorun kestirip atılarak, Hafız El Asad rejimi ile canlandırılan ilişkiler, taçlandırılmaya çalışılmıştır.

Chirac seyahatinin, daha doğrusu Haçlı Seferi'nin ikinci durağı İsrail'de ise ulusal meclis Knesset'e uğramak istememiş, son anda bir nezaket ziyareti bulunmakla yetinmiş, konuşmayı reddetmiş ama sonuçta ısrarlar üzerine ve diplomasi gereği bir kaç laf etmeye razı olmuştur. Aynı şekilde, Kudüs kentini ziyareti sırasında gün boyu sokaklarda İsrail güvenlik güçleri ile itişip kakışan, "yaptığınız güvenlik değil, provakasyondur, arkasında başka hesaplar yatmaktadır." vb. sözler sarfeden Chirac, bu tür jestlerin Arap kitlelerin ya da genel anlamda ABD hegemonyasından bıkmış insanların üzerinde yapacağı etkinin peşin bilinciyle hareket etmiştir.

Filistin yürütme konseyine yaptığı ziyaret sırasında Chirac, bağımsız bir Filistin devleti kurulmasını, İsrail'in işgal altındaki topraklara yerleşme politikasına son vermesini, Filistinlilerin günbegün maruz kaldıkları yaptırımların son bulmasını, Filistin özerk iradesinin demokratik bir içerik kazanmasını, Golan bölgesinin Suriye'ye iadesini istediğini tekrarlayarak dinleyicilerini şaşkına uğratmıştır. Dinleyicilerin çoğu sözlerin yarattığı şaşkınlıktan alkışlamayı dahi unutmamıştır. Zira başta Arafat olmak üzere yeni Filistin burjuvazisi ve Filistin halkının başına musallat olan Filistin eşrafı İsrail yaptırımında bulunur diye bu tür söylemleri ağızlarına almaya cesaret bile edememektedirler.

Genel olarak Ortadoğu sorunu ve özel olarak da onun uzun yıllardır en önemli boyutunu oluşturan Filistin sorunu uzun bir tarihsel geçmişe sahiptirler. Fransız emperyalizmi Chirac'ın bölgeye gezisiyle bu sorunları adeta yeniden keşfeder bir tavır sergilemektedir. Fransa, Arap dünyasının ve özellikle Filistin halkının dramını kaldıraç olarak kullanıp bölgenin zenginliklerinden, ABD emperyalizminin kendi tekelleri için örgütlediği talandan pay koparmaya çalışmaktadır. Gezisi sadece Filistin eşrafının, Arap burjuvazisinin inanacağı, ciddiye alacağı türden bir hikayedir.

EKİM Yurtdışı Komitesinden Açıklama

Gerçekleri çarpıtmaktan vazgeçin!

Halk için Kurtuluş dergisinin 12 Eylül '96 tarihli birinci sayısının "Birleşelim, Savaşalım, Kazanalım" köşesinde, "Herkes Kafasına Göre Davranacaksa Ortak Kararlar Almaya Ne Lüzum Var?" başlıklı bir yazı yayınlandı. Kurtuluş, bu yazısında zindan direnişinin ardından EKİM'ci tutsakların şahsında EKİM'e yönelttiği iftira ve çamura dayalı saldırılarına bir yenisini ekliyor. Bu kez de yurtdışında yapılan "SAG ve ÖO Şehitleri Onurumuzdur" gecesini değerlendirmek adı altında gerçekleri çarpıtıyor, spekülasyonlara başvuruyor. Yurtdışındaki birlik sürecinde ve onu tamamlayan gecede sorumluluklarını yerine getirmeyen başka bazı gruplarken, sözü özel zorlamalarla ve dil oyunları ile EKİM'e getiriyor. EKİM'in adını başka bazı gruplarla birarada anarak çarpıtılmış izlenimler yaratmaya çalışıyor. Buna geçmeden önce, ortak gece öncesi sürece kısaca bakmakta fayda var.

Faşist sermaye rejiminin devrimci ve yurtsever tutsaklara yönelik pervazsız saldırılarına yurtdışı cephesinden sessiz kalmamak, rejimin terörist ve katliamcı yüzünü Avrupa kamuoyunda teşhir etmek, devrimci tutsaklara anlamlı bir destek sunabilmek amacı çerçevesinde devrimci akımların birleşik mücadele ve güç birliği için yanyana geldiler. Zindan direnişlerine paralel olarak yurtdışında ortak platformlar oluşturuldu. Başlangıçta mahalli düzeyde oluşturulan platformlar daha sonra merkezileştirildi. Özgür Tutsaklarla Dayanışma Komitesi adı altında devrimci akımların temsilcilerinden oluşan bir ortak platform, merkezi olarak bir dizi eylem ve faaliyeti örgütledi. Avrupa'nın bir çok merkezinde açık grevleri, yürüyüşler, işgaller, basın açıklamaları, bilgilendirme standları vb. bir çok politik etkinlik örgütlendi. Yaklaşık iki ay kapsayan bu süreçte anlamlı bir faaliyet yürütüldü. Ekimci komünistler gerek merkezi, gerekse mahalli planda, gerçekleştirilen bütün eylem ve faaliyetlere en etkin bir tarzda katıldılar. Tüm süreç boyunca devrimci güç birliğinin sorumluluğuna ve ortak mücadele ruhuna uygun olarak davrandılar. Nitekim, zindan direnişinin ardından gerçekleşen sürece ilişkin ortak değerlendirme toplantısında, diğer devrimci örgütler de DHKP-C temsilcisi de bunu açıkça ifade etmişlerdir.

Zindan direnişin zaferle sonuçlanmasının ardından merkezi komite ortak bir bildiri, afiş, gazete ilanı ve ortak bir gece düzenleme kararı aldı. Zindan

direnişinin ruhuna ve ortak direniş çizgisine uygun olarak yurtdışında düzenlenecek böyle bir gece, kitlelerin karşısına birleşik mücadele mesajı ile çıkmak ve kazanılan başarıyı yeni başarılarla dayanak yapmak açısından önem taşıyordu. Ayrıca devrimci güçbirliği görüşmelerini de olumlu yönden etkileyen ve ileri çeken bir süreç olması gerekiyordu. Ekimci komünistler ortak devrimci siyasal faaliyetin bir parça olan geceye böyle yaklaşılar. Bu perspektifin gerektirdiği hassasiyet ve sorumlulukla hareket ettiler. Örgütlü oldukları tüm bölgelerde ortak materyalleri olabildiğince geniş bir kitleye ulaştırdılar. Ortak bildiriye onlarca kahveye, fabrika önlerine, işçi bloklarına, pazar yerlerine taşıyan, en geniş kitle ilişkilerine ulaştırılan EKİM'ciler oldular. Çeşitli Alman demokratik kuruluşlarına, sendikalara giden ve zindan direnişini duyuran ve duyarlılık yaratmaya çalışan yine Ekimcilerdi. Ortak örgütlenen tüm faaliyetlerde Ekimciler üzerine düşeni fazlasıyla yerine getirdiler.

Buradan Kurtuluş'un "Birleşelim, Savaşalım, Kazanalım" köşesindeki düzeysiz satışmalarına gelmek istiyoruz. Bu yazı sözümona 21 Eylül tarihinde Köln'de yapılan ortak gecenin değerlendirmesini yapıyor, kendince siyasal sonuçlar çıkarıyor. Gecede yaşanan ufak tefek sorunları büyütüp çarpıtarak sıraladıktan sonra, daha önce de yaptığı gibi, sözü EKİM ve TİKB'ye getirerek, son derece kaba ve çirkin satışmalarda bulunuyor.

Kurtuluş şunları yazıyor; "İlk sonuç açık. Birlikte yapılan işi 'kendi işi' olarak görmüdü. Sorumluluk üstlenmiyor, hiçbir özveriye bulunmuyor, başkaları çalışsın çabalasın, kitleyi getirsin, ben onun üstüne yatayım diyor." Acaba! İlk bakışta burada söylenenler genelleştirilmiş bir değerlendirme gibi görünebilir. Oysa paragrafın devamı okunduğunda, bu sözde "değerlendirme"nin muhatabının EKİM ve TİKB olduğu görülmüyor.

EKİM devrimci tutarlılık ve sorumluluk bilinciyle hareket etmiş, üzerine düşeni fazlasıyla yapmıştır. Geceye ilişkin değerlendirme toplantısında, bizzat DHKP-C temsilcisi; "Geceye Ekimci arkadaşlar sahip çıkmıştır. Ekim başarılı bir sınav vermiştir" diyerek gerçeği tüm açıklığıyla teslim etmek zorunda kalmıştır. Orada sorunu böyle koyanların kamuoyu önünde farklı bir EKİM imajı çizme tutumlarını nasıl anlamak gerekir acaba? Dahası var, Kurtuluş gecenin örgütlenmesi

sürecinde Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde hangi örgütün nasıl bir faaliyet yürüttüğünü bizzat DHKP-C taraftarlarına sorsaydı, alacağı cevaplar ortak değerlendirme toplantısında DHKP-C temsilcisinin söyledikleriyle aynı olacaktır.

"Küçük hesaplar"la hareket etmek bizim doğamıza aykırıdır. Biz sürecin başından sonuna kadar dönemin devrimci görevlerine ve sorumlulukların uygun davranmayı esas aldık. Ortak işi kendi işi olarak görmemek, sorumluluktan kaçmak, özveride bulunmamak, başkalarının emeğinin ve kitlesinin üzerine yatarak politika yapmak EKİM'in işi değildir. Muhataplarınızı doğru seçin. Asil muhatabınız kimse ona dosdoğru işaret edin. TİKB ve EKİM'i yan yana koyarak spekülasyon, çarpıtma ve çamur atma yoluna gitmeyin. Söyleyeceğinizi dosdoğru söyleyin.

Kurtuluş devrimci kamuoyunu yanıltmaya devam ediyor. "Gece öncesinde her gruba 1000 adet bilet verilmişti. DHKP-C temsilcisi daha o toplantıda TİKB ve EKİM'e bu kadar fazla bilet verilmemesini, satamayacaklarını söyledi" diye yazıyor. Ve arkasından öyle bir tablo çiziyor ki hem bilet satmamışız, hem 50 kişi ile katılmışız, hem de eşit söz, eşit propaganda, eşit süre istiyormuşuz! Bunun neresinde eşitlik ve adalet varmış!

Gerçekleri çarpıtarak, devrimci ortak çalışmaya esnafça bir mantıkla yaklaşarak bir yere varamazsınız. Hep somut konuşmaktan sözediyorsunuz. O halde somut konuşalım. EKİM 805 bilet satmıştır, ayrıca sattırdıkları ile birlikte bu sayı 850 ediyor. Gecenin en fazla bilet satan dördüncü örgütüyüz. Yalnızca 150 iademiz vardır ve iade miktarı üzerinden bakıldığında TKP(ML) ile birlikte en çok bilet satan üçüncü örgütüz. Geceye her örgütün getirdiği aktif kitle açısından bakıldığında, DHKP-C ile aramızdaki fark 150 bilemediniz 200 kişiyi ancak buluyor. Kurtuluş bu tür farklar üzerinden mi güç ve harcanan emek tartışmaları yapıyor? Eldeki güçlerle oranlı bir faaliyet kapasitesi üzerinden bakıldığında (ki "emek verme"nin ölçüsü bu alandadır) bakıldığında EKİM DHKP-C'nin gerisinde değildir, önünde olup olmadığı türünden tartışmalara girmek de bizim işimiz değildir.

Peki bu aynı süreçte DHKP-C'liler nasıl davrandılar? Ortak zemini tahrip etmeye ve gece öncesi süreci tıkamaya hizmet eden, kendi dışındaki devrimci örgütleri küçümseyen ve her şeyin merkezine kendisini koyan olmadık dayatmalarda

bulundular. "En çok bedeli biz ödedik, sürece biz damgamızı vurduk, herkesten çok bizim söz ve karar hakkımız var" türünden tartışmalarla ilişkileri zedeleyen davranışlar gösterdiler. Gece tartışmalarını Kurtuluş sayfalarından okuyanlar DHKP-C dışında bütün devrimci örgütlerin sorun yarattığını, sorumsuzca davrandıklarını ve bütün olumsuzlukların temel kaynağının diğer gruplar olduğunu sanacak. Oysa sık sık sürecin tıkanmasına yolaçan anlamsız ve çocukça tartışmalara girenler, gecede de benzer tavırlar sergileyenler arasında bizzat DHKP-C de var.

Sürecin eksikliklerini ve zaafalarını devrimci bir yöntemle değerlendirmek ve gelecek için dersler çıkarmak ayrı bir şey, kendi dışındakileri yok sayarak, inkar ederek ve aşağılama yoluna giderek karalamak ise tümüyle ayrı bir şeydir. Kurtuluş hep ikinci yöntemi seçiyor.

Ayrıca Kurtuluş artık şunu da öğrenmek zorundadır. Devrimci siyasal akımlar arasındaki ilişkiye esnafça bir mantıkla bakılmaz. Bizim ortaklığımız şirket ortaklığı değil ki herkes hissesine göre temettü alsın. Bizim ortaklığımız eğer devrimci bir zeminde gerçekleşen ortaklıkta, burada devrimci kimliğe, cidiyete ve düzen karşısındaki konumlanışına bakılır. Bir hareketin güçlülüğü veya zayıflığı onun ideolojik çizgisinde, politikalarında ve pratik yönelimlerindeir.

EKİM Yurtdışı Komitesi

KIZIL BAYRAK MERKEZ BÜROSUNA

KOPUZLAR DERİ A.Ş. İşten atılmaları karşı 130 gündür süren direnişimiz devam ediyor. Bu direnişimiz boyunca baskı ve saldırılar karşısında yiğit Deri İşçileri'nin kararlı ve onurlu mücadelesine, sınıf dayanışması ve desteği ile omuz veren, maddi ve manevi katkıda bulunan sınıf dostlarına ve kurumumuza teşekkür ederiz. Sınıf dayanışmasının devamını dileriz.

TUZLA DERİ-İŞ ŞUBESİ
21.10.1996

Zürich ve Dortmund'da Panel

Politik gelişmelerin basıncı ve devrimci siyasal mücadeleyi ileriye taşıyacağı inancıyla aylar önce devrimci örgüt ve partilerin gündemine pratik bir sorun olarak oturan Güç ve Eylem Birliği görüşmeleri bir tıkanmayla yüz yüze bulunuyor. Fakat sorunların aşılabilceğine duyulan inanç korunuyor olmalı ki görüşmeler "devam" ediyor. Ancak güç ve eylem birliğinin sorunlarını ve nasıl bir birlik istendiğini görüşmelere katılan her örgüt kendi cephesinde tartışıyor. Yayın organları üzerinde süren bir tartışmaları bir de kitlelerin önünde ve onlarla yüz yüze yapmak gerekiyor. Bu hem politik açıklık bakımından hem de devrimci tabanı ve militanları birlik konusunda eğitmek bakımından önemlidir. Bu perspektifle paneller düzenlenmesini önerdik. Önerimiz arkadaşlar tarafından olumlu karşılandı ve bazıları tarafından "biz de düşünüyorduk" diye desteklendi. Zürich'teki "Zindan direniş süreci ve güç birliği" konulu panele EKİM, DHKP-C, MLKP, ERNK, TİKB, TKP-ML, TKP/K, TKEP/L örgütler katıldı. Panel özellikle katılım (350)

bakımından başarılı geçti. Panelistler ilk turda daha çok zindan direniş sürecini değerlendirdiler. Bu bölümdeki değerlendirmelere genellikle "ortak" bir dil egemendi. İkinci turdaki Birlik tartışmalarında ise birliğin sorunları ve engelleri net bir şekilde açığa çıktı. Güç ve eylem birliği sürecini kimler, niye ve nasıl tikiyor sorusu kitleler nezdinde açıklık kazandı. Paneli bu yanılla da olumlamak mümkün. Dortmund'daki panelin konusu ise "Güç ve Eylem Birliği"ydi. EKİM, DHKP-C, MLKP, TİKB, ERNK, TDP katılımcı örgütlerdi. ERNK'li arkadaşlar çağrıda imzaları bulunmalarına rağmen panele katılmadılar. Nedenleri hakkında bir açıklama yapılmadı. Katılmayacakları da önden bildirilmedi. Bunun sorumlu bir davranış olmadığını söylemek durumundayız. Buradaki panele de yaklaşık 300 kişilik bir kitle katılmıştı. Her iki panel şahsında teyid edilen gerçeklerden bir tanesi şudur. Devrimci kuvvetlerin birliği söz konusu olunca kitleler ve devrimci taban ciddi bir duyarlılık gösteriyor ve aynı ölçüde güçlü bir istek ve beklenti içinde bulunuyorlar. Güç

ve eylem birliği tartışmalarına ilgi duyuluyor ve bu konudaki çağrılar ciddiye alınıyor. Kitlelerin ve devrimci tabanın bu istem ve beklentileri yazık ki karşılık bulmuyor. Karşılık bulmak bir yana geleneksel küçük-burjuva hareketlerin geleneksel zaafalarının korunduğu görülmüyor ve bu bir güvensizliğe dönüşüyor.

Devrimci örgütler kitlelerin ve devrimci tabanın karşısına güç ve eylem birliğini gerçekleştirirken gerektirdiği sorumluluk ve anlayışla çıkamıyorlar. Yazık ki halen -bazıları şahsında- "güç", "öncülük ve önderlik", "çoğunluk", "direnişin onuru daha çok kime ait" ve "kim daha çok bedel ödedi, ödüyor" vs. biçiminde garip tartışmalar sürdürülüyor. Birlik adına kitlelerin önünde bu tarzda bir tartışma sürdürmekte bir sakınca da görülüyor. Panelistler; grupçuluğun ve dayatmaların birliği köstekleyeceği, grup çıkarlarının değil devrim cephesinin çıkarlarının esas alınması gerektiği olgusu üzerinde döne döne duruyorlar. Gariptir bundan en çok söz edenler grupçuluğunu ve dayatmacı tutumlarını en belirgin şekilde

ortaya koyanlar oluyor. Tartışmalar dönüp-dönüp -bazıları şahsında- gelişmeye kimin önderlik ve öncülük ettiği eksenine kayıyor. Örneğin DHKP-C'li arkadaşlar "Biz tabi ki kafa sayısına önem veririz, meclis önerimizde diretiriz, bu dayatma ise dayatıyoruz" diyebiliyor.

Güç ve eylem birliği üzerine sürdürülen tartışmalar, panele katılan kitleler üzerinde "Bunlar güç ve eylem birliğini gerçekleştiremez, bunu başaramazlar", Kürt yurtseverleri üzerinde ise "Türk solu bir araya gelemmez" intibasını bıraktığı kanısındayız. Devrimci örgütler nihayet bir araya gelecekler umut ve beklentisiyle çağrılarımıza ve tartışmalarımıza ilgi duyup panele katılanlar, hayal kırıklığıyla ayrılıyorlar. Bu ne kadar gerçekse, kitlelerin ve devrimci tabanın örgüt ve partilerin bir an önce bir araya gelip ortak bir davranış birliği içinde olmalarını istedikleri de o derece gerçeklerdir. Söz konusu olan bu istek ve beklentiye yanıt verebilmektir. Devrimci hareketin önünde bu sorumluluk ve görev duruyor.

1 Mayıs 1886'da, ABD'de, 8 saatlik işgünü talebiyle 11 000'den fazla işyerinde 400 000 işçi genel greve gitti. Sadece Chicago'da greve giden 40 000 işçi vardı. İlk ve en büyük gösteriye Michigan Avenue boyunca 80 000 kişi katıldı. Chicago'da Şubat'tan beri grevde olan McCormick işçileri 3 Mayıs'ta işletmenin yakınındaki bir mitingte grev kırıcılarına yönelince polis saldırısında 4 işçi öldü, çok sayıda işçi yaralandı. Bunu protesto etmek için 4 Mayıs'ta yapılan bir mitingde atılan bir bomba ile 7 polis öldü. Olayı bahane eden polis yüzlerce anarşist ve sosyalist işçiyi işkenceli sorgulardan geçirdi. Burjuva devlet, olayla ilişkileri hiçbir şekilde ispatlanamayan 8 anarşist işçi önderini tutukladı ve 11 Kasım 1887'de 4 işçiyi, August Spies, Albert Parsons, Adolf Fischer, George Engel'i idam etti. Tutuklu iken şaibeli bir şekilde ölen bir başka işçi Lingg'in ise intihar ettiği öne sürüldü.

Parsons, Spies, Fischer ve Engel 11 Kasım 1887'de asıldılar

Mayıs 1886, Chicago: Polisin işçilere katliam amaçlı saldırısı.

**İşçi sınıfı
şehitleri
ölümsüzdür!**

Kızıl Bayrak